

10886

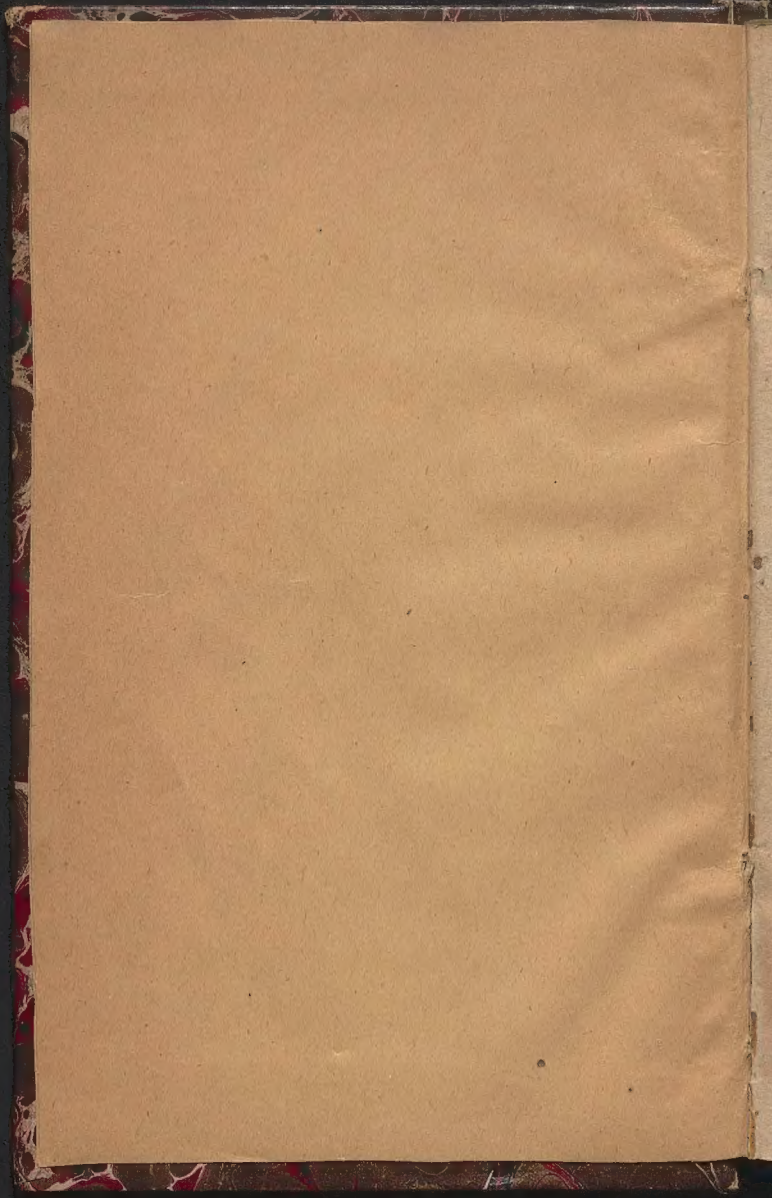
I Mag. St. Dr.

P

10886

**RUDIMENTA
HISTORICA**

five

0145 1/2

Brevis, facilisque Methodus Ju-
ventutem Orthodoxam noti-
tiâ Historicâ imbuendi,

Pro Gymnasiis Societat: JESU

AUTHORE

Ejusdem Societatis

SACERDOTE.

OPUSCULUM

TERTIUM

De

Regnis, aliisque Orbis Pro-
vinciis.

CALISSII,

Typis S.R.M. Coll: Soc: JESU

Annô Domini 1755.

P R Æ F A T I O

Ad Benevolum Lectorem.

10886 I

OPusculum hoc, Catholicæ potissimum Juventutis, in Societatis nostræ Gymnasiis instituende usibus destinatum, eò collimat, ut tenera hæc ætas brevî, capitique haud admodum difficulti de variis Regnis, & Orbis Regionibus notitia jam nunc imbuetur. Aequum porro videbatur, ut Polona juventus de suamet Patria aliquantò pleniorer eruditionem hauriret, quam de exterorum historiis. Ea causa est, cur de Polonorum Regno nonnihil fusius agatur. Benevolus Lector amicè convenitur, uti meminisse iterum non gravetur, etiam hoc tertium Opusculum æquè ac priora, non nisi Rudimentum esse & experimentum, quò demum faciliore modò nostra Catholica Juventus circa dispendium consueti Laboris Scholastici ad historiarum cognitionem deduci possit: Quid verò in historico hoc nostro Tyrocinio emendandum sit, magisque elimandum, experientia ipsa, & exercitatio docebit. Quocirca si cui quidpiam de præcipuis maximè familiis, prætermisum videatur, veniam dabit: neque enim hæc Rudimenta Historica viris scribimus, sed Scholarum nostrarum tyronibus, qui nimia rerum mole non erant obruendi; præsertim quòd aliqua, quæ deesse videntur, alibi recurrant.

Distributio Opusculi.

P A R S I.

De Polonia & Germania.

C A P U T I.

De

P O L O N I A.

- §. 1. De Regno Poloniæ compendiosa narratio.
- §. 2. De Divisione Poloniæ.
- §. 3. De Ducibus & Regibus Poloniæ.
- §. 4. De Ordine Poloniæ.

C A P U T II.

De hodierna Germania.

- §. 1. De præcipuis Germaniæ avô nostrò partibus.
- §. 2. De Religione & Politia Germaniæ.

P A R S II.

De aliis Europæ Regnis.

C A P U T I.

De Catholicis Europæ Regnis.

- §. 1. De Portugalia sive Lusitania.
- §. 2. De Hispania.
- §. 3. De Gallia.
- §. 4. De Italia, & ejus partibus.
- §. 5. De Hungaria.

C A P U T II.

De cæteris Europæ regnis.

- §. 1. De Anglia. §. 2. De Prussia.
 §. 3. De Dania. §. 4. De Suecia.
 §. 5. De Russia sive Moseovia.
 §. 6. De Turcia Europæa.

P A R S III.

De Europæ rebus publicis.

- § 1. De Veneta. § 4. De Hollandica.
 § 2. De Genuensi. § 5. De Lucena S. Ma.
 § 3. De Helveta. (rini, & Ragusana.

P A R S IV.

De regnis extra Europam.

C A P U T I.

De Asiæ Regnis.

- § 1. De Turcia Asiatica.
 § 2. De Persia.
 § 3. De India.
 § 4. De Tartaria.
 § 5. De China.
 § 6. De Japonia.

C A P U T II.

De Africanis & Americanis regnis.

- § 1. De Regnis Africæ.
 § 2. De Regnis Americæ.

P A R S I.

De Polonia & Germania.

In prima hac parte agemus primò de origine, divisione, Ducibus ac Regibus Poloniæ, ordine; ac de hodierna Germania,

C A P U T I.

De Regno Poloniæ.

§. I.

De origine & primis Poloniæ
Rectoribus.

Quæ origo Poloniæ?

Lingux morumq; Polonos inter, Bohemos, & Russos similitudo fidem faciunt, quòd de tribus fratribus è Slavonia oriundis, Leccho, Zeccho, & Russio communi opinione receptū est, nimirū sub annū 600. vastas tres Regionēs Poloniam, Bohemiā, & Russiam inhabitare cœpisse. Poloniæ Regnū & Magnus Ducatus Lithvaniæ &c. ut olim *Sparta*, non tam mæniū mole Urbiumq; munitione, quam fortibus Viris, splendoreq; Nobilitatis gloriantur; quorum sumū, &

vitâ carius decus est *Aurea libertas*, & affinis ipsi liberi oris facundia, qualē vel in medio *Latio* quæsieris. Nemo regum in Europa tam latè imperat, quàm *Rex Poloniae*, nemo tā frequenti splendidoq; stipatur Senatu. In Polonia tres ordine sibi succedentes Ducum & Regum Familix præcipua notatione dignæ sunt: 1. *Lechica*, 2. *Piastica*, 3. *Jagellonica*.

2. *Qui omnium primi rexere Poloniam?*

Leccho, Gnesnensis urbis conditore, è vivis erepto, Palatini duodecim electi fuere, qui Poloniam gubernarent; unde hæc in totidē Sarrapias live Palatinatus jam tunc dividi cœpit. 2. *Cracus*, ineunte seculo VIII. Dux promulgatus, Cracoviam condidit. 3. *Popielum II.* patruorum suorum interfectore, mures, ex occisorum cadaveribus catervatim prorepentes ablumpsere.

3. *Qua occasione Piastorum Familia Poloniae præesse cœpit?*

1. *Piaſtus*, humili loco natus, ingravescente annonæ difficultate, quod è frumēto reliquū erat, inter egenos liberalissimè distribuit, dignus idcirco, qui concordibûs populi suffragiis in Ducem eligeretur. 2. *Miecislao I.* præeunte, Polonia an: 965. Christiana sacra suscepit, quæ in hanc usq; diem insigni tenet constantiâ, fortissimeq; propugnat. 3. *Boleslaus I.* an: 1000. primus regia dignitate auctus fuisse perhibetur; quâ tamen *Boleslaus II.* non

Rex, sed tyrannus sævissimus, & infame Veneris mancipiū, ac S. Stanislai Episcopi Cracoviensis interfector, iterum excidit. 4. *Premislaus II.* Regio titulo, quò Antecessores ducentis & ampliùs annis caruere, denuo est ornatus. 5. Ultimus ex Piastorum stemmate erat Casimirus III.

4. *Quò pacto Poloniæ Regnum ad Jagellonicum stemma translatum est?*

Casimirus, cum liberis careret, Poloniæ Proceres quà precibus, quà promissis permovit, ut Ludovicum Hungariæ Regē. Sororis Filium, successorem cooptarent. Huic dux erant filiæ, quarum natu minori Hedvigi Poloniæ corona promissa est, ea conditione, nè ulli alteri nuberet, quàm quem Status Polonici designassent. Hi, exclusis aliis procis & competitoribus, Regnum deferunt Jagelloni, Magno Lithvaniæ Duci his conditionibus: 1. ut Christianam Religionem amplectatur. 2. Ut Lithvaniæ Ducatum cum Regno Poloniæ conjungat. 3. Ut Wilhelmo Austriæ Archiduci, quèm Ludovicus filiæ Hedvigi sponsum destinaverat, ducenta solidorum imperialium millia numeret. 4. Ut Provincias, à Polonia avulsas, recuperet. Quæ omnia, uti prolixè promiserat, ita cumulatè præstitit Jagello, ex cujus stemmate Reges Poloniæ usq; ad Sigismundum Augustum, postremum stirpis hujus furculum, an: 1572.

emortuum, delecti fuere. Cæteri exinde Reges è diversis adsciti familiis, ad supremum dignitatis festigium ordinum suffragatione conscendere. Hodie Poloniæ sceptrum tenet Augustus, Saxoniz Elector, ab anno 1733.

CAPUT II. §. II.

De divisione Poloniæ.

Quæ divisio Poloniæ?

POLONIA Major, ad quam pertinent Posnaniensis, Calissiensis Lanciciensis, Brestensis, Inowladislaviensis, Siradiensis, Ravensis, Palatinatus ut & Vielunensis, & Dobrinensis Terræ. *Minor Polonia*, ad quam Cracoviensis, Sandomiriensis, & Lublinensis Palatinatus portinent, ut & Olvecimensis, Zatoriensis, & Severiensis Ducatus. *Lithvania*, in qua tres numerantur Palatinatus; nempe Vilnensis, Trocensis, & Brzelcianensis. *Masovia*, quo referuntur, Masoviz Plocensis & Podlachiz Palatinatus. *Prussia Regia* in tres divisa Palatinatus; nimirum Culmensẽ, Mariæburgẽsem & Pomeraniz. Ad Prussiam pertinet etiã Episcopatus Varmiensis. *Samogitia*, quæ nullos habet Palatinatus, sed subest Gubernatori, sive Capitaneo. *Russia Alba*, quæ Magni *Moscoviz* Ducatui adjacet, habetq; Novogrodensem, Mscislaviensem, Vitepscensem, Smolenscentem, Czerniechoviensem, Kijoviensem Palatinatus, ex quibus Palatinatibus multa adhuc possidet Magnus Dux Mosco-

Moscoviæ durantibûs induciis. *Russia Rubra*, quò pertinent Russiæ, Podoliæ, Volhyniæ, Belzensis & Braclaviensis Palatinatus. Ex his Braclaviensē, Kijoviensem, & Czerniechoviensem Palatinatus, vocāt Ukrainā. Tādem pertinet quoq; ad imperiū Polonicum Livoniæ pars Australis; consuli hic potest *Martin. Cromer: l. 1. de scrip: Polon: pag: 41. & sequ: Starovolicius in Polonia sua, & alii Geographi.*

Qualis adhuc zdò juxta alios est divisio Poloniæ?

Deinde solet etiā Imperium Polonicum dividi generalissimè in *Poloniā & Magnum Ducatum Lithvaniæ*; & Populus ipse dividitur in duas gentes, Polonicā & Lithvanicā. Item Senatores, aliq; Magistratus majores, dicuntur esse duarū gentium, nimirum Polonici & Lithvanici. Et hac ratione ad Poloniam pertinent; præter Majorem Minoremq; Poloniam, Prussiā & Maloviā, de quibus superiore numero actum est; etiā Russiæ Belzensis, Podoliæ, Braclaviæ, Volhyniæ, Kijoviæ, Czerniechoviæque Palatinatus. *Vide Volumē Constitutionum Andr: Petricovij fol: 149. seq: & Constitut: Anno 1635. tit: Ordynacya Woiewodztwa Czerniechowskiego, Ad Lithvaniam pertinent Litvania in specie ita dicta, Samogitia, ut & Novogrodecensis, Mielislaviensis, Minscensis, Polocensis, Vitepscensis, & Smolenscensis Palatinatus. Sed Livonia utriq; genti, & Lithvaniæ communis facta est per Constitutiones*

10
de An: 1569. fol. 182. Ac 1589. fol. 507. seq: An. 1598.
fol. 208. seq.

Qualis tandem 3tio Divisio Poloniæ?

Dividitur etiam Polonicum Imperiũ alió respectu in tres Gentes, nimirum in *Minorẽ Poloniam, Majorem Poloniam & Magnum Ducatũ Lithvaniæ*. Usus hujus divisionis conspicitur maximè in Comitibus, quando eligendus est Mareschalco Nuntiorũ, sive Delegatorũ Provincialiũ Director: ille enim semel ex minori, deinde in sequentibus Comitibus ex majori, & tertiis in Comitibus ex Lithuania eligitur. Est etiam hujus divisionis usus in variis Cõmissionibus, quando quidã designandi sunt ad negotia, quæ ad totam Rempubicã pertinent, expedienda. Item eadem ratione dividitur Polonia ratione suĩorũ Tribunaliũ.

Quæ opinio Geographorũ circa amplitudinẽ Poloniæ?

Amplitudini ditionis detrahunt imperiti quidã, objectantes infrequentiã Incolarũ, & copiã sylvarum, sed vel inde facilè arguuntur erroris; quòd ad Electoralia Comitia in campum Martium propè *Varsaviã* confluant multò plura, quã 100. millia solius Nobilitatis. Licet verò aliqui sint tenuioris fortunæ; pleriq; numerosis gaudentes subditis, pluri mi millibũs; nō pauci justũ Exercitũ è millibus scribebant contra hostes Patriæ, & nunc etiã educere possunt. Adde subditos Spiritu-
alium, Ecclesiasticorum, Religiosorum nu-

mero.

merosos; adde Incolas Civitatum, Judæos, Tarraros, &c.

Annô 1697. Initô in Magno Ducatu Lithvaniæ censû, inventa sunt 257. millia focorum, & 159. foci eorum tantura, qui ad contributiones publicas tenentur. Ubi Ecclesiastici, ubi Nobilitas, Milites, famulorum agmina? &c. Deinde, ad unum focum quod spectant capita? Olim Magno Duci Lithvaniæ trecenta & ampliùs hominum millia, in aciem educere, quæ potissimùm suppeditabat *Vilna* Metropolis, non erat operosum.

Alter non levior error Geographorum, Scriptorumq; aliquorum, qui eadem facie representat nunc Poloniam, Lithvaniam, aliasq; eis junctas Provincias, quâ olim squallebant, cùm interea allaborâte cultiore tempore elegantiores emerferint. Non desunt sua decora *Cracoviae* & *Vilnae*; habet, quibûs superbiat, Magnifica Palatia Regum Sedes *Varsovia*; quin tota Regio passim Aulîs Nobilium, ceu campus amænus vernantibûs flosculis est distincta. Quod scribitur autem Lithvaniæ Magnum Ducatum adiri non posse nisi hyemali tempore, vel ignorantia est, vel impudens maledicentia; licet enim non desint loca quædam palustria. Quanta hæc pars Lithvaniæ? Commeamus ultrò citroq; quovis anni tempore, nec auditur de funeribus viatorum submerlorum. Sed omissis hîsce

impe-

imperitorum ineptiis, lustremus cursim memorabilia Polonia; Salis fodinas *Bochnenses & Wieliscenses*, ubi marmorum loco, columnæ salis eduntur; fodinas nitri apud *Vislicia*; cupræ apud *Tencinum*; chalybis apud *Podoleniam*; ferri apud *Olstiniam*; & plurimis aliis in locis plumbi, argenti & auri; in Palatinatu Cracoviensi & Sandomiriensi; marmorum, omnis generis colorum apud *Solciam*. Cracoviæ in Basilica S. Stanislai Episc: & Martyris visuntur duo ex solido argento Altaria, alterum à Sigismundo I. Rege, alterum ab Anna Regina constructum. In eadem Ecclesia nunquā est silentium, sed semper alternatibus choris, diu noctuq; resonāt DEI Laudes, & inter 100. quotidiana Sacrificia, octo sunt cantata, inter mille & 80. Templā Diœcasis Cracoviensis, novem sunt Collegiatæ. Agri *Poloniæ & Lithvanie*, Provinciarumq; illis incorporatarum, eā frumenti abundant copiā, ut ferè tantum variis Emporiis importetur, quantum toti alendæ Europæ sufficit.

S. 3.

De DUCIBUS & REGIBUS POLONIÆ.
Series & Acta præcipua Ducum & Regum
POLONIÆ.

Quorum effigies ex originalibus, quacunq; haberi potuerunt, translate spectantur in Palatio Zalusciano Varsaviæ in Polonia.

IECHUS I. Regni hujus Auctor & Parens.
EX Slavonia oriundus cum finitimis Germaniæ populis bellō cōfluxit, de finibus Unge-

ros contra Mauritium Imperatorem Socialibus armis strenuè defendit spectante utroq; exercitu tã Germanico quã Polono. Ad singulare certamen provocatus, interempto feliciter Germanorum Rege, fines Imperii sui promovit usq; ad littus Balthicum. Longobardos ex Svecia Mari Balthico effulos in Poloniam, ferrô ad Ungariæ fines ejecit. atq; inde in Italiam pepulit cum Duce Albinô. Gnesnâ, primâ Regni sui sedem erexit. Nullis legum tabulis usus, aut monetâ, nisi vel alienâ, vel rerum commutatione. Oblatis ultro subditorum suorum frugibus alebatur. Seniô tandem bellisq; fractus, propagatô adultôq; Regnô, Gnesnæ mortalis esse desit. Quos filios reliquerit Lechus? & quamdiu regnaverit? infans Regni nascentis fama, loqui adhuc nescia, reticuit.

VISIMIRIS Lechi Nepos.

Vilimiriam & Gedanû, ex humilibus Piscatorum casis, ad promontoriû Prussiae pro-
vexit, erexitq;. Terrâ Mariq; cum Danis cõ-
fluxit & Svecis. Fusô exercitû, Sivardum
Regem Daniae in fugam egit, Jarmerico e-
jus Filiô inter victoriæ spolia captô.

PALATINI XII.

Scissâ in partes Gubernantium Republicâ,
Germani bellô ereptas à Lecho Provinci-
as vendicarût, nemine resistente. Inde Pala-
tini in Gnesnensibus Comitibus à Gubernatio-

ue Reipublicæ rejecti, Fasces & fastũ misère.

CRACUS Lechi Nepos.

POst longã in Gnesnensibus comitiis deliberationem, unã omnium sententiã adito Principatu, novis legibus firmavit Rempublicã. Francos Orientales per Pañoniã in Poloniæ fines effusos profligavit & depulit. Romanos Germanosq; repetitis præliis vicit. Bohæmiæ Regnũ ultro se Craci submisit Imperio. Cracoviam erexit, Arcemq; Vavello monti imposuit, & eò sedem Regum, Gnesnã transtulit. Draconem portentosæ magnitudinis sub Arce latitantem peremit. In Lassotino demum jugo sepultus est. Nimirum: quem sui Cives cælo inferre non poterant, integro monte utcumq; sideribus admoverunt.

LECHUS II. Craci Filius.

UT Patri ad Regnum Poloniarũ succederet, Fratrem natu majorem specie venationis peremit: scelere detecto paucis ab electione diebus pulsus in exilium. Indignus eã tellurem calcare, quã fraterno sanguine imbuerat.

VANDA Craci Filia.

Ritigerum Germaniæ Principẽ, repudiato illius cõubiõ, felici prælio prosternit. In Vistulam sponte delapsa, Virginitatem suã devovet ignoto Deo. In alto monte tumulatur prope villam, à suis manibus Mogiã dictam. Ritigerus verò vi amoris subactus, dolori succubuit infelix, cui nec amores benecesserunt nec odia.

PRE-

PREMISLAUS I. seu Lesco I.

MOravos, prædā in confiniis Regni agentes, ingeniolo stratagemate fudit fugavitq; Præmislām à suo nomine appellatam erexit. Ex aurifabro Princeps verè aureus.

L E S K O Fraudulentus.

FRaude occupati Principatûs detecta, Regnò & vitâ pulsus. Docuit, parum valere scelera ad Imperium.

L E S C O II.

CUm Caroli M. Exercitu ex Ungaria in Saxoniam eunte inter Albim & Salam fortiter dimicavit. Plebeja veste, suæ originis teste, nunquam exui voluit. Ne verò Poloni temerè sibi Sceptrum detulisse viderentur, effecit: optimè imperando.

LESCO III. Lesconis II. Filius.

SLavis Polonorum Consanguineis, Hungariam Imperiò tenentibus, auxiliò adfuit, & cum hostibus prosperè feliciterq; dimicavit. Finitimos populos origini suæ insultantes ferrò domuit. Divisîs, illegitimos inter Filios Provinciis, Regni amplitudo imminuta. In Saxonia, (quàm Imperio quoq; tenebat,) sepultus ritu antiquo. Longiùs Regno abductus: ne moriens contristaret, quòs totò vitæ suæ cursû recreabat.

P O P I E L U S I.

Nulla gessit bella, Exactis aliquot annis in Principatu, Crusviciæ obiit, Arcem in Cujavia

javia ad Lacum Gopło erexit. Sedem Regni Cracoviâ Gnesnam, deinde Crusviciam trāstulit. Imperando, frequenter se suolq; muribus devovebat. Respōdit tandem male usurpato voto eventus, destinatam à superis pœnam ad posteros ejus differendo: nimirum: sæpè luūt posteri, quòd majores imprecātur.

POPIELUS II. Popieli I, Filius.

Magistratus venales habuit Crudelis & lascivus. Patruos venenō exstinxit, ne Regno succederent. Circa Ann: 823. Crusviciz obiit, peremptus à muribus, qui ex Cadaveribus Patruorum prognati arcem Regiā invalerunt, & de tota stirpe tanti facinoris pœnā exegere documentō posteris: quā parum intersit supremā inter fortunam Principum & extremam, sæpè viliab icū posternuntur.

PIASTUS Incola Crusvicensis.

Magnarum virtutum Princeps, Throni Sociam Repicham habuit, conditione originis parem & morib9. Centuariatis Crusviciz Regni Comitiss, elect9 in Principem, Septuaginta annorum ævō gravis. Nullos hostes habuit præter Filios I. esconis III. Cælestiope auctus dapes Electoribus suis apposuit. Regiam Crusviciz Gnesnam transtulit. Ubi diem supremum clausit annō ætatis 120. Princeps, quē aut nunquā præstabat eligi, aut nunquā mori, post quinquaginta añorum Imperium integerrimē administratum.

ZEMO-

ZEMOVITUS Piaſti Filius.

AD Martem & bella natus Princeps, Somni parcifſimus, cultu corporis victuq; par cuique Militum, alieni abſtinens, liberalis, & iuſtus. Cum Moravis, Pruſſis, Ungaris, Germanis, Pomeranis, & Caſſubitis feliciter conſiſſit. Sileſiam temporibus utriuſq; Populi ereptâ Pôlonis. reſtituit; ſicut Pruſſiâ, Pomeraniam & Caſſubiam. Gneſnæ obiit aetatis 32. Hoc uno exceſſu de Poloniæ Regno malè meritis, quòd diutiùs non regnaſſet.

LESCO IV. Zemoviti Filius.

INitia ſui Principatûs odiis exaſperata natus, Regia liberalitate hoſtium conatus elidebat. Oleæ, quàm palmæ ſtudioſior, rarè in ſubditos benevolentia Princeps, cum diu non poſſet. benè vixit, & obiit. Duo tamen in Regno difficillima ſociavit: prodeſſe Reipublicæ, & placere.

ZEMOMISLUS Leſconis IV. Filius.

Patri ſuo quàm Avô ſimilior ſemper extitit. Laſſata nimirû Zemoviti præliis Belloni, etiam ſub Nepotis Imperio reſpiravit. Tum in tanta Regni tranquillitate, nihil poſteriorum memoriâdignum egerat Zemomislus, niſi Miecislau Filium reliquiſſet. Gaſconia ritu Patrio tumultus.

MIECISLAUS I. Chriſtianus Princeps.

Sacro fonte ablutus, & fidè orthodoxâ recepit, & oculos, quos per Septenniû natu-

ra clauferat Inter Hymenæi tedas Deos ipsos,
 araq; Gentiles vero Numini immolavit. Re-
 ligionē Romanā per omnes Regni Provinci-
 as propagavit. Archiepiscopatum Gnesnē-
 sem, & Cracoviensem, cōpluresq; alios Epi-
 scopatus erexit. Premisliam aliaquē oppida
 Vłodimiro Russorū Duce populāte impro-
 sperè bellum egit; sed felicius cum Bohemis
 Proceribus congressus, Boleslaum Danbro-
 wcæ Fratris Filium in Paternum Regnū as-
 serturus. Pragā enim cepit, & in ea totam
 Bohemiam restituit. Sub tā Religioso Prin-
 cipe, mos erat Polonis Equitibus strictō me-
 dio tenus gladiō, Sacri Evangelii audire le-
 ctionem. Regnavit annos 35. obiit 999 non
 impetrato à Pontifice Romano Diadēmate
 Regio, pro quo Lambertum Cracoviensem
 Episcopum Legatum miserat

BOLESLAUS Chrobri, Miecislai Filius,
 Primus REX Poloniæ.

Coronam Regiā nec non D. Matritii ha-
 stā, cum clavo Salvatoris, donō accepit ab
 Ottone III, cū hic hospes in Poloniā, Sacra D.
 M. Adalberti Lipsana veneraturus, advenis-
 set. Per biennium quievit ab armis, ut religio-
 nē stabiliret. Saxoniam, Bohemiā Moraviā,
 Russiam victoriis peragravit, & Tributum
 annuum imposuit. Russos verò Regiam cre-
 dulitatem sæpius eludentes, armis exuit, ar-
 cibulq; Ossæ, Borystheni columnas areas
 defixit.

defixit. Moritur ante roris. conditur Posnaniæ.

MIECISLAUS II. Boleslai Chrobri Filius.

Jussis Parentalibus optimo Patri persolutis
Posnaniæ coronatur, cum Rixæ Uxore; quæ
illi vivente Patre, Otto Imperator holpes de-
sponderat. Cum Prussis, Moravis, Bohemis,
Pomeranis vario Marte colluctatus, sed tan-
dem feliciter fragit domuitq; perinde atq;
Jaroslauum Ducem Russorum. Annò demum
ætatis 44. Regni 9. Posnaniæ tumulatur.

CASIMIRUS I. Miecislai II. Filius.

Polonia fat li Interregnò, & terræ motu in-
solito concussa, repetit ex Cluniacensi Mo-
nasterio Calimirum jam Diaconum. Hic a-
dornato primùm in Masoviâ bello Prussorū
& Jazvingarum suppetiis validâ, fundit ho-
stes fugatq; ipsum verò belli auctorem Ma-
slauum in Crucem agit. Benedictinos Cluni-
acò advocat; Tyneciam arcem illis cum cē-
tum pagis tradit ad novam coloniam. Simi-
liter Lubinense oppidum ad erigendū Mo-
nasterium elargitur. Religiosissimi Principis
mortem ingens cometa scribitur præcessisse:
quasi, viam ad astra monstraturus.

BOLESLAUS II. Cognomento Audax,
Filius Casimiri.

Decimum sextum ætatis annum nondum
egressus, Regnum, & diadema Paternum
obtinet; Bohemicis, Silesicis, Hungaricis,
Russicis, toties palmis insignis Felicior ta-

men esset; si triumphalem illum gladium, quò tot hostes vicerat, & auream Kijoviz portam secuit, à nece D. Stanislai continuisset; neq; tot victoriarum memoriam innocentissimo Sanguine delevisset. Quanquam Regnò, & obedientiâ subditorum exutus, rem miraculò majorem præstitit; postquam in Carinthiâ asceterio decessit Sanctissimè, exemplum daturus Principibus.

VLADISLAUS Hermanus, Boleslai Frater.

CRacoviæ electus, à Coronatione abstinuit, Poloniâ interdictò liberat Pontificiò. Prusicum, Pomeranicum, ac Bohemicum bellũ fortissimè gerit, victore ubiq; Seciecho Exercituum Poloniæ Duce Generalissimo. Rebel- lis primũ Zbignei, deinde supplicis maluit lachrymas spectare, quã Sanguinem. Tandem aũs viginti Regnũ potitus, ætatis 59. Plociæ tumulatur. Gloriosius imperaturus, nisi impotētis Seciechi nutibus nimiũ se permisisset.

BOLESLAUS Crivoustus, Vladislai Filius.

PATris imaginem à corde magis, quàm è collo ferebat quotidie. Loricam sæpius quàm purpuram induit. Henricum IV. Romanorum Imperatorem numerosissimo exuit exercitu; Zbignei Spurii Fratris fraudib; provocatus, Bohemicam, Pomeranicamq; perfidiam egregiè ultus. Zelislai Ducem ob amissam in bello manum aureã dexterã, alium, ex acie transfugam, leporina pelle

mune-

muneratus; Germanicus, Danicus, Russicus
Triumphator, quadragesies Septies victor.
Russorum demum, & Hungarorum fraudi-
bùs circumventus, post cruentam hostilis,
suiq; exercitus eadem, triginta sex annis in
Regno exactis, ævi sui quinquaginta tribus,
juxta Patrē Plociz reconditus, docuit; Rarā
esse fortunam sine infortunii appendice.

VLADISLAUS II. Crivoulti Filius.

PRæliò fratres aggressus ad Posnaniam, su-
peratur; regnòq; exul it, frustra Conradò,
& Fridericò Imperatoribùs Romanis resti-
tutionem solii Vladislao spondentibùs. Ni-
mirum hoc est impotentis ambitionis fatū,
appetendo aliena, sua plerumq; amittere.

BOLESLAUS Crispus, Filius Crivoulti.

PLura Bella composuit, quàm egit. Prussie,
Pomeraniæq; Romanam fidem peruasit
armis. Ad instantiam Friderici Barbozæ Im-
peratoris Romanorum, anno 1163. concedit
pro alimentis Silesiam Vladislao Fratri, qui
ex Regno cum Christina in Germaniā pro-
fugerat. Bolesla, Castellanus Viscnensis Gne-
snæ à Rege judicatus, & rogo adductus, quòd
Vernerum Episcopum Plocensem per Sica-
rios peremisset. Bohemi, & Germani rejecti
à finibus Poloniæ. Tot. tantisq; auctus me-
ritis Boleslaus, post infaustum cum Pruthe-
nis bellum, & diram per omnes Provincias
famem, gravi morbo succubuit. Anno 1173.

ætatis 46. in Arce Cracoviensi, relicto Leone Albo, terræ mandatus.

MIECISLAUS Senex, Frater Boleslai Crispi. Asperè, & fraudulentè dominatur. Ingenuum non indignum Majestate, purpura efferavit. Nihil sub eo liberum in Polonia, ne vox quidem. Avaritiæ supra modum deditus, noluit divitibus imperare, optimis infensus Consiliariis; salutaria Episcopi Cracoviensis Gedeonis spernebat monita. Neque frustra illo regnante ingenti terræ motu cōtremuit Polonia, quasi jugum mali Principis excussura. Respondit brevi sollicitis votis eventus. Post 4. Annos Principatûs clandestinis Senatorum artibûs è solio dejectus, reliquit posteris documentum: rarè esse diuturna improborum Imperia.

CASIMIRUS Justus.

Impactò à Collusore Equite colaphò, cùm omnes læsæ Majestatis reum conclamarent, Casimirus se reum dixit, & Equitem absolvit. Effrenem Magistratum licentiam suis imprimis moribûs, deinde legibûs cōdercutit. Semel severus, ne semper esse cogeretur. Vladislaum Fratrem, & Vlodymirum hostem, rebelles subditos jam armis, jam benevolentia vicit. Miecislao Haliciensium Duci, titulum Ducalem vi, & armis, restituit. Prusisæ Pomeraniæq; toties donavit veniam, toties Ruham ad obsequium cōdegit victore ferro.

ferro. Quantum non à Civibus modò suis, sed à saepis quoq; æstimaretur, Divus Florianus Màrtyr porrectâ è Sarcophago dextera palam fecit, Stipulatâ planè manu sub Cæsiri signis militaturus. Fratre Mieci-
slao, Hungaris, & Pruthenis compositis, in festivo Convivio subita morte extingvitur. Non recusante protinùs exire animo, quem secura certò exspectabat immortalitas. Cracoviæ conditus anno 1195.

LESCO Albus, Cæsiri Filius.

Mieciſlaum Senem ad Moſgavam Fluvium felici acie vincit, ſaucioquè vitam donat. Romanum Halicenſium à ſe creatum Ducem, Provincias Poloniæ invadentem, cruentò præliò reſſimit. Illo regnate accēſus in Oriente Cometes portentofæ magnitudinis, incendiariam Tartarorum irruptionem, fatali crine demonſtravit. Princeps nulli, niſi peſſimo malus, à Svetopeſco Pomeraniæ Gubernatore callidè circumventus, & ſola animi magnitudinæ teſtus, poſt balnea, cum armatis forriter dimicans, integerrimam cælo animam reddidit. Adeo, à nulla Maieſtate præcul eſt caſus. Tumulatus Cracoviæ.

BOLESLAUS Pudicus, Leſconis

Albi Filius.

Aureus Princeps in ſæculum ferreum inciderat. Ter Regno potius, ter exutus, Tartaris

taris per Poloniæ Provincias effusis, Henricus Pius Vratislaviensium Dux cum Exercitu occurens deletus. A Conrado principe Patruo, Regnum Poloniæ ambiente, motus Civiles excitati. Verùm Belæ Hungariæ Regis patrocínio fultus, rebellis Russiæ, Silesiæ, Moraviæ motus ferro emendavit. Jazvingas unô præhò ad internationē Nominis delevit; Tartaros, prædam è Regni visceribus agentes, finibûs ejecit. Inconditos discordantium Civium mores salis fodinîs cælitus apertis temperavit. Post tot Throni, Thoriq; sui miracula, nullam posteritatem reliquit, præter Regiæ innocentiae famam immortalem; ad pudicitiae præmium evocatus 1276.

LESCO Niger, Siradiensium Dux.

A Pudico Rege in fortunæ, & gloriæ hæreditatem inconsultis Reipubl: Ordinibûs adscitus, Regnò à Polonis pulsus, ab exteris restitutus, æmulò rejectò. Tutelaribûs D. Michàélis suppetiis fultus, ingentes Russorum, Tartarorumq; copias fudit, fugavitq; Rebelles Cives veniâ donavit supplices; nequæ in hostes captivos sævitum. Illatas à Cōrado injurias ferro vindicavit & igne. Verū dum palmas, laurosq; Regni sui finibus infert, onustâ prædis alienis victoriâ depressus est, amissâ potiore parte exercitûs, in flumine, quod tranabat. Tumulatur anno 1289.

PRE-

PREMISLAUS II. Majoris Poloniæ
& Pomeraniæ Princeps.

DUM ingentes meditatur astus, octavo sui Regni mense à Marchionibus Brandeburgicis per insidias vitâ simul, & purpurâ exutus est. Ipsîs Bacchi hilaris ad parricidium abusi hostes. Dicata piacularibus Cineribus die, innocentissima Regni victima in favillis abiit Annô 1295.

VENCESLAUS Bohemus, Rex Bohemorû.

SCissa in partes Republicâ, simul cum Loctico Lesconis fratre electus; Locticus tamen post quadriennium usurpati Imperii propter impudentiæ licentiam rejectus à Polonis, Bohemorum Regi cessit solium. Verum cum duplicis Regni Hæres Venceslaus, Polonos minùs sibi fideles credidit, fecit; & dum falli timuit, fallere docuit. Extinctus Pragæ 1305. Rixæ suæ ingenio perturbata corruptaque Polonia.

VLADISLAUS Locticus, Lesconis Frater.

DEFuncto Venceslao solium repetit Polonorum, impetratoquè à Joanne XXII. Pontifice maximo diademate Regio (quod olim per totum quadriennium usurpare nō audebat Venceslaus cum quo divisus Reip: suffragiis electus fuerat.) Coronatur Cracoviæ simul cum Hedvige consorte Annô 1320. Resumpti Regni decimoquinto. Nihil in eo humile fuit præter staturam Corporis. A-

nimus par maximis, his coronatus, his unctus. Ne Gediminus Lithvanorum Dux fines suos vastaret, eum sibi affinem fecit. Filiâ Gedimini Casimiro Filio elorâtâ non alia dote, quàm ut bello capti Poloniâ redderentur. Tanto affinitatis fœdere auctus Vladisiaus, aliquoties fudit, fugavitq; Cruciferos, & ad ârmandas pacis inducias cœgit. Verùm cum post bella tantisper respirat, exspirat Annô 1333. Mense Martio ad Maratē natus Princeps

Magnus. CASIMIRUS, Loctici Filius.

CUBitalis Parentis ingens Filius, coronatus cum Anna consorte, Gedimini Duc: M. D. L. Filia, ter in Ruffiam ducto Exercitu, ter victor, nunquàm voluit triumphare. Redacta tandem armis in formam Provinciæ à Casimiro Ruffia, Leopoliensî Antistiti ab Urbano V. subiecta est. Major nihilominus apparuit Casimirus Magnus; post quàm Vaticano fulmine tactus, quidquid in suis prævô exemplô destruxerat, erectis compluribus Templis reparavit; tenuesque Cives à potentiorum vi, Sanctissimis legibus præmunivit. Urbem nominis sui recordationi dedicatam, extra Cracoviensia Pomæria excitavit; ut Cives suos quos non liceret manibus, manibus arctius complecteretur. Impletâ ingentibus meritis magni menturâ nominis, equô delapsus in venatione, cessit in adam avaræ morti, 1371.

LU-

LUDOVICUS Hungarus.

AVunculi sui suffragiô Jus Regni Polonia-
rum obtinuit. Pannonicus tamen Rex di-
ci maluerat, quàm Polonicus; ideoq; in odia
Civium ad primum solii limē iniegit, quod
invitus regnare videretur. Ne tamen sce-
ptro palàm renuntiaret: Matri Poloniã re-
liquit gubernandam, ipse in Hungariam re-
gressus. Absente diu Principe, longum le-
gum silentium successit, & nullis non aper-
ta via sceleribus. Ludovico interim de Rus-
sia Hungariæ adjungenda cogitante. Sed dū
Poloniæ minuere amplitudinem meditatur,
vitâ, & Regnô exutus est; hoc unum meri-
tus, ut mortuus à paucis ploraretur. An-
nô 1382 Regnavit annos. 12.

VLADISLAUS JAGELLO M. D. L.

Princeps.

CRacoviæ cum Fratre Vitoldo Sacro fonte
ablutus, Vladislai nomen accepit. Unit
Lithvaniam Poloniæ. Cracoviensem Acade-
miam erigit adscitis ex Pragenſi Universita-
te Magistris. Civilibus dissidiis compositis
Cruciferorum quinquaginta millia proſli-
gat, Magistrô ordinis captô: supra quadra-
ginta quatuor milia ex acie ducta in Polo-
niam; signa hostilia quinquaginta duo in
Basilica Cracoviensi Deo exercituum appē-
a in tropheum. Annis quinquaginta duo-
bus in Imperio exactis, Religionis defensor
acerri-

acerrimus ad Lauream evocatus. Grodecio
Mense Junio, duobus Filiis Vladislao, & Ca-
simiro in solatium matris Poloniarum relictis.

VLADISLAUS III. JAGELLONIDES.

AD Hungariarum Regnum invitatus, Albam M-
Regiam inaugurandus deducitur; & die fi-
dema in Basilica S. Stephani à Strigonienfi
Episcopo accipit. Bulgariam, Rasciam, Ro-
maniam, victoris emensus, bellum tandem re-
contra Amurathem suscipit; de quo repente
victor in prælio ad Varnam equo lebente
cecidit, in Janidziaros cum paucis suorum
acrius inVectus dissipato hostium equitatu
regnavit, in Polonia, annis 11. in Hungaria
5. Adolescens propè vigesimum emensus
ætatis annum.

CASIMIRUS VLADISLAI FRATER.

MARIæburgum à Cruciferis occupatum
cum suis propugnaculis, aurò redime-
maluit, quàm ferrò; parcendum ratus san-
gvini potius, quàm æris; hic ex Elisabeth
Imperatoris Alberti Filia suscepit Vladislau-
um Bohemiarum & Hungariarum Regem; Divus
Casimirus (qui ab Hungaris Rex expecta-
tus, mutatis eorum animis, Vilnæ 26to æta-
tis obiit:) Joannem Adalbertum, Alaxan-
drum, Sigismundum Reges Poloniarum, & Frid-
dericum S. R. Ecclesiæ Cardinalem, Gner-
snensem Archiepiscopum, & Cracoviensem
simul. Discessit è vivis postquam regnasset
quadra-

eci quadraginta duobus, vixisset 64. annò 1492.

JOANNES ALBERTUS Calimiri Filius.

Callimacho ex Italia profugo Consule usus,

in odia Polonorum incurrerat. In bello

am Moldavico circumventus, & isto fœdere pro-

stingatus. Torunii apoplexiâ tactus occubu-

it. Princeps nulli Regum secundus, si fortu-

Ro. na ingenio respondisset. Annis propè novem

em regnavit.

ALEXANDER, JOANNIS ALBERTI

Frater.

Stephanum Moldaviæ Palatinum malè oc-

cupatâ Pokutiâ primùm, deindè vitâ ex-

aripulit. Prædones Getas Poloniæ spoliis tumi-

dos fugavit, & postea occurru cæcidit forti-

ter. Egit in vita annos 46, in Regno propè

1506. Elogium apud

posterios obtinuit; quòd nihil in fortuna sua

maius habuerit, quàm ut posset; nihil meli-

sanus, quàm ut vellet omnibus benefacere.

SIGISMUNDUS I. Frater ALEXANDRI.

Fratrum ultimus ad Regiam evectus di-

gnitatem, 40. Moschorum millibûs cæsis,

Borysthenem erubescere cœgit effuso san-

gvine peremptorum. Pacificam de moscho-

tum Duce Basilio palmam, Scythicæ, Mol-

давiciæ, Prusicæ, & Turcicæ, lauri sunt co-

Gnemitatæ. Pullulantem in Balthico littore hæ-

nteseos angvem in ovo suffocavit. Annorum

naletq; gloriæ plenus, Regni sui Diadema tra-

ra- dere

dere maluit filio, quàm relinquere. Annos duos nactus supra 40. rerum potitus, ad præmium rectefactorum evocatus

SIGISMUNDUS AUGUSTUS, Filius

Sigismundi Primi.

Bona è Sforcis Matre genitus Patris appellationē in suos mores trahens, Sexagenario patri meruit in Throno assidere, omnibus præliis victor, Cruciferos, ac Molchos à Polonia repressit; eamquē Carlandiæ ac Semi-Galliæ accessibus cumulavit. Humanis sacrisquē legibus confirmatis, florentissima pace beatam reliquit Patriam Libertatis assertor, Comitiorum Parens, & Auctor. Extinctus Knyszynii, ævi sui 30. ultimus Jagellonides.

HENRICVS VALESIVS.

DE morte Regis Galliarum Germani sul admonitus inconsultis Regni ordinibus, post anni unius gubernationem Italia Galliarum aureis Poloniæ sceptris præposuit, in Gallias reversus.

STEPHANVS BATHORY,

Tránsylvaniæ Princeps.

Divisa Repub: electus & coronatus, aliis Maximilianū Imperatorem, aliis Stephanum renuntiantibus. Diffidium Ordinum Regni in Generali tandem Conventu Pacificationis Andrejoviæ compositum. Bellum contra rebelles Gedanenses, nec non contra

Basili-

Basilium Ducem Moschoviz gessit prosper-
rime Tribunalitia Regni Judicia instituit:
Tandem absolutissimus Princeps Grodnæ
vivere desit regnavit annos 11.

SIGISMUNDVS III. JOANNIS Sveciæ

Gottorum Vandalorumq; Regis Filius.

Matre Catharina Jagellonia, Vladislai Ja-
gellonis Poloniæ Regis Filiâ natus, ne-
quidquam prævalente Maximiliano Rudol-
phi Imperatoris Fratre, Rex Poloniæ Ele-
ctus, divisis Reipublicæ in Maximilianum
suffragiis. Turcarum sub Chotimo 40. millia,
Tartarorum 100. millia repressit, deletis ad
internecionem sexaginta millibus barbaro-
rum: Moschorum Regnum sibi subegit; Fi-
liumque Vladislaum, Magnum Moschovie
Carum inauguravit; obiit Varisaviæ Anno
ætatis suæ 66to.

VLADISLAVS IV. SIGISMUNDI III.

Filius.

IN Paternum Solium pronis omnium suf-
fragiis uno tantum ad speciem libertatis
non nihil reclamante, electus; & vix Coro-
nerus triplicem nactus hostem, Moschum in
Severia, Turcam in Podolia, Svecum in Prus-
sia, victor de omnibus. Obit Mercii 20.
Maji.

JOANNES CASIMIRVS, VLADISLAI

Quarti Frater.

Pressam Svecicis, Moscoviticis, Kozaticis,
Hun-

Hungaricis, Tartaricis, Civilibus armis, Patriam ab ultimis ferè vindicavit ruinis: Regnavit annos 20. abdicavit Diadema 1668.

MICHAEL KORYBTVS WISNIO-
WIECCIVS.

Admirando omnium Regni Ordinum consensu Rex proclamatus, & Coronatus Anno Regis Regum 1669. Obiit Leopoli die S. Martini, illa ipsa die, quā ad Chotimum expugnatis, & caesis triginta milibus, Exercitus Regni & M. D. L. insignem de barbaris victoriam reportavit,

IOANNES III. SOBIESCIUS.

Generalissimus armorum Regni Ductor, & Mareschalcus; Augusti Corporis Majestate, & absolutæ prudentiæ amplitudine, dignus olim Terrarum Imperiō, Rex Poloniæ omnium ordinum votis renuntiatus Varaviæ, Coronatus Cracoviæ à Primate Regni Andrea Olizovio, Turcarum, Cozacorum, Tartarorumque fulmen; bis Orientem Castris exiit; semel ad Chotimum, iterum ad Viennam Sacri Belli Generalissimus. Regnandi artibus, & rerum gestarum gloriā nulli Regum post Reges natos secundus. Post 23. Annorum Regna, & acta immortalia eodem die, quo Solium conscenderat, mortalis esse desiit Anno 1697. Die SS. TRINITATIS, relictis tribus Principibus Filiis, Jacobo, Alexandro, Constantino, & Serenissima Filia Bavariæ Electoris consorte.

AU-

AUGUSTUS .I

Sacri Imperii Elector, & hæreditarius
Saxonix Princeps, post Hungaricas,
Turciasquè Laureas ad Regni Polonia-
rum Coronam suffragiis ordinum expeti-
tus, Die 27. Junii. Electus, 15. Septembris
Coronatus 1697. Rarò in Saxonia exem-
plò Religionem nobilitavit Orthodoxam;
& totum ita exterruit Orientem, ut ad
tamdiu expectata Universalis Pacis fæde-
ra inclinaret 1699.

AUGUSTUS III.

Imperii Elector; Saxonix, Patrii Nomi-
nis, & Orthodoxæ fidei hæreditarius
Princeps, ex quò clavum Regni capesse-
re capit 5. Octobris 1733. ad pacis, & trā-
quilitatis internæ uberrimos fructus (quos
plurimis annis percipit Polonia) cum sua
Sponsa inauguratus consvetò Patriæ ritū
Cracoviæ 17. Januarii, 1634. Fide, pieta-
te, nec non Regiæ virtutis prodigiò, in
Austria, Polonia, Saxonia celebratam, as-
sociavit Sibi Sponsam, Mariam Josepham
Austriacam Josephi I. Imperatoris primo-
genitam Annò 1719. die 20. Augusti Le-
gittima Prole quinquè Principum Filio-
rum, Friderici, Xaverii, Caroli, Alberti,
Clementis; sex Principum Filiarum, M.

Amaliæ Reginae Serenissimo Carolo utri-
usq; Siciliae Regi Annò 1738. desponsatæ;
M. Anna, M. Josephæ, M. Christina, M.
Elisabethæ, M. Cunegundis, ambo Coro-
nati, fortunatam Throni, & tori augment
felicitatem. Quibus, orthodoxa Religio,
tanquàm primis iterum in Saxonia Pro-
genitoribus immortalem gloriam; avita
pietas strenuissimis Divorum Cultoribus
uberrimam prosperitatem; inclita Polo-
nia suis Majestatibus ad pacis fœderatæ
non interrupta auguria, perennantem in
Posteritate ejus precatur vitam, vover
gloriam, optat fortunam.

S. 4.

De Ordine Poloniæ.

Senatores Regni opibus potentes nu-
 merat *Starovolskius* 146. nimirum sunt
 imò. Duo Archi-Episcopi, & Episcopi 15. II.
 Palatini 33. cum Castellanis 3. & Capitaneo 1.
 III. Castellani majores 33. IV. Castellani mino-
 res 49. V. Ministri status 10.

Signa hæc () exprimunt qua in parte desti-
 natū in Senatu subsellium cuiq; Senatori.

Primum signum seu *Parenthesis* (Dexte-
 ram partem: Secundum *Claudens*,) Signū
 sinistram partem denotat.

Adscripti præterea cuius Palatino, numeri,
eo sive ut facilius reperiri queat, quinam Castel-
ani

lani quibus Palatinis attribuuntur. Exempli causa numerus 5. est adscriptus Palatino Calisiensi, proinde hic numerus 5. inter Castellanos Maiores designat Castellanos Calisiensem, & Gnesnensem, hic attribui Palatinatui, pari ratione inter Castellanos minores, Castellanos Landensem, Naclensem, Biechoviensem, Camenenensem, ad Calisiensem Palatinatum spectare hic numerus 5. demonstrat. Non in omnibus porro Palatinatibus sunt Castellani minores, sed tantum in Majori, Minoriq; Polonia, Masovia, Palatinatu Russie, & Belzensi.

Qui Senatores Sacri Collegii?

(Archi-Episcopus Gnesnensis, & Primas Regni.

) Archi-Episcopus Leopoliensis.

Qui Episcopi?

) Cracoviensis in Minori Polonia.

(Cujaviensis in Majore Polonia.

) Poshnaniensis in Minore Polonia.

) Vilnensis in Lithuania.

(Plocensis in Masovia.

(Varminensis in Prussia.

(Luceoriensis in Vothynia.

(Premisliensis in Russia Rubra.

(Samogitix, sive Mednicensis.

(Culmenensis in Prussia.

(Chetmenensis, in Russia Rubra.

(Kijoviensis ad Boryst.

* Alter-
* nant.

* Alter-
* nant.

- (Kameneccensis in Podolia.
 (Smolenscensis, in Russia Alba.
 (Livoniæ & Piltinensis.

Qui Senatores Secularis Subsellit?

1)	Castellanus Cracoviensis	* Alternatio
1)	Palatinatus Cracoviensis,	* inter hos
2)	Posnaniensis,	* obtinet.
3)	Vilnensis,	*
4)	Sandomiriensis,	
3)	Castellanus Vilnensis.	
5)	Palatinus Calissiensis.	
6)	Trocensis.	
7)	Stradiensis.	
6)	Castellanus Trocensis.	
8)	Palatinus Lanciciensis.	
9)	Capitaneus Samogitiæ.	
10)	Palatinus Brestensis Cujaviensis.	
11)	Kijoviensis.	23 (Masovia.
12)	Inovladislaviensis.	24) Podlachia.
13)	Russia.	25 (Ravensis.
14)	Volhynia.	26 (Brestensis. Lithv.
15)	Podolia.	27) Culmensis.
16)	Smolenscensis,	28 (Mscislaviensis.
17)	Lublinensis.	29 (Mariaburgensis.
18)	Polocensis.	30 (Bracleviensis.
19)	Betzensis.	31 (Pomerania.
20)	Novogrodensis.	32 (Minscensis.
21)	Plocensis.	33 (Livonia.
22)	Vitepscensis,	34) Czerniechoviensis.

Qui Castellani Ninores sunt?

1)	Posnaniensis.	5)	Calissiensis,
4)	Sandomiriensis,	1)	Voynicoufis.
		5)	Ent-

- 5) Gnesnensis.
 7 (Siradiensis.
 8) Lanciciensis.
 9 (Samogitia.
 10) Brestensis, Cujav.
 11) Kijoviensis.
 12) Inovladislaviensis.
 13) Leopoliensis.
 14) Włothynia.
 15) Camenacensis.
 16 (Smolenscensis.
 17) Lublinensis.
 18 (Plocensis.
 19) Biezenensis.
 20 (Novogrodensis.

- 21 (Plocensis.
 22 (Vitepscensis.
 23 (Cernensis.
 24) Podlachia.
 25 (Rovens.
 26 (Brestensis Lithv.
 27 (Cuiensis.
 28 (Mscislaviensis.
 29) Elbingensis.
 30) Bractaviensis.
 31 (Gedanensis.
 32 (Minscensis.
 33) Livonia.
 34 (Czerniechoviensis.

Qui Castellani minores?

- 1 (Sandomensis.
 2) Midericensis.
 4 (Vistlicensis.
 1) Biezensis.
 2 (Rogosinensis.
 4) Radomienis.
 4 (Zawichostensis.
 5) Landensis.
 2 (Sremensis.
 4) Zarnoviensis.
 4 (Matogostensis.
 7) Vielunensis.
 13 (Premyslensis.
 13) Halicensis.
 13 (Sanocensis.

- 13) Chelmensis.
 12 (Dobrynensis.
 4) Polanicensis.
 2 (Premerensis.
 2) Kriviniensis.
 4 (Czechoviensis.
 5) Naclensis.
 7 (Rospiriensis.
 7) Rechoviensis.
 11 (Bidgostensis.
 8) Bresinensis.
 2 (Krusvicensis.
 1) Osvecimensis.
 5 (Camenensis.
 7) Spiczmiriensis.

38		23	) Zakrocimienfis.
8	(Inowlodensis.	23	(Ciechanoviensis
10	) Kowallensis.	23	) Livenfis.
2	(Santocensis.	12	(Slonfienfis.
25	) Sochaczowienfis.	19	(Lubaczowienfis.
23	(Varfaviensis.	7	) Konariensis.
25	) Gostinenfis.		Stradlæ.
23	(Vifnenfis.	8	(Konariensis.
21	) Racianfienfis.		Lancitæ.
21	(Sierpcensis.	10	(Konariensis.
23	) Wyfzogrodensis.		Cujaviæ.
12	(Rypienfis.		

Qui Miniftri Scias?

Marefchaleus Regni Supremus.
 Merefchaleus Magni Ducatus Lithvanix.
 Supremus Cancellarius Regni.
 Supremus Cancellarius Magni Ducat: Lithv.
 Pro Cancellarius Regni.
 Pro Cancellarius M. D. Lithvanix.
 Thefaurarius Regni.
 Thefaurarius M. D. Lithvanix.
 Marefchaleus Curix Regni.
 Marefchaleus Curix M. D. Lithvanix.

Qui Duces exercituum Regni, & M. D. L?

Supremus exercituum Regni Dux.
 Supremus Dux exercituum M. D Lithvanix.
 Dux Campeftris exercituum Regni.
 Dux Campeftris M. D Lithvanix.

Qui Dignitarii, & Officiales Toga Regni, & Magni Ducatus, Lithvanix?

Secretarii Spirituales. Notarius Spirit: Regni
 Referendarii Spirituales. Referendar: feculares.
 Suc-

Succanerarii.

Thesaurarii Curie.

Vexilliferi.

Enfiferi.

Præfecti stabuli.

Præfecti Culinæ.

Pocillatores.

Incisores.

Dapiferi.

Subdapiferi.

Pincernæ

Venatores.

Notarii 4. Magni Ducatus Lithvanicæ.

Qui Officiales Belli Regni, & M. D. L?

Notarii Campestres, Præfecti excubiarum.

Præfecti Vigiliæ Generales Artilleriæ.

Qui Officiales Curie Regni, & M. Lithv?

Vexilliferi Curie Regni & Vice Præfecti Stabuli Regni; Venatores Curie.

Qui Officiales Fori Curialis & Cancellariæ Regni, & M. D. Lithvanicæ?

Instigatores, Regentes Cancellariæ: sigilli majoris, & minoris, Notarii decretorum, Vice-Instigatores, Secretarii sigilli Majoris, ac minoris: Præfecti metrices Cancellariæ majoris & minoris. Notarii Judiciorum Referendari-
alium.

Qui Officiales Thesauri Regni, & M. D. L?

Custos Coronarum. Præfectus Archivorum M. D. L. Notarius supremus Thesauri Regni, Notarii Thesauri M. D. L. Notarius Proventus Quartæ Regni, Præfectus Cellarii M. D. L. Magnus Procurator Arcis Cracoviensis. Procurator arcis Vilnensis. Præfectus Metrices Thesauri R. Regentes actorum Thesauri utriusque gentis.

*Qui Officiales Belli, subalterni tum Regni. tum
Magni Ducatûs Lithvania?*

Præfecti campeſtres excubiarum, Metatores
campeſtres. caſtrorum Judices militarium ju-
dicatorum, Notarii judiciorum militarium, Re-
gentes actorum militarium utriuſq; gentis.

C A P U T II.

De hodierna Germania.

§. I.

De præcipuis partibus hodiernæ
Germaniæ.

1. *Quibûs Limitibûs circumſcribitur hodierna
Germania?*

Versûs Septentrionem terminatur marî Bal-
thico, Daniâ, & Oceanô Germanicô, ad
Ortum Poloniâ, & Hungariâ: ad Meridiem
Italiâ: ad Occalum comitatu Burgundico, Lo-
tharingiâ, & Belgiô.

2. *Quenam ſunt quinque præcipua Germania
flumina?*

1. Danubius, etiam dictus Iſter. Rhenus.
3. Albis. 4. Viſurgis. 5. Viadrus.

3. *Quomodo Germania dividitur?*

In ſuperiorem, & inferiorem. Illa comple-
ctitur decem Imperii Circulos, hæc ſeptemde-
cem Provincias, quæ aliàs Belgium vocantur.

4. *A, quo facta eſt partitiô Germ: indecem Circulos?*

A Maximiliano Primò Imperatore 1512.
juxta ſequentem ordinem. primus eſt Austria-
cus.

cus. 2. Burgundicus. 3. Rhenanus inferior.
 4. Bavaricus. 5. Saxonicus superior. 6. Fran-
 conicus. 7. Svevicus. 8. Rhenanus Superior.
 9. Westphalicus 10. Saxonicus inferior.
 Quinam autem Status cuilibet Circulo an-
 numerentur, in Opusculo quinto Geographi-
 co explanabitur.

5. *Quenam sunt praeipua Imperii Membra?*

1. Romanus Imperator est supremum to-
 tius Imperii Caput.

2. Novem Electores, quos inter, sunt tres,
 Ecclesiastici, Moguntinus, Trevirensis, Colo-
 niensis, sex seculares, seu laici, nimirum Bo-
 hemus, Bavarus, Saxo, Brandenburgus, Pala-
 tinus ad Rhenum, Hannoveranus.

3 Duo Archi Episcopi, Salisburgensis, &
 Bisuntinus, qui posterior tamen solo Principi
 Imperii titulo nunc gaudet.

4 Magnus ordinis Teutonici, & Meliten-
 sium Equitum Magister.

5 Viginti duo Episcopi, nempe Bamber-
 gensis, Herbipolensis, Wormatiensis, Eustet-
 tensis, Spirensis, Argentinenfis, Constantien-
 fis, Augustanus, Hildesheimiensis, Paderbor-
 nensis, Frisingensis, Ratisbonensis. Passaviens-
 fis, Tridentinus, Brixinensis, Basileensis, Leo-
 diensis, Olnabruggensis, Monasteriensis, Curi-
 ensis, Lansannensis, Sedunensis,

6. Avitae Principum Domus, nemre Palati-
 norum, Saxonum, Marchiae Brandenburgicæ,
 Brunswicensium, Mechlemburgicorum, Hasslo-

rum, Hollatorum. Badensium: Dux Wirtembergus, Saxo-Lavenburgicus Principes Anhaltenses, quorum priores septem in varios iterum ramos didividuntur. Hæ divisiones, cum faciliè & passim inveniri possint, brevitatibus ergo hic intermittantur.

7. Viginti novæ Principum Domus, scilicet Arenbergica, Hohenzollerana, Lobkowitzia, Salmensis, Dietrichsteinia, Nassaviana, Averspergica, Frisiana Orientalis, Fürstenbergica, Schwartzenbergica, Oettingana, Liechtensteinia, Croyensis, Piccolominia, Portiana, Schwartzburgica, Lambergica, Trautsonia, Löwensteinia &c.

8. Principales Præposituræ, & Abbatiæ, ut sunt Fuldensis, Campidunensis, Elvacensis: Magister Ordinis Equestris S. JOANNIS, Præpositus Berchtesgadenensis, Stabulensis, & Corbejensis: Weissenburgica juncta Episcopatu Spirensi, Prumiana cum Archiepiscopatu Trevirensi, Murbacensis & Luderensis hodie spectant ad Gallos: aliæ aliò, &c.

9. Aliquot Principes Abbatissæ, nimirum Essensis, Buchaviensis ad Lacum plumarium; Lindavienfis, superior & inferior Parthenon Catholicus Ratisbonæ: A Catholicus Conventus Quedlinburgensis, Heervordenfis, Burscheidensis, Gandershemienfis. Abbatia Andlaviana hodie Gallorum est.

10. Duplicis generis partito Prælatorum Sacri Romani Imperii, scilicet in ita dicta subtelitia

tellia, hinc in Suevicum, illinc Rhenanum di-
vifa.

11. Vario ex stemmate S. R. I. Comites,
puta Wetteravienses, Westphalici, Suevici,
& Franconici.

12. Rhenanæ, & Suevicæ S. R. I. liberæ
Civitates.

13. Franconica, Svevica & Rhenana Sa-
cro Romano Imperio devota Nobilitas

6. *Ad quos Collegia omnes Imperii Status
reducuntur?*

In tria. Primum est Electorum Collegium:
alterum est Principum: tertium S. R. I. Ur-
bium.

7. *Qui status pertinent ad Principum Col-
legium?*

Omnes tam Ecclesiastici, quam Laici Prin-
cipes: Omnes S. R. I. Prælati, Abbates, &
Comites, hac tamen ratione, ut omnes Prælati
sunt sumpti in Imperii Comitibus tantum du-
obus gaudeant votis ex Rhenano, & Suevico
gremio. Comites S. R. I. non habent nisi qua-
tuor vota: omnes Urbes imperiales duo vota.
Cæterum Abbates S. R. I. voti causâ acce-
dunt ad S. R. I. Prælatos, nec plura nume-
ro suo efficiunt.

§. 2.

De statu Religionis, & Politicæ in ho-
dierdina Germania.

I. *Quæ*

1. *Quenam hoc tempore ratio Religionis in Germania?*

COLUERAT tota Germania octingentis annis inviolato tenore Catholicam Fidem, cum Lutherus ante ducentos & aliquot annos Religionis integritati vulnus immane inflixit. Certè Germaniam inferiorem propè totam cum parte superioris specioso obtentu reformandæ Religionis à veteri, & vera fide irreparabili damno ad suos errores abduxit. Decreto Pacis Monasteriensis ex fatali necessitate permittendum fuit, ut præter Lutheranam etiam Calvinianæ sectæ exercitium indulgeretur. Cæteris sectis publicum exercitium interdictum.

2. *Quæ est forma Regiminis in Germania?*

Tria hic notentur, primò universale Regimen totius Imperii in rebus Politicis. 2. Universale Regimen in contentioso iustitiæ foro. 3. Singulare genus Regiminis in variis Provinciis, & Dynastiis Germaniæ.

Regimen quidem in politicis causis est penes Cæsarem, tanquam supremum caput, cuius est ordinare, ac demandare, quidquid è re Romani Imperii fore visum fuerit. Nihilominus tamen minus conscio, & consentiente Cæsare deducuntur causæ aliquæ ad Imperii Comitia, ut ibi disquirendo excutiantur, ex communi dein sententia ad Cæsarem referenda. Accedente dein hujus consensu res vel effectum consequitur, vel eodem renuente ex legitimis causis citra eventum intercidit. Uni-

Universalis causarum cæterarū discussio in imperio pertinent primò ad Cameræ Wezlensis forum, ubi constitutus supremus controversiarum Judex Cæsaris & unà Imperii nomine causas deditit. Porro in Cæsareo Imperii concilio Viennæ itidem Nomine Cæsaris jus dicitur. Ad hæc duo summa dicasteria etiā status Imperii possunt suas privatas causas referre.

Particularis modus regendi in diversis Provinciis & toparchiis est secundum cuiusq; Regionis proprias leges, & receptas dudum consuetudines variè constitutus.

3. *Quæ vires bellica in Germania?*

Equidem maxima est Germaniæ potentia, ut vel potentissimis hostibus par esset, imò superior, si quidem conjunctim omnia, & singula Imperii membra cum Capite conspirarent. Id tamen in præsenti Religionis dissidio, & inde enascente dissensione animorum sperari vix jam potest.

4. *In quo perfectionis gradu sunt hodie scientia, & artes in Germania?*

Videtur sanè Germania ità his se excoluisse, ut nulli alteri Regno Europæ faciliè cedat. Huic asserto fidem faciunt tot Athenæa, Lyceæ, Gymnasia, & ex hic copia doctissimorū hominum, & plurimi excellentissimi artium Magistri.

5. *Quid discriminis est veteres inter, & moderni Germanos?*

Ingens est discrimen, & ex dictis hætenus pater.

patet. Quippe quàm rudes olim, inculti, & barbari fuerunt veteres Germani, tam docti, exculti, & bellè morati successerunt posterì Germani. Id excipio, Germanorum nempe magnanimitatem non defuisse, sed hodièdum p. severare. Atquè huic adscribas, velim, quòd Romani Imperii fasces annis amplius non gētis Germani gloriosè sibi vendicāunt, & in hodiernum uiquè diem fortiter tueantur.

P A R S II.

De aliis Europæ Regnis.

Hic agendū primò erit de Regnis Catholicis, & quidem ordine geographico, initium ducendo à Lusitania: dein etiam de cæteris Europæ Regnis, quibus annumeramus Moscoviam, & Turciam, ut pote quæ potentia, & amplitudine pleraq; regna facile superant.

C A P U T I.

De Regnis Catholicis.

§. I.

De Lusitania.

Memorabiliores Lusitaniæ periodi sunt. 1. Lusitaniæ status sub priscis Romanis. 2. Sub Vandalis & Gothis. 3. Sub Mauris. 4. Sub Regibus Christianis è stemmate Burgundico. 5. Sub Hispanis. 6. Sub Lusitanis, Brabantia Ducibus.

1. *Quis*

1. *Quis antiquæ Lusitaniæ Status?*

Hæc an e Christi ortum erat Romana Provincia, *Lusitania* dicta; in quinto seculo supervenere primò Vandali, dem Gorhi, qui Hispaniam juxta ac Lusitaniam in potestatem sedegerunt. Deniquè annò 713 utramq; Provinciam Mauri ex Africa profecti inundarunt, & potiozem partem suo subjecere imperio.

2. *Quò pacto, & quando Lusitania peculiare esse Regnum cepit?*

Henricus Burgundiæ Comes, militari glorâ inclytus heros, incho sub annum 1090 cum Tarasia, vel Theresia, Alphonsi VI. Castellæ Regis filia matrimonii fœdere, in dotem accepit, quæ Alphonsus focer in Lusitania id temporis possidebat. Hic proin Henricus quasdam Maurorum urbes expugnare cepit; filius verò Alphonsus I. eisdem totâ expulit Lusitaniâ, posteaquàm in pugna decretoria quinque Maurorum Regibûs fuis, fugatisquè, plenam obtinuit victoriam, primus exinde Lusitaniæ Rex salutatus.

3. *Quæ Lusitaniæ insignia?*

Area scuti argentea quinque coloris cærulei scutula exhibet, quorum singula quinque punctis, quicquè Christi plagas referentibus, sunt distincta. Quippe cum Alphonsus prælium cum quinque Saracenorum Regibus initurus, trepidò profus esset animò, confirmatus à Christo, ac vexillum quinque ejusdem vulneribus insignitum, jussus attollere, gloriosam omnino retulit victoriam.

4. *Qua ratione Lusitania, Regnante Joanne II. & Emanuele, ad tantum potentia, & magnificentia fastigium ascendit?*

Joannes navigatione in Indias Orientales sub an: 1490. primò susceptâ, magnis Lusitaniam opibûs, fortunîsq; locupletavit, sed multò majoribûs Emmanuel successor, utpote qui magna Brasiliæ parte in America, nec paucia Asia, Africæquæ regionibûs in ditionem tuam redactis mercaturam, quæ Reipublicæ nervus est, maximopere promovit. Joannes III. ut populos, sub jugum suum missos, Christo quoquæ & Ecclesiæ subjiceret, S. Franciscum Xavierium an: 1541. ad Indias mittendum curavit eo successu, ut, Thoma Bozio teste, *universi heretici ab Ecclesiæ Christiana constitutione per annos mille quingentos & ampliùs haud traduxerint ad hereses suas tot gentes, aut idolatras, aut alioquin à Christi cultu alienas, quot unus Xaverius ad cultû Christi annis undecem (decem, & mensibus aliquot) tot enim fuit in Indiis vir iste admirandus.*

5. *Quo casu Lusitania Hispania juncta est?*

Cùm Rex Sebastianus an: 1578. expeditione adversùs Mauros suscepta, vel in acia, vel in captivitate occubisset, Cardinalis Henricus propatruus Regni gubernacula capessabat. A cujus obitu Philippus II. Hispaniæ Rex eò rem deduxit, ut à Lusitanis Rex promulgaretur annò 1580.

6. *Quàm diu Lusitanii Hispanis paruit?*

Usquæ ad annum 1640. quò Lusitani dinata-

natali Domini, Hispaniis abire iussis, Joannem
 Li. Bragantiae Ducem ad Regni solium evexe-
 runt, & quidem, quod mireris, citra sanguinis
 effusionem, si Vasconcellum, præcipuum Mar-
 garitæ Præreginæ Hispaniæ consiliarium ea
 occasione occisum, excipias.

7. *Quam diu decertavit Hispania pro Lusita-
 nia recuperanda?*

Viginti omnino annis bellatum est, quoad tã-
 dem victoria cum Lusitaniæ Regno cessit Bra-
 gantiae Duci, assentiente demum Hispaniæ
 quoque Rege.

8. *Quis hodie Lusitania imperat?*

Joannes V. è Domo Bragantina, cujus Con-
 junx Maria Anna, Imperatoris Leopoldi Filia.

§. 2.

DE HISPANIA.

Hic sequentes observa periodos. 1. Hispa-
 niam incoluerant Celtæ Galliæ populi, de-
 in Phœnicees, & Carthaginenses. 2. Post hos
 ante Christum natum Regionem istam Romanis
 cesserunt. 3. Vandali, Suevi, Alani, vetustis-
 simi Germaniæ populi, imperante Honorio Cæ-
 sare, Hispaniam occuparunt. 4. Hi ipsi quin-
 to post seculo à Gothis pulsi, Regnum exinde
 Gothicum fundarunt. 5. Seculo VIII. Mauri
 totam propè Hispaniam inundarunt, annisque
 ferme octingentis tenuere. 6. Indè Hispani-
 am pactis nuptialibus Austriaci. 7. Ac tandem
 Philippus V. ex Regia Galliæ Domo Borboni-
 ca obtinuit.

1. *Qui populi usquè ad Gothorum Regnum
Hispaniam tenuère?*

Celtæ, Gens Gallica, primi incoluère, qui cum ad flumen Iberum confedissent Celtiberi sunt appellati. Phœnices subin & Carthaginenses eum Hispaniæ tractum occuparunt, qui ad meridiem è regione Africæ positus est. At ubi Carthago à Romanis anno 146. ante Christi ortum eversa est, tota Hispania in eorundem potestatem venit. Tandem collapsò Honorii Cæsaris temporibus, Occidentis Imperio, Vandali, Suevi, & Alani Hispaniam subegère, haud multo post à Gothis indè ejecti.

2. *Qua ratione Gotbi Hispaniam obtinuère?*

Hi è magna Peninsula Scandinavia, ubi hodie Suecia, & norvegia, ad Danubium profecti, sibiq; bisariam divisi, alii ad Orientem, ad Occidentem alii secessère: unde illi *Ost* sive *Ostrogothi*, hoc est, Orientales; hi verò *West* sive *Visigothi* seu occidentales appellari cœperunt. Hi dein Hispaniam; ii verò longo post tempore Italiam invasère. Huc perfidiâ, & malis artibus Stiliconis, qui Honorii Cæsaris Tutor erat, pellerctus Alaricus Gothorum Rex, anno 410. Romam cepit, & expulavit; cujus Successor Ataulphus, Placidiam duxit, Honorii Cæsaris sororem, oblata in dotem Galliæ parte, ut hoc pacto Italiâ excederet. Ataulphus hic Gothorum primus in Hispania regnâsse creditur, ut qui jam aûo 414. ad montes Pyrenæos confederat, quamvis id temporis ad Regni interiora necdum penetrârit. Nec multò

pōst mortē sublatuſ, Sigericum ſucceſſorem
naſtuſ eſt, qui ſex haud ampliùſ mentes regna-
vit. Vallia contrà Rex tertiuſ, annos tredecim
imperavit, primòq; ſtatim Regiminis anno, à
Chriſto nato 416 in Hiſpaniam movit, ex qua
Vandalos, & Alanos penitus eiecit, Svevos au-
tem in Gallaciam uſq; recedere cōegit. Hi,
proximòq; ſequentes Gothorum Reges pleriq;
omnes lectæ Arianae adhæſerant, quoad tandē
anno 586. Recareduſ Rex decimuſ ſeptimuſ,
S. HERMENEGILDI Martyriſ frater ejurata
Ariana impietate, Religionem Catholicam in
universam Hiſpaniam invexit.

3. *Qua occasione Mauri An: 713. in Hiſpani-
am penetrârunt?*

Hos tanquam Dei vindicis flagellum ſcele-
ribuſ ſuiſ, luxuriâ præcipuè, regnorum omni-
um peſte exitioſiſſima, accerſivè Vitiza, e-
juſq; Succèſſor Rodericuſ, Reges ambo nomi-
ne, reapſe abjectiſſima Veneriſ mancipia, quo-
rum poſterior cū Juliani Comitiſ, Septæ ſi-
ve Centæ tunc præfecti, filiam violâſſet, pareuſ
graviffimam hanc injuriâ ulturuſ, Saracenoſ
ex Africa in Regiſ, totiuſq; Hiſpaniæ perniciē
evocare non dubitavit. Atq; hi nihil cunctari,
expugnata Hiſpali, parraq; ad Methymæam
Sidoniam ingenti victoria, rapidiſſimi torren-
tiſ inſtar, univerſam propè inundârunt Hiſpa-
niam, quæ paucas intrâ horas tantam fecit ja-
cturam, ut Hiſpanorum reliquiæ octo ſis adeò
ſeculiſ, quibuſ Mauri in Hiſpania dominaban-
tur, eidem ſarciendæ vix fuerint. Devicti por-

rò Hispani in Legionis, Asturiæ, & Gallæciæ montes se recepêre, ubi anno 717 Pelagium herodém fortissimum Regem proclamârunt.

4. *Quæ Hispania facies Mauris tyrannide cum occupantibus?*

Hispani in montium latibulis abditi, facta identidem excursione, Mauriſq; velitari pugna sæpius læcessitîs, alias, atq; alias urbes cum tractu circumjacente recuperârunt. Indè varia pederentium orta sunt regna, primò quidem Asturiæ, dein Navarræ, & Castellæ, à pluribus Castellis, contra Mauroſq; incursiones extructis, sic appellatæ: Arragoniæ itêm, Legionis & Gallæciæ. Postquâ igitur Hispani, elapsis tot seculis, stabilem denuo fixerunt sedem, Mauris Murcia, Valentiâ, Lusitaniâ, & Cataloniâ pulsîs, solum tandem Granatæ regnum reliquum fuit.

5. *Quis Mauros omnes totâ eiecit Hispania?*

Id demum post octo annorum bellum anno 1492. effectum dedit Ferdinandus Rex, eam ipsam ob causam *Catholicus* appellatus, qui præ in omnia ferè Hispaniæ Regna suâ in potestâtē, ac ditionem redegit. Is ipse auctor fuit *sacra Inquisitionis*, quâ Hispania ab omni hæretica & Saracénica, &c. lue intacta in hanc usq; diem cōservata est. Eodem regnante Insulæ Americanæ à Christophoro Colombo sunt detectæ.

6. *Qua ratione Hispania Domui Austriacæ obvenit?*

Ferdinando Catholico filia unica erat Joasia, quæ Philippo Austriæ Archiduci, Cæsaris Maximiliani I. filio nupta: dotē attulit Hispaniam univ-

universam, duosq; eidem peperit filios, Carolum V. Cæsare simul & Hispaniarum Regē, ac Ferdinandum I. cui Carolus frater beatus, quā ē vita migravit, Romano Germanicum cedit Imperium, Hispania Pignis in filium Philippum II. translatis. Philippus hic Monarchiam Hispanicam ad summum potentia fastigium e-
vexit: quæ tamen regnante Philippo III. ejus-
quē filio Philippo IV. inclinare nonnihil cœ-
pit, donec Carolo II. an: 1700 ē vivis subla-
to, stirps Austriaco Hispanica prorsus exaruit.

7. *Quo tandem pacto Hispanica Regum Gallia
Demus Hispanicam obtinuit?*

Cæsar Leopoldus Caroli II. Hispaniæ Re-
gis sororem natu minorem, majorem verò Lu-
dovicus XIV. Franciæ Rex in matrimonio ha-
bebat. Unde uterquē Hispaniam jure hæredi-
tario sibi vindicare parabat. Ac Ludovici qui-
dem Conjunx juri hūc pridem solemniter ri-
teq; renuntiaverat: sed intercessere ejus posteri,
obstante ex adversum totis viribus, usq; suum
persequentē Domo Austriaca, quoad tandem
post quatuordecim annorum bellum, Philippo
V. Hispania, Austriæ verò Neapolis, Sicilia,
Mediolanum, & Belgium Hispanicum obvenit,
quæ dein partitio, fœdere Viennæ Austriæ
an: 1725. inito, rata utrinq; est habita.

§. 3.

G A L L I A.

Hic paucis memorabimus. 1. Galliæ Statum
ante, & post Francorum adventum. 2. Fran-
ciæ Reges ē triplici stirpe oriundos, nempe

D 3 Mero-

Merovingorum, Carolinorum, & Capetiorum, ad quorum postremam Valesii quoq; & Bourbonii Reges originem suam referunt.

1. *Quis Gallia status ante Francorum adventum?*

Diversi, uti olim in Germania, hominum coetus, sive minores respúblicae regionem illā obtinebant, donec à Julio Cæsare in Romanæ Provinciæ formam redacta est.

2. *Quando, & quomodo Franci in Gallias transmigrationi?*

Populi intra mare Germanicum Visigim, & Salam fluvios siti non diu post Cæsaris Augusti tempora excusso Romanæ dominationis iugo Francos, hoc est liberos se nuncuparunt. Hi, Rege Pharamundo ducto e, an. 420 superato Rheno, factaq; in Galliam irruptione, firmum tamen pedem figere tunc necdum poterant, sed hæc gloria Merovæo debebatur.

3. *Quid de Merovingica stirpe Regum Franciæ memorandum?*

Merovæus Rex tertius, qui Pharamundo & Clodioni successit, auctor erat stirpis hujus, è quo trecentorum triginta duorum annorum intervallo, duo & viginti Reges Franciæ imperarunt. Monarcha hic an. 448. totius Galliæ possessionem adiit. Hujus Nepos Clodovæus (valu, & impulsu conjugis suæ Clotildis Christiana sacra suscepit post prodigiolam omnino victoriam è Germanis reportatam. Posteriores ex eadem hac prosapia Reges otio, & voluptatibus ita diffuebant, ut omni Reipublicæ curâ abjecti; universam regiminis molem supremo cui-

dam

dam Præfecto, quem *Majorem Domus* vocabant, impulerint. Childericus Merovingiorum Regum ultimus, quod ad regendum prorsus esset inhabilis, regno exutus, & in monasterium est detrusus, subrogato, & in Regni solium e-
 vecto Pipino, qui ad id usque temporis Franciæ Regnum cum laude administrarat.

4. *Quid summatim memorandum de altero
 Carolinorum stirpe?*

E stirpe hac, quæ à Carolo Magno Pipini filio nomen trahit, ducentorum quinque & triginta annorum decursu Reges tredecim nunquam interrupta serie in Gallia regnârunt. Porro quæ admodum Carolus Magnus eximia sua virtute, ac fortitudine supremum honoris & gloriæ fastigium conscendit, quando anno 800 collapsum Occidentis Imperium denuo instauravit, ac præter Galliam, Germaniam insuper atque Italiam in ditione sua tenuit: ita tanta fortune & gloriæ incrementa in ejusdem posteris mox iterum imminui cœpêre, cum quoddam Provinciæ hæreditariæ in plures fuerint divisæ, tum quod posteriores è Carolinorum prosapia Reges nec se, nec suos regere nôrint, ac gubernare. Postquam igitur Carolinorum ultimus Ludovicus V. cognomento *NIHIL FECIT* sinè hærede obiit. Hugo Capetus, Parisiorum Comes, Franciæ Rex inauguratus est.

5. *Quid de Regibus Capetina stirpis commemorandum?*

Ex hac stirpe intra trecentorum quadraginta annorum periodum Reges quatuordecem ordine

dine continuo sibi succelsere. Quo temporis intervallo tria potissimum memoratu digna evenere. 1. Bellum grave & diuturnum Anglos inter & Gallos, qui parisi, supremi q̄ dominii retine tissimi, negabant, commissuros se u-
quam, ut Gallico in territorio pedem figerēt Angli, quamvis jus isti aliquod hereditarium ostenderent. 2. Expeditiones sacre inter a-
ctam per annos ferme ducentos Tūno quidem studio, ac eventu minùs prospero susceptæ. 3. Dissenssiones gravissimæ inter Bonificiū VIII. Pontificem, & Philippum IV. Pulchrum, cui, quod comunem Christianitatis patrem indignis modis accepisset, quin & captivum abduci jussisset, ab eximie sanctitatis Episcopo clades ingentes prænantiatæ, atq; intentatæ sunt, in filiorum quoq; caput redundaturæ, quorum tres, qui parenti in regno succelsere, multis magnisq; calamitatibus conflictati, sine hærede sūt extincti, regnō Franciæ ad Valesiorum familiam, Capetinae stirpis ramum translatō.

6 Quid præcipua notatione dignum accidit, credidim Valesiæ stirpis Regibus Galliæ Imperatibus?

1. Prioribus quinq; multum negotii falcellebant Angli, qui ad sumas tandem angustias Gallos adduxere, donec mirabili DEI dispositione, ac providentiâ an: 1429. puella pastoritia, è Lotharingiæ pago oriunda, Anglorum factū obtrivit, & contedit. Hac proinde duce & auspice, fractis Anglorum viribus Gallia respiciavit. Verum invicta hæc Heroïna anno insequente capta, vivaq; ab Anglis exusta est, tãquam

quam magiæ, hæresis, & luxuriæ rea, quàm de-
 in Callistus III. Pontifex, causâ ejus recogni-
 tâ, diligenterq; excusâ innocentem pronunti-
 avit. 2. Posterî quinq; Reges gravi bello cum
 Austriacis implacabantur, præciquè Franciscus
 I. cum Carolo V. Cesare. At longè atrocius
 bellum tribus postremis regibus imminabat à
 Calvinistis seu Hugonotis, qui non modò An-
 glos, Germanos sectarios, sed ipsum adeò jura-
 rum Christiani nominis hostem Solimū Tur-
 carum Tyrannum in Religionis, Regniq; exiti-
 um sollicitare sunt ausi, barbaris ipsiâ Pseudo-
 Christianorum istorum perfidiâ execrantibûs,
 & suppetias negantibus. Fervente porò hoc
 bello, & intestinis seditionibus urbes ferme tre-
 centæ in cinerès redactæ, templa innumera
 direpta, & profanata fuere, nec impunè tamen;
 nam anno 1572. die 24. Augusti, S. Barthole-
 mæo sacra, Regis Caroli IX. jussu, plura mil-
 lia Hugonotorum tanquam rebellium, regniq;
 turbatorum cæsa fuisse perhibentur. 4. Henri-
 cus III. Poloni Regni possessione haud multò
 antè adita, ut primū de Caroli IX. fratris mor-
 te certior factus est, in Galliam reversus, Rex
 proclamatus est, belloq; iterum atq; iterum ab
 Hugonotis, ac tandem etiam à Catholicis la-
 cessitus dum Parisios circumfidere parat, inopi-
 nato violentæ manus ictu percussus, regno, vi-
 taq; exiit an: 1589. Unde deficiente Vale-
 siorum familia, quæ 260. annis regnaverat, re-
 gnum Franciæ ad Domum Borbonicam, al-
 terum Capetinae stirpis ramum florentissimum
 est devolutum.

7. Quid de 4. Regibus Borbonis generatim
memorandum?

1. Henricus IV. Rex Navarra, quod Calvinæ errores cum nutricis lacte luxisset, à Gallia statibus repudiatus, jus suum armis persequi aliquam diu tentaverat; sed irritò conatu. Comperto tandem, nihil obstare præter Religionem, quò minus Francorum Rex ab omnibus agnosceretur, suos, percontatur, utrumne in Religione Catholica obtineri posset salus? Affirmantibus illis: *Quid igitur, inquit, etiam eligam? Mendicariam, atq; expeditissimam, quæ regni terrent simul, ac celsis possessionem adire certò possim?* Maxquæ orthodoxæ fidei dogmatis institutus, lumine omnium ordinum consensu, & acclamatione est receptus. Religionis exinde orthodoxæ propugnator & vindex strenuissimus, uti & Societatis JESU. Hanc hæretici & malevoli dudum Parisiis, Galliaq; universâ prescriptâ volebant, cum ecce causam ad eam exagutandam arripuit ex attentato immani scelere, quo Johannes Gascus è Societatis Scholis ad Academiâ Parisiensem nuper translatus, Regem cultro in os impacto lauciaverat. Ac licet Societatem omni proflus culpa vacare constanter asserere aut percussor; prævalente nihilominus invidia, & calumnia, in exilium migrare iussa est, erecta Parisiis infami pyramide; quâ tamen Rex ipse, cognita objectorum criminum fallitate, evertendâ curavit, ac Societatem, cujus innocentiam contra obtrectatorum calumnias ipse potentissimè defendendam suscepit, in integrum

tegrum restituit, suūq; deinceps beneficiis ornavit, donec an. 1610. dum rhedā per urbē Parisiensem vehitur, bāmente parricida gemino inflicto vulnere inpetem animam efflavit.

2. Ludovicus XIII. rebellibus Hugonotis iterata clade domitis, exardescēte 30. annorum bello, & Imperio & Ecclesiā DEI longē calamitosissimo, foedus adversus Domū Austriacā cum Suero junxit. Obiit Rex Pius & Justus an: 1643.

3. Ludovicus XIV. bellis gravissimis cum Imperio, Domū Austriacā, Hispania, Anglia, Batavia &c. gestis, regni sui fines plurimū dilatavit. Calvinianos solenni dicto an. 1685. in curia Parisina vulgato, ex universa Gallia ejecit. Hæresi verò Janseniana, pestis istar in ipsa regni viscera grassanti, ad extremum usq; vitæ halitum fortissimè, se opposuit. Obiit Ludovicus rerum gestarum gloriā & cēlebritate verè Magnus an: 1715.

4. Ludovicus XV. Antecessoris Pronepos, hodie Gallici Regni habenas feliciter moderatur. Conjunx illius Maria Princeps Regia Poloniæ, Filia Stanislai Leszczyński Regis Poloniæ & M. D. L., Ducis Lotharingiæ & Barri; & Catharinæ Opalinæ Regina Poloniæ.

A P P E N D I X.

De Lotharingæ Ducatu.

1. Unde nomen illi inditum?

PArs olim erat regni Lotharici, cujus nomen hodieq; retinet. Protendebatur illud à Mari Mediterraneo per Provinciam, Delphinatum, Sabaudiam, Helvetiam, Alsatiam, Burgundiam, Lotha-

Lotharingiam, Palatinatum, Agrum Trevirenses & Colonientem, Juliā, Cliviā Belgii Provincias universas ad mare usque Germanicum.

2. *Quæ hodiernorum Lotharingie Ducum origo?*

Hanc isti ex idoneorum Auctorum testimonio communem habent cum Habsburgico Austriacis, ab Archambaldo, Dagoberti Franciæ Regis Agnato oriundis. Ex hujus quippe Archambaldi stirpe bifariam divisa, hinc Domus Habsburgica in Alsatia, illinc Domus hodierna Lotharingica originem dedit.

3. *Quales, quantæ, Herodes hanc Domum illustrarunt?*

Nulla ex Europæ principum Familiis totamque eximios belli Duces numerat, acque Lotharingia, uti tot sacrarum expeditionum, rerumque gestarum monumenta loculenter demonstrant.

Horum exempla æmulatus Carolus Leopoldus, supremus superiore seculo Cæsarei exercitus Dux, Turcas ingentibus cladibus attrito de bellavit. Vienna summo consilio, ac armis Joannis III. Poloniæ Regis liberata. Barcanensis, Strigoniensis, Mochazensis victoriæ ad posterorum memoriam insignes, Buda, aliaque quam plurimæ urbes expugnata, Transylvania, Hungariaque tota Cæsari asserta, Moguntia, ac Bona Gallis erepta, &c. tanti Ducis nomen famamque immortalitati consecrarunt.

Leopoldus Josephus Lotharingiam, quam Parens pactis Neomagensibus sibi restituentem, ob conditiones minus æquas recipere detrectavit, tandem per pacta Ritsvicensia anno 1697. recuperavit.

Duca-

Ducatum hunc obtinuit Anno 1737. Stanislaus Lelczyński Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ. Duci Lotharingo, Magnus Ducatus Hetruriæ cessit. Firmatum id eum pluribus aliis punctis per tractatum solennem publicatum Parisiis 1. Junii 1739.

§ 4

De I T A L I A.

Agendum hic 1. de Italia universam. 2. De superiore, sive Boreali ejusdem parte, seu Longobardia. 3. De Italiæ Meditullio; 4. De ejusdem parte inferiore, seu Australi.

1. *Que memorabiliores Italia periodi?*

1. Italia universa dudum ante Christi ortum sub Romanorum potestate fuit, ejectis non uno ex loco prioribus inquilinis. Occidentis exinde imperio, imperante Honorio, ad occasum vergente, Italiæ se primò insuderunt Gothi, Romamq; ipsam expugnarunt an. 410. an. dein 467. supervenere Vandali Genserico Duce, ubi Roma iterum capta & quatuordecim diebus ipsis direpta fuit. Barbaros hosce in Italiam evocavit Eudoxia, Imperatoris Valentini-ani III. vidua, hac ratione necem à Maximo tyranno, Valentiniano illatam, ultura. Odoacer porro Herulorum Rex occupatâ an. 476. Italia, regios titulos sumpsit, inde an. 493. initium datum regno Ostro-Gothico à Theodorico. Gothis porro à Belisario, Cæsaris Justiniani Polemarcho debellatis, Regnum Longobardorum ab Alboino an. 568. fundari cœpit, postquam nempe Narses, Justinii Cæsaris in Italia

Præ-

Præfectus, illatam à Cæsaris Coniuge injuriam vindicaturus, Longobardos è Pannonia in Italiam evocavit. Posteriores Longobardiæ Reges multum negotii faciebant Pontificibus Romanis, qui proinde à Pipino Galliæ Rege, indeq; à Carolo Magno Pipini filio, superbas postulârunt, quas ambo actum misère. Et Carolus quidem Magnus an: 774 Longobardicum Regnum ad extrema deduxit, ultimo Rege Desiderio binis præliis devicto, & in exilium misso. Ex eo tempore Italiæ Regnum ipsum obtinuit, retinuitq; usq; ad magnam Interregnum, quando ob Imperatorum & absentiam & distantiam varii Principatus sunt exorti, qui pleriq; omnes hodieq; vigent.

2. *Quid de superiore Italia parte sive Longobardia memorandum?*

Præmissa ejusdem divisione, perbrevis cuiusq; partis descriptio speciatim subiungitur. Longobardia sequentes complectitur Ducatus. 1. Montisferrati. 2. Pedemontii. 3. Mediolani. 4. Mutinæ. 5. Parmæ De duabus rebus publicis Veneta, & Genuensi, huc pertinentibus, suo loco dicemus.

MONSFERRATUS, PEDEMONTIUM,
SABAUDIA.

Tres hi Ducatus Duci Sabaudie parent, Beroldus Sabaudie Comes è Carolo Magni stemmate magna olim nominis celebritate inclaruit anno 1000. Odo IV. pactis conjugalibus Pedemontii Ducatum an: 1060. obtinuit. Amadeus VIII. à Cæsare Sigismundo an: 1416 primus

primus creatus est Dux. Postea tamen abdicate sua Sponte regimine Carthusiam Ripalientem subiit, vitam deinceps solitariam acturus. Fervente ultimo bello Hispanico Sabaudia Dux Victor Amadeus II. Montisferrati Ducatum, indeq; per pacta Ultrajectina Sicilia Regnum, hocq; Austriacis an: 1718. relicto, Sardinia Regnum, indeptus est. Huic successit Filius ejus Carolus Emmanuel Anno 1730.

DUCATUS MEDIOLANENSIS.

Hanc veteris Longobardia partem post collapsam Occidentis Imperium cum maxima Italiae parte Ostro-Gothi ac Longobardi sua inpotestate ac ditione tenuerant, donec Caroli Magni armis Desiderio erepta, ad Rudolphi Habspurgiei usq; tempora Romano Germanicis Imperatoribus subiecta permansit. Ex eo tempore Ducatus hic ad diversos est Dominos translatus. Primi erant è Familia Vice-Comitum, secundi è Domo Sfortia. Inde Galli aliquamdiu occuparunt: post hos verò per Carolum V. ad Hispanos, ac tandem per Carolum VI. ad Domum Austriacam anno 1706. est translatus.

DUCATUS MANTUANUS.

Ab anno 1628. Marchiones ex Domo Gonzagana Ducatum hunc possidere; Ducum tamen titulo primò à Carolo V. insigniti fuerunt. In postremo bello Hispanico Dux Carolus IV. quod à Gellia contra Cæsa rem iteret, omni ditione sua exutus est, cujus proinpositionem Cæsar adit.

MU-

MUTINA, & MIRANDULA.

Ducatus hic, uti & Ferrariensis post magno illud Interregnum Domini Estensi obtigit, Mutinensis quidem Cæsareæ, Ferrariensis verò Pontificiæ clientelæ nomine. Posteriorem hūc, stirpe Estensi extincta, Ecclesia repetiit; alterum verò Ducatum Cæsar prioris Ducis agnato tradidit. Reinaldus, hodiernus Mutinæ Dux in bello Hispanico ab Austriacis stetit; unde aliquamdiu Ducatu suo orbatus est, quamdiu nempe Gallia armis prævaluit. Sed paulò post in integrum est restitutus.

Principes Mirandulæ originem trahunt ex pervetusta Picorum Familia. Joannes Picus dictus est ingeniorum Phoenix sui seculi. Alexander primus Mirandulæ & Concordiæ Dux à Ferdinando II. Cæsare creatus est. Hodie Principatum hunc Dux Mutinensis emptionis titulo possidet.

DUCATUS PARMENSIS.

Paulus III. Romanus Pontifex Ducatum hūc Farnesium Domui clientelari jure tradidit an: 1545. Antonius hodiernus Dux Fratris sui Odoardi Filiam Philippo V. Regi Hispaniæ in matrimonium collocavit. Quapropter horum Filius Carolus Hæres & Successor destinatus erat, si fortè Dux Parmensis sine liberis decederet, qui postea Regnum utriusq; Siciliæ obtinuit.

3. *Quæ Regionēs in Italia Mediculio sive sunt?*

1. Provinciæ summo Pontifici subjectæ.
2. Magnus Hetruriz Ducatus.

TERRI-

TERRITORIUM PONTIFICIUM.

Ho. nomine veniunt Provinciæ Romano Pontifici subiectæ, nempe 1. Campania Romana, 2. Patrimonium S. PETRI, sive totus ille terræ tractus, à Mathilde Hetruriæ Comite, matrona lectissima, Ecclesiæ an: 1115. donatus. 3. Provinciæ illæ, quas Pipines Galliæ Rex, ejusq; Filius Carolus Magnus Ecclesiæ transcripsit. Ad S. PETRI Patrimonium præter alia pertinet Viterbium, Centumcellæ, urbs, & portus nobilissimus, Mons Flaconis, vinô Apianô celebris. Pipinus Ecclesiæ dedit, vel potius restituit Exarchatum, urbes, Ravennam, Bononiam, Ferrariam atq; plures completentem. Carolus Magnus donationem hanc non solum ratam habuit, sed plurimum etiam Regionum accessione auxit. Principatum Beneventanum S. HENRICUS adjecit. Committatum verò Avenionensem Clemens VI emptione acquisivit: qua de re pluribus agetur in Historia Ecclesiastica.

MAGNUS HETRURIÆ DUCATUS.

Urbs Florentia à Cæsare Rudolpho Habspurgicæ libertatem præsentē pecunia sibi comparavit, indeq; ad annum usq; 1569. libera respublica permansit. Interea temporis Medicorum Domus, è vetustissimo Florentinorum Remmate oriunda, ad eum sensim potentia & dignitatis gradum evedta est, ut Alexander primus Dux, postquē hunc Cosmus I. Magnus Hetruriæ Dux à S. PIO V. Pontifice, & Maximiliano II. Cæsare fuerit renunciatus. Joann.

nes Gasto Magnus Herruric Dux, hærede defunctus oblit. Hodie Magnus Dux Herruricæ Franciscus Stephanus ex Familia Lotharingica; cujus conjux Maria Terellia Regina Hungariæ ex Familia Austriaca.

4. *Quid de inferiore, seu Australi Italia parte dicendum?*

Hæc Regna Neapolis, Siciliæ, Sardinia & Insulam Melitam complectitur.

REGNUM NEAPOLIS.

1. Postquam Carolus Magnus confectô bel-
lô Longobardicô, Regni Italici possessionem
adit, regni nihilominus Neapolitani partem
Imperatores Græci etiam tunc obtinebant.
Sed cum hanc sepius cararent, à Saracenis
omnino fuere expulsi. Sub annum porro mil-
lesimum Normanni quidam, viri egregii, è Pa-
læstina reduces, Saracenos adorti, Neapoli eje-
cere. Itaque regione illa potiti, Duces, primû,
dein & Reges appellari ceperunt. 2. A Nor-
mannis his Ducibus Regibusque Regnum Ne-
apolitanum per pacta nuptialia ad Imperato-
res Suevos, ac primô quidem ad Henricû VI.
est translatum. Cumque ejus filius Fridericus
II. Cæsar, Ecclesiæ vexandæ finem non fa-
ceret, & prius, quàm anathematis vinculo tol-
veretur, mortem obiisset, nec meliora de Con-
rado IV. ejus filio sperari posse viderentur,
Papa Regnum hoc, Ecclesiæ Romanæ clien-
telare, Carolo Andegavensi S. LUDOVICI
Galliarum Regis fratri, possidendum tradidit.
Hujus jussu Conradinus, Conradi IV. filius,
ultim

ultimus Suevia Dux, Neapoli publico in foro capite plexus est, quod Regnum illud armata vi sibi vindicare attentasset. 2. Inde Regnum Neapolitanum an: 1424. Alphonsus IV. Arragonio obvenit, postquam Joanna II. Regina Andegavensis familiae ultima eundem heredem scripsit 4. an: 1503. Neapolis per Ferdinandum Catholicum Hispaniae adjuncta, tandem Regibus illis paruit, donec an: 1707. Domui Austriacae adserta fuit. Nunc subest Carolo I. Infanti Hispaniae à Domo Borbonica.

SICILIAE REGNUM.

Sicilia eadem ferè cum Neapoli fata subiit, Normannis Regnum utramquè (utramquè Siciliam appellabant) per diu simul possidentibus. Post Vesperas Siculas an: 1282. Domus Andegavensis in Regni quidem Neapolitani possessione persisterat; Sicilia tamen ad Petrum III. Arragonium translata est, qui Constantiam Manfredi (Friderici II. Imperatoris nepotus, & Conradus IV. frater hic erat) filium in matrimonio habebat an: 1503. Ferdinandus Catholicus Regnum Siculum Hispanico adjunxit, suoq; exiòde Nepoti Carolo V. reliquit. Tandem in Pacificatione Ultrajectina Sicilia anno 1713. Sabaudò, indequè 1718. Austriacae obvenit, quam pariter idem Carolus I. Hispaniae Infans regit. Conjux illius Maria Amelia Filia Regis Poloniae Ducis Saxoniae.

REGNUM SARDINIAE.

Sardyniam, durante Interregno, Pisani o

tinebant, donec anno 1324 ab Alphonso III. Arragonia Rege indè ejecti fuère. Ex eo tempore Insula hæc semper in Hispanorum potestate, ac ditione fuerat, quoad nupero in bello Austriacis cessit. Hæc anno 1717 ab Hispanis recuperata, anno dein sequente 1718. Sabauda Sicilia loco permiffa est.

M E L I T A.

Insula hæc Equitum Melitenfium, qui & *Equites S. Joannis* dicti, hodie sedes est. Ordinem hunc anno. 1050. Itali quidam Mercatores eum in finem instituère, ut ad sacra Palestina loca peregrinantibus, ægrotis præsertim, auxilio, & adjumento essent; unde & *Hospitalarii* vocantur. Hierosolymâ porro & postea etiam Acconâ sive Ptolemyde à Saladino Saracenorum Tyranno expugnatâ, Equites hi in Insulâ Cypro anno 1290. confedère. Aliquot post annis, nempe an: 1309. Insulam Rhodum Turcis memorabili stratagemate eripuère, ubi usquè eò substitère, dum à Solimâno II. anno 1522. exturbati fuère. Tandem an. 1530. Carolus V. Insulam iisdem inhabitandam concessit, quàm anno 1565. Mustapha Turcarum Imperator irritò conatu obsederat. Insula hæc firmissimum est Italiae propugnaculum; nec parùm inde subsidii & emolumentum redundat in Rempublicam Christianam universam. *§. 2.*

HUNGARIÆ REGNUM.

1. *Quis Hungariæ status priscais temporibus fuit?*
Pannonii primi incoluère Hungariam, quæ
 exinde

exinde Romanis cessit. Successore postmodum Gothi, Hunni, & Longobardi. Tandem seculò nonò Hungari, ex Scythia profecti, ibi confedere, qui crebris postea excursionibus in Germaniam factis, damna ingentia intulere, donec à Cæsare Henrico Aucupe, atq; Othone M. acceptis cladibus longe maximis, domū remissi, de reditu haud amplius cogitarent.

2. *Quæ Hungaria facies temporibus proxime consequentibus?*

S. STEPHANUS Hungariæ Rex anno millesimo Christiana sacra in regnum hoc primus invexit, cujus stirps per Ladislai III inter Reges illos vigesimi mortem, extincta est, Regnò exinde ad Domum Andegavensem per pacta nuptialia translatò. Ubi hæc quoque stirps exaruerat, Cæsari Sigismundo Maria Coniunx, Ludovici Filia, Hungariam dotem attulit. Eodem pactò Albertus II. Austriacus initò cum Cæsaris Sigismundi Filia, Hungariæ hærede, connubiò, idorale Regnum accepit. Ladislao, Alberti Filio successit Mathias Corvinus, cujus parens Joannes Hunniades, Ladislao etiam tum impubere, regnum summa cum laude administravit. Matthiæ sinè liberis defunctò, Hungari Ladislaum VI. Casimiri Poloniæ Regis filium, Regem cooptarunt. Hujus Successor Ludovicus II. sinè cute natus, anno ætatis quindécimo bene barbatus, duodevicesimo verò carnis jam obitus fuisse perhibearunt. Hic bellò adversus Turcas susceptò ad urbem Mohazium anno 1525. occubuit,

*Anna Sorore Hungariæ hærede superſtite re-
lictæ*

*3. Quæ poſtremis demum temporibus Hanga-
riæ fuit conditio?*

Ferdinandus I Caroli V. frater, Annam il-
lam, Hungariæ & Bohemiæ hæredem, duxe-
rat, quo ex tempore utrumquè hoc Regnum
Aſtriaci conſtanter tenuère; acceſſit ſubinde
Traſſylvaniæ Principatus, imperante Leo-
poldo, poſteaquam ad id uſquè temporis pro-
prie ibidem Principes rerum poſiti fuerant.
Quæ, quantaquè bella Domus Aſtriacæ ob
Hungariam cum Turciſ gellerit Opusculo VI.
referetur.

C A P U T II.

*De cæteris Europæ Regnis à Reli-
gione Catholica vel Chriſtiana
alienis.*

§. I.

De A N G L I A.

Hic curſum breviterq; attingendus. 1. An-
gliæ Status ante Regem Egbertum, qui
anno 800. toti Angliæ præſſe coepit. 2. Eg-
bertus, ejuſquè poſteri. 3. Reges Normanni
tre, tredecimquè è Comitum Andegavenſium
proſapia. 4. Reges è Rechemondiæ Comitum
familia. 5. Reges Stuartii. 6. Hannoverani.

*1. Quid in Anglia memoriâ dignum accide-
rit ante fundatum Regnum?*

Julii

Julii Cæsaris temporibûs, magnam hanc Insulam occupaverant Romani, quorum subinde copiis aliò avocatis, regio illa crebris Pictorum, de eorumquè irruptionibûs Seculo V. tantopere infestata est, ut incolæ ab Anglis, Saxonum Gente, suppetias petere sint coacti. Atque illi hostes propulsârunt quidem; sed terræ illius, quam sibi vindicârunt, possessione de- pelli haud amplius potuère, regnis septē temporis progressu ibide fundatis, quæ omnia unus tandem Egbertus conjunctim obtinuit, sequè Angliæ exinde Regem nuncupavit anno 800.

2. *Quæ Regni hujus fata ac vicissitudines usquè ad Henrici VIII. tempora?*

1. Primorum Anglo Saxonum Regnum series interrupta est sub annum 1017. usquè ad annum 1042. quò tempore intermedio Canutus M. Daniæ Rex, Haraldus filius ejusq; frater Canutus II. Angliæ imperarunt, 2. Indè in avitu regnū sufficitur S. EDVARDUS cognomen Confessor, Anglo-Saxonum Regum ultimus, qui cum virginitatem matrimonio junxisset, hæredem sibi delegit Guilielmum Normanniæ Ducem, à quo in diuturno suo exilio benignè largiterq; est habitus. 3. Anno 1154. Angliæ Regnum à jure materno devolutum est ad Henricum II. Comitem Andegavensem, qui Hiberniam Angliæ adjunxit. 4. Anno 1485. idem Regnum quâ pacis nuptialibûs, quâ regii sanguinis prærogativâ translatum est ad Richemondia Comites, quos inter primus Angliæ solium conscendit Henricus VII. cui successit Henricus VIII. filius.

3. *Quæ rerum in Anglia conversio regnante Hen-
rico VIII. ejusquæ filia Elisabetha?*

Henricus VIII. priusquam in sano mulierum amore fascinari coepit, DEI Ecclesiam, Christi-
ane V. carum non gladio tantum, sed & cala-
mitatibus, quò impla Lutheri dogmata doctissime
confutabat, invictâ constantiâ propugnavit,
gloriosô propterea *Defensori Fidei* titulô à Le-
one X. decoratus. At enim, cùm repudiata pri-
mâ Coniuge Catharina Hispana, Caroli V.
matertera, animum induxisset, Annam Bole-
nam thori consortem accipere, impio conatui
Pontifex pro viribus se opposuit. Atquæ hæc
femina erant horrendi illius schismatis, quo
Rex cæco libidinis, & furoris impetu abreptus,
Ecclesiæ Anglicanæ supremum caput se appe-
llare, & proclamare est ausus. Anna porro Bo-
lena, criminibus manifestis ac enormibus con-
victa, Regis jussu capite damnata est. Rex ipse
post tot expilata templa, tot direpta Monaste-
ria, vim auri argentiq; immensam Regio filico
addictam, tandem æternitatis iter jamjam in-
gressurus, palam confessus est, se omnia perdi-
disse. Successit Eduardus filius, & huic Maria,
Eduardi Soror, sed utrinquæ haud diuturnum
regimen fuit. Maria magno nec instilli cona-
tu operæq; pretio Religionem avicem restitue-
re moliebatur. Indè Elisabetha, Henrici ex
Bolena filia notha, Regnum dicam, an Tyran-
nidem, annis amplius quadraginta occupavit,
nec in Catholicos modò, sed in ipsam adeo
cognatum sanguinem, Mariam Stuartam, Sco-

tiæ Reginam innocentissimam, atrociter debacchata est, quam ærumnosa duodeviginti annorum captivitate acerbè torram, crudelitæ inaudita capite mulctari jussit.

4. *Quid præcipua notatione dignum accidit regnante Domino Stuarto?*

1. Regia hæc Domus ab anno 170. Imperabat Scotia, donec post Elisabethæ mortē Jacobus Mariæ Stuartæ filius, Angliæ simul & Scotiæ Regno, quod utrumq; ex eo tempore *Magna Britanniam* appellant, præesse cœpit. 2. Jacobo Stuarto successit Carolus II. filius, quo regnante, Hæresis, ejusq; germana toror Perfidia tragœdias excitârunt longè funestissimas Choro Cronwelo, adjutore Fairfaxio. Præulam est vexatione & insectatione Catholicorum acerbissima. Hiberniæ Prorex, & Archiepiscopus Cantuariensis dati in vincula, morteq; iniquissima tandem sublatis, quod in fide Regi suo promissa, jurataque perstarent immobiles, simulque Religioni Catholicæ favere viderentur. Habita & quæstio de Regina ipsa, Ludovici XIII. Galliæ Regis sorore; quæ tamen tempori in tutiora se recepit. Rex à Scotis ingenti pecuniæ summa venditur, rebellibus Anglis, à quibus facinore ad eam usque diem inaudito, capite damnatur, ac Londinensi in foro publicè obtruncatur. Indè sublata Monarchiâ, Anarchia inducitur, quatuorquæ post annis impius Regis parricida Cronwelus Angliæ *Protector* (verius oppressor everlorque) proclamatur. 3. Anno 1660. Carolus

II. Regis obtruncati filius, irevocatus in Angliam, avitum thronum conscendit, obiitque Catholicus anno 1685. 4. Eadem die Jacobus II. Caroli II. frater ab universis regni Proceribus Rex sacritatur, cui dein omnes Britanniae ordines sacramentum dixere, tametsi is se Catholicum & Romanis sacris addictum palam profiteretur. Verum hoc ipsum avitae Religionis studium perniciem attulit Regiae familiae, fomesque fuit novae factionis. Cui ut pallium obtenderet conjuratorum cohors, in vulgus sparsum est. Jacobum Walliae Principem, recens natum, suppositum esse, nec aliud dolo hoc pessimo intendi, quam, ut stabilita successione haereditis Catholici, religio & libertas Anglicana penitus opprimatur. 5. Igitur Jacobo II. exulare compulsio, an. 1688. Wilhelmus Araucanus, Britanniae Regnum occupavit, donec anno 1702. cum feris in equeretur, ex equo de lapsus, accedente febre extinctus est. 6. Jacobus porro III. filius Jacobi II. qui, gloriosus pro Christi fide exul, in Gallia an. 1701. decedens, cum nobilissimo heroicarum virtutum comitatu regnum coeleste adiit, iure successionis haereditario exclusus est, quod Religioni adheret Catholicae, quam Britannia jam inde ab anno 182. S. LUCIO Rege praecunte, coepit amplecti, atque ab anno 596. per tot secula non solum sancte constanterque coluit, verum exteris quoque gentes, tot Apostolis veraque fidei Praeconibus quaqua verum missis, instituendas curavit, Magistra gentium haud

75
haud limmoritò appellanda. 7. Annæ Jacobi
II. filia, & Jacobi III. sorori, quæ Arausica-
no successit, ann 1714. vitâ functæ, surroga-
tus est Georgius I. Elector Haunoveranus, Lu-
theri dogmatîs imbutus, huic verò, an: 1727.
inopinata morte sublato, Georgius II.

§. 2.

De PRUSSIA sive BORUSSIA.

1. *Qua ratione Ordinis Teutonici Equites
Prussiar Ducatu sunt potiti?*

POSTeaquam hi bellò per plures annos con-
tinuatò Prussos ethnicos, vicinæ Poloniæ
admodum infestos, subegerunt, regionem illâ
totam Ordini suo vindicârunt anno 1283. Pa-
ri modo Livoniam, belli jure acquisitam, diu
sua in ditione ac potestate tenuère.

2. *Qua occasione Ordo Teutonicus Prussiar pos-
sessione iterum dejectus est?*

Lutheri temporibûs supremus Ordinis Teu-
tonici Magister Albertus Brandenburgicus e-
jurata Religione Catholica, anno 1525. cum
Polonis depaciscitur, ut ea Borussia pars, quæ
Ordini etiam tum parebat, in Ducatum pro-
fanum commutetur, sibi quæ ac posteris jure fi-
ducionario tradatur. Atquæ ita Provincia hæc
Ordini Teutonico ablata est, quam dein; de-
ficiente anno 1618. Alberti stemmate, Ele-
ctor Brandenburgicus jure hæreditario sibi
vindica vit, uti suprà innuimus.

3. *Qua occasione Livonia eidem Ordini Teu-
tonico surrepta est?*

Russis anno 1561. regionem hanc incurstan-
tibûs,

tibûs, Gotthardus Lettlerus; qui & ipse ab Ordine Religionequè orthodoxa desciverat, imploratis Polonorum supplicis, Livoniam ea conditione his cessit; ut Carlandiam. Ordinis pariter Teutonici Provinciam, in Ducatum exinde profanum mutatam, jure clientelari sibi possidendam traderent. Livoniam porro Sveci post plura cum Russis & Polonis contestata praelia demum obtinuerunt; quam tamen anno 1709. Russis cedere sunt coacti.

§. 3.

De D A N I A.

1. *Quis primus Daniae Rex fuit?*

Heraldus sive Heroldus I. anno 930. qui ethnicae superstitioni nunciò remissò, Christiana sacra innox.

2. *Qui Daniae Reges praecipuâ memoriâ digni?*

1. Canutus II. tribus suis filiis tria regna reliquit, Angliam nempe. armis bellicue jure acquisitam, Norwegiam, & Daniam. Primum brevi iterum ereptam fuit; posteriora duo hodieq. perdurant. 2. S. CANUTUS IV. Martyr, à seismet civibus in templo est interemptus anno 1084. 3. Regina Margarita Nowergiae Regnum jure hæreditario à filio suo accepit, simulq. Sveciæ imperavit, ubi sub annum 1380. lata lege sanxit; nè tria hæc regna unquam sejungerentur; at Sveci decreto hoc stare subinde recusarunt. 4. Christianus I. è Comitum Oldenburgicorum Domus hodie regnante, primus regnum cepessivit anno 1448. 5. Christianus III. anno 1534. Lutheri sectam

cepit

cœpit introducere. 6 Fridericus IV. hodie
 rous Daniæ & Norvegiæ Rex est utrūq; hoc
 Regnum ab anno 1660. hæditarium est,
 cū liberæ antea electionis fuisset.

§. 4.

De S V E C I E.

1. *Quis primus Sveciæ Rex erat?*

S. ERICUS X anno 1150. primus Sveciæ Im-
 perasse creditur, quod ab ipso succedentiū
 Christianorum Sveciæ Regum ordo ac series
 exordium ducit; nam de prioribus nil ferme
 constat, nisi quod Biornus Rex anno 812. à
 Carolo Magno Sacerdotes Cathellicos petierit,
 à quibus populus veræ fidei dogmatīs instru-
 eretur.

2. *Qui memorabiliores Sveciæ Reges?*

1. Post Margaritam Reginam, de qua supra
 meminimus Reges sex & Daniæ simul & Sve-
 ciæ imperârunt. Horum ultimus Christianus
 II. ob tyrannidem suam è Svecia profugere,
 alterique coronam cedere cogebatur. 2. Secu-
 ti sunt Reges è nobili Svecorum familia, cui
 Wasa nomen, quorum primus Gustavus I.
 Lutheri errores anno 1523. in Sveciam inve-
 xit. 3. Sigismundus, Poloniæ pariter ac Sueciæ
 Rex, alteram hoc regnum anno 1599. Caro-
 lo parvo cedere coactus est, quod Religionem
 Catholicam revocare animum induxisset. 4.
 Gustavus Adolphus fulminis instar totam fer-
 me Germaniam pervadens terrorem pariter
 ac stragem ingentem intulit, donec an. 1633.
 ad Lucenam Saxoniz oppidum in acie cecidit.
 5. Christiana ejus filia regniq; hæres, fidem

Catho-

Catholicam amplexa, coronam cessit Carolo Gustavo Comiti Palatino Bipontino, agnato suo. Indè Romam profecta, reliquis vitæ annis in DEI, cui servire regnare est servitio animiq; cultu transactis, ad regnum immortale translata est an. 1689. 6. Carolus XII. cum Russis, Polonis & Danis gravia gessit bella, dum tandem ad Friderici-Halam, Norwegiæ urbem, plumbea glande trajectus occubuit anno 1718. 7. Hujus soror Ulrica Eleonora, ac dein ejusdem Maritus Fridericus I. Hasso Castellanus Sveciæ Rex salutat' est ea conditione, ut in posterum Sveciæ Regnum electioni liberæ permitteretur. Quapropter in successorem vivente adhuc Rege electus an: 1743. Adolphus Fridericus Princeps Olstiensis.

§. 5.

DE MOSCOVIA.

1. *Qui inter Moscoviæ Duces primus Christo nomen dedit?*

Wolodomirus I. qui, suscepta Christi fide, etiam Basilus est vocatus.

2. *Qui Russia Monarchæ præ cæteris sunt commemorandi?*

1. Daniel XVIII. Dux sub annum 1250 magni Ducis titulum primus assumpsit, sedemque fixit in urbe Moscovia. 2. Vladislaus, Sigismundi Poloniæ Regis filius, in magnum Ducem electus, post anni decursum cum Polonis suis abscedere coactus est. Quo in habitu templa, ædesque plurimæ à Polonis diræptæ, ingente Russorum edita strage. 3. Petrus. qui

anno

anno 1725. è vita migravit, rerum gestarum famâ orbem implevit. Hic peragrata Gallia, Germaniâ, Bataviâ, Poloniâ, Daniâ. &c omne genus artifices secum in Moscoviam perduxit Syecis eripuit totam Liveniam, Finnoniam, & Ingriam In Livonia condidit urbem Petroburgum, sive Petri Castrum, ubi & regiam sedem posuit. Moriturus imperii habenas tradit Catharinæ Conjugi suæ, anno 1727 è vivis creptæ. 4. Petrus II. Petri I. nepos Russiæ præerat ab anno 1727. ad annum 1730. Postquam assumpta ad Regimen Moscoviæ Anna Filia Joannis Majoris Natu Fratris Petri I, Hæc mortua 1740. designato successore Joanne ante duos Menses tunc nato, ex Principibus Brunsvicensibus affinibus sibi, quô, in Anno 1741. rejecto, successit Elisabeth Petrovna Filia Petri I., successoremq; sibi adlegit Carolum Petrum Principem Olsinensem ex germana Sorore sua progenitum.

§. 6.

De TURCIA EUROPÆA,

1. *Quæ Turcarum origo?*

Vulgatior Scriptorum opinio est, Turcarum gentem sub annum 1030. ex Scythia adventasse. Subacta brevi post Persia, & Chaldaorum regione magnam Asiæ partem in suam redege're ditionem. Ex frequentiore dein cum Arabibus, sive Saracenis, primis Machometæ affectis commercio, & consuetudine ipsi quoq; ejusdem Pseudoprophetæ superstitionibus adhasere. Ottomanus primus Turcarum Imperator fuit anno 1300.

2. *Quan-*

2. *Quandonam Turca' stabilem in Europa sedem fixere?*

Amurathes I. sub annum 1360. Adrianopolim Romaniae urbem occupavit, ubi primam Turcii Imperii sedem intra Europam potuit. Machometes II anno 1453. Constantinopolim armata manu cepit, Grecoque Imperio finem imposuit. Palæologus, Græcorum Imperatorum ultimus, dum trepidus fugam capessit, stipantis populi compressione eliso spiritu interiit, urbs verò tres ipso dies militum direptioni permessa, regia deinceps Turcici Imperii sedes esse cœpit.

3. *Qua verò ratione Turca Imperii sui fines & autopere dilatârunt?*

Violentia multarum Provinciarum, Regnorumque occupatione, quæ inter, præcipuè eminet 1. Romanis, olim Thracia dicta, ubi Constantinopolis totius Imperii Turcici caput. 2. Græcia universa, ubi Macedonia, Albania, Thessalia, Epirus, Aetolia, Achaia, Peloponnesus, Candia cum reliquis Archipelagi Insulis.

Observationes ad secundam partem.

1. *Quid de tot rerum, regnorumque præcipue, ac Principatuum mutationibus & inclinationibus sentiendum?*

Perpetuæ hæ vicissitudines apertè demonstrant, quàm labili pede humana omnia nitantur, dum, quæ stare modò videntur firmè sistere, repente corruunt. Interim solam Christi regnum,

gnum, Ecclesia inquam Catholica, tot licet
 Orci, ejusque foederatorum assultibus conti-
 nuo oppugnata, stetit semper, stabitq; immo-
 bilis, nullis inferorum machinis unquam ever-
 tenda.

2. *Nihilne ergo Regnum, seu Ecclesia Christi
 tot Regnorum defectione imminuta est?*

Neutiquam; quin potius compertum habe-
 mus, eo ipso tempore, quò hæretici, velut no-
 xii Stolones, sterilesque palmites ab Ecclesia,
 tanquam vite nunquam non fecundissima,
 abscissi fuere, hanc fructus longè uberiores
 protulisse. At nè longè exempla petamus, dū
 Luthero, & Calvino Duce, non paucæ Euro-
 pæ Provinciæ à Christi Ecclesia descivere, in
 Africâ, Asia & utriusque Indiis innumeris po-
 puli, Nationes, Principes, ac Reges Ecclesiæ
 Catholicæ se adjunxere.

3. *Quid de Orientis Imperatoribus Græcis
 dicendum restat?*

Postquam Carolus Magnus Occidentis Im-
 perium instauravit, Orienti exinde præesse
 cœperunt Imperatores Græci. Horum à Ni-
 cephoro anno 8000. ad Constantinum XIII.
 an. 1453. quo capta à Turcis Constantinopo-
 lis, septem, & quadraginta numerantur, qui in
 Tabula Chronologica, ad Opusculi hujus cal-
 cem adjecta, ordine recensentur. Ab an. 1204.
 Flan. duo, tresque Galli Imperarunt usque
 ad an. 1261, Horum primus Balduinus Flan-
 driæ Comes Venetorum maximè armis adju-
 tus, Constantinopolim expugnavit.

F

4. *Quæ*

4. *Quæ demum res Orientis Imperio interitum attulit?*

Coacervata Græcorum Imperiorum populi-
liquè peccata. Unde completâ tandem scelerum
mensurâ, immani Turcarum jugo cervi-
ces submittere sunt coacti.

5. *Quinam Saracenos Neapolî, & Siciliâ eiecerunt?*

Seculo IX. Caroli Calvi temporibus Nor-
manni sive Nordmanni, hoc est viri Boreales, è
magna Peninsula Scandinavia profecti, facta
in Galliam irruptione, Provinciam tandem, à
novis inquilinis Normanniam dictam, occupâ-
runt. Horum quidam annò 1000. in Siciliam
trajecti Saracenos indè exturbarunt.

6. *Qua origo bollorum Galliam inter & Angli-
am Seculo IX.?*

Eduardus III. Angliæ Rex, extincta Cape-
tiorum stirpe, regnum Galliæ præ Philippo
VI. Vallesio sibi vindicare parabat jure hære-
ditario, quòd ob Matrem Isabellam gradu uno
propior esset sanguini regio. Sed regnum Phi-
lippo adjudicatum est ex lege Salica, quæ fæ-
minas regni Gallici successione excludit.

8. *Num nefaria illius conjurationis, quàm pul-
verariam vocant, in Angliæ Regem constata,
socius ac particeps fuit Henricus Garne-
tus Societatis JESU Sacerdos?*

Impudentissimam hanc hæreticorum calu-
mnia, longèq; iniquissimam Judicum senten-
tiam, quâ virum hunc planè innocentissimum
mortē condemnârunt, non solum testes locu-
pletissimi, omniq; exceptione majores, sed DE-
US ipse

US ipse prodigiis pluribus, inter quæ Garneti vultus in Spica, ejusdem sanguine recenti illita, prodigiosè depictus, Catholicos gaudiò & solatiò, hæreticos pudore & ignominia perfuderat, toti orbi testatum fecit. Post extrema tormenta, quia conjurationis conscius ex Cõfessionis Sacramento ad Senatum non detulit, mortem subiit Christiana fortitudine verus Sacrosancti Sigilli non violati Martyr.

P A R S III.

De Europæ Rebus publicis.

Omnium Antiquissima est Veneta. 2. Genuensis. 3. Helvetorum. 4. Batavorum. 5. Luccensis. Quibus accedunt duæ aliæ perexiguæ, S. Martini, & Ragusana.

§. 1.

RESPUBLICA VENETA.

1. *Quæ Reipublicæ hujus origo?*

A Quileja urbe ab Attila Hunnorum Rege annò 450. everfa, nobilissimi quique & hujus & vicinarum urbium incolæ in Adriatici maris insulas commigrârunt. Hic aliis, atquè aliis ædificiis extructis, Urbs Veneta ad eam tandè amplitudinem & magnificentiam emerfit, ut inter orbis miracula meritò adnumerari possit. Ædes potissimæ, qua insulis parvis septuaginta duabus, quæ palis sub aqua defixis insunt Cumque urbs aquis stagnantibus, in quas 7. flumina ex Alpibus procurrentia sese oxo-

nerant, undiq; cingatur, cum per ponticulos propè quingentos, cum per phatelos (Gondolas vocant, quarum aliquot millia semper in promptu sunt) ultro citroq; commendi oportunitatem præbet.

2. *Quæ ejusdem Reipublicæ potentia?*

Tanta, ut jam annò 1173. Provinciis pluribus in ditionem suam redactis non maris modo dominium obtinuerit, sed ipsis adèd Orientis Imperatoribus leges posuerit. Venetorum quippe potentia & auxiliaribus copiis Balduinus I. Flandriæ Comes, capta Constantinopoli annò 1204. Imperator est renuntiatus. De insigni porrò victoria, quam Veneti à Fridrico Ahenobardo anno 1175. reportarunt, hacquè clade fastu ejus represso, Ecclesiæ, quæ ad id usquè temporis insectari non desinit, plenè conciliârunt. Cujus in Opusc. III. meminimus.

3. *Quid emolamenti Venetis attulere susceptæ in Orientem, & Africam Navigationes & Negotiationes?*

Inde magna jam priùs Venetorum potentia majora sumpsit incrementa, auctis eâ industiâ in immensum opibus. Et verò navigationes hæ multò quæstuosissimæ initia confestim labuere prosperrima, ex quo Balduinus I. Orientis Imperator Venetis ob missas ad expugnandam Constantinopolim suppetias Aegæi & Jonii Maris Insulas omnes cum Creta indidem dono transcripsit.

4. *Quid verò summa Reipublica hujus fortuna
capit labascere?*

1. Turceæ Ægei Maris Insulas, & Cretam, ac
nupero bello Peloponnesum quoque eripuerunt.
2. Batavorum Respublica ob commodiorem
circum Africae littora navigationem, amplissi-
mum illum commerciorum alveum ad se de-
rivârunt, obturata ingenti illa opum affluen-
tiâ in scaturigine.

§. 2.

RESPUBLICA GENUENSIS.

1. *Quandonam Genua Respublica coaluit?*

SUB annum 900. cum antea ab anno 660.
Longobardis primum, dein Regibus Caro-
linis vectigales fuissent Genuenses. An. 935.
Urbs à Saracenis vastata est, quos vicissim na-
valli præliis devicerunt Genuenses, & Pisenti-
norum, qui & ipsi id temporis Rempublicam
præsentabant, armis adjuti, ex Corsica & Sar-
dinia exturbarunt.

2. *Quod bellum Genuenses inter, ac Venetos ab
anno 1250. ad annum ferme 1380. exarsit?*

Æmulatio è nimia utrinque potentia, com-
merciisque maritimis exorta, gravi Rempubli-
cam utramque bello implicuit, quo Genuen-
ses aliquamdiu superiores, tandem Venetis
succubere. Id dolendum erat maximè, ea par-
tium dissensione armorum Christianorum
progressum haud parùm fuisse sufflaminatum.

3. *Cur Genua ab anno 1395. usque ad 1528.*

Respublica esse desit?

Intestina discordia eò adagere Genuenses,

ut illò temporis intervallò diversis Dominis extraneis, quà sponte sui, quà vi & necessitate compulsi, paruerint; quamvis ad tempus subinde aliquod in libertatem se vindicârint.

4. *Quò pactò Genua anno 1528. in pristinam libertatem restituta est?*

Andreas Auria, ortu Genuensis, Gallicæ classis Præfectus; Regis, à quo fortè offensus est, partes deseruit. Genuamq; improvisò occupavit. Cumquè supremo cum Imperio præesse potuisset, maluit pristinam Reipublicæ formam reducere, rebûs tam bene sapienterq; ordinatis, ut eo ex tempore Urbs, & Respublica hæc florentissima hodieq; optata perfruatur libertate.

§. 3.

HELVETIA & VALLESIA.

1. *Quis Helvetiæ erat status, antequam coaluit in Rempublicam?*

FORTIS ac bellicosa hæc natio jam olim Julio Cæsari multum negotii facessiverat. Sub annum reparatæ salutis 430. Helvetia Burgundiæ, dein regni Arelatenfis, ac tandem Imperii Romano-Germanici pars erat

2. *Qua occasione Helveti anno 1038. se in libertatem asseruerunt?*

Postquam anno 1032. Helvetia Conradi II. temporibus Romano Imperio fuit adjuncta, Præfecti, ab imperatoribus designati, eidem præerant usquè ad annū 1308. qui, cùm populum nimio opere premerent, uti patet ex iis, quæ

quæ de Wilhelmo Tellio aliisque historiæ memorant, inquilinorum animos tantopere exulcerârunt, ut exculsô jugô, pulsisque aut occisis Præfectis in libertatem se asseruerint.

3. *Quibus dein adminiculis Helvetii libertatem suam sartam, tectamque servârunt?*

Armorum vi; quippe cûm anno 1315. ad Bremogartum: anno 1386. ad Sempachium: anno 1499. ad Rhenum bellô peterentur, felicius pugnârunt, pro conservanda, quàm hostes pro eripienda libertate.

4. *Quoties Helvetii de Carolo Audace Burgundia Duce triumphârunt?*

1. Anno 1476. ad Gransonium oppidum lacui Neocomensi adjacens, ubi Carolus castris, vasario, omnique supellectili exutus est.

2. Ad Moratum urbem lacui cognominati adsitam, ubi sex & viginti Burgundiorum millia occubuisse perhibentur. 3. anno 1477. ad Nâcejum Lotharingiæ Metropolim, ubi Dux ipse in fuga ab Helvetiis cælus, morte sua bello finem imposuit.

5. *Quando fœderi an: 1308. Socios inter. Urienses, & Subsylvanos inito Cautones reliqui se adjunxêre?*

Anno 1332. Lucernates: anno 1351. Tigurini: anno 1352. Glaronenses & Tugienles: anno 1353. Bernates: anno 1481. Friburgenses & Solodorani: anno 1501. Basileenses & Scaphusiani: anno 1513. Abbatiscellentes accessêre. Cûm iidem fœdus quoquæ ac Societatem coiêre subinde Grisones, Vallelii, Prin-

cipatus Nèocomensis, oppidum S. GALLI, Mulhusium, Geneva, Bienna &c, Abbas porro ad S. GALLI solis Catholicis Cantonibus fœderatus est.

6. *Quæ bella intestina in Helvetia exarserunt Anno 1531. 1686. & 1712?*

Primum excitavit quorundam Cantonum ab avita Religione defectio; unde magna Catholicos inter & Heterodoxos exorta animorum dissensio. Ulicus Zwinglius, belli hujus fax, malorumque omnium origo, in acie cæsus, Deo & hominibus meritis perfidia pœnas dedit. Altera belli flamma inter Helveticos exarsit anno 1686. commissum prælium prope Vilmergam magna A catholicorum strage. Tertium Anno 1712. minùs feliciter gessere Catholici.

De VALLESIA.

1. *Quandiu Vallisia restitit Romanis?*

Incolæ Regionis hujus, altissimis undiquè montibus vallatæ, tanta se fortitudine opposuere Julio Cæsari, ut per vallem hanc perlongam penetrare in Galliam nunquam potuerit. Tandem, imperante Octavio Augusto, Vallesia in Provinciam redacta, & municipatûs jure à Romanis donata est.

2. *Quid imperante Maximiano Cæsare ibidem actum?*

Hic ad sedandos Galliæ tumultus per Vallesiam cum exercitu profectus, ad Deos placandos solemne sacrificium indixit. Cui ne interesse cogeretur Thebæorum legio, Christianis

fionis Sacris initiata, Duce, atque hortatore Mauritio, à reliquis copiis discessit. Cumquè eos in castrum revocare laborasset Cæsar, decimum quemquè occidi primùm, ac tandem nè uno quidem à Christi castris deficiente, universos contrucidari jussit ad Fauces, quibus hodiequè à Sancto MAURITIO nomen est.

3. *Quos Vallesia Dominos habuit?*

Eosdem, quos vicina Burgundia, atquè Helvetia, Romanos nempe, ac dein Burgundionum Reges usquè ad Carolum Magnum à quo, uti Münsterus in Cosmographia memorat, Vallesia Episcopo Sedumensi permitta est. Indè regno Arelatensi, ac demum Romano Imperio est adjecta. Post tot facta nulli amplius extero parer, sed regitur hodie rùm ab Episcopo qui S. R. I. Princeps, Comes, & utriusquè Vallesie Præses est; tum à supremo Provinciæ Præfecto; tum à septem Communitatibus, quas *Difenos* appellant.

4. *Quæ Vallesie Religio?*

Catholica, quam in hanc usque diem singulari fervore & constantia profiteri pergit. Provinciæ hujus Episcopatus inter antiquissimos Galliæ, ac Germaniæ numeratur.

§. 4.

RATAVORUM RESPUBLICA.

1. *Quid de universis Belgii Provinciis summum memorandum?*

Septemdecem Belgii Provinciæ, post divisum Carolingorum Imperium, Austrasiæ Regno

Regno maximam partem sunt adjectæ. Seculo XIV. & XV. pars earum Burgundis, dein per Caroli Audacis filiam Domui Austriacæ, ac tandem per Carolum V. Hispaniæ obvenire universæ. Regnante porrò Philippo II. Caroli V. Filio, initium datum Belgicis tumultibus. Ex occasione septem Provinciis à cæteris decem avulsis, Batavorum Respublica coaluit.

2. *Quæ Belgicarum Turbarum Origo?*

Potissima ac ferme unica erat funestissima illa ab avita Religione defectio; indè enim turbis, innumeris factionibus Gensiorum, dissidiis, seditionibus, perduellionibus, cruentis & internecinis bellis non inclytum modò Belgium cum finitimis Provinciis, sed Ecclesia quoquè universa irreparabili tot millium animarum strage affecta, & lacerata est. Nobiles primùm Juvenes impia hæreticorum dogmata apud externos hausta in Patriam invexere: laudatà passim sentiendi, faciendquè quilibet libertas: quam cùm Sacræ Inquisitionis frænd Rex cœercere statuisset, conflata demum Arausicano Duce, Nobilium primùm, dein & populi anno 1566. conspiratio, quam Margarita Parmensis, Belgii Gubernatrix, insigni de perduellibus relatâ victoriâ diremit tantisper, restinxitquè: sed reerudit subinde malum nimia Ducis Albanensis severitate, quâ in omnium odia offensionesquè incurrit. Hac occasione Arausicanus utendum ratus, Belgas ad defectionem sollicitavit, è quibus

quibus Batavi anno 1568. & 1570. facta conjuratione, cum Hispanis navali præliis iterum iterumque congressi, ea damna intulere, quæ nec Joannis Austriaci, nec Alexandri Farnesii admirabilis proceres, omnique laude superior virtus ac fortitudo sarcire potuerit.

3. *Quò tandem recidere Conjuratorum molitiones?*

Post gustatam victoriæ dulcedinem, commercii vacatum, mariaque propè universa ad quæstum faciendum tentata. Cumque hac ratione orbis totius opes in suas Provincias, piscatu ut plurimum vivere solitas, coacervari posse comperissent, tum demum anno 1581. conjurati excusio penitus Hispanorum jugo, nullius deinceps dominationi subesse, sed suoduntaxat jure & arbitrio vivere decreverunt. Ea de causa novum exortum est bellum, quo septem omnino Provinciæ à reliquo Belgio fuerunt avulsa, quæ exinde *Belgium Fœderatorum* appellari consuevere.

4. *Quibus adminiculis Hollandia ad tantam potentiam juxta & opulentiam progressa est?*

Quæstuosissimis potissimum ad Indos navigationibus, quibus opes ingentes, quas Veneta olim Respublica collegerat, indefessâ suâ industriâ comparavit.

5. *Quanam septemdecem Belgii Provinciæ?*

Hæ ex quatuor constant Ducatibus, Brabantia nempe, Geldria, Limburgensi, & Luxemburgensi. Septem Comitatibus Hollandiæ, Seelandiæ, Flandriæ, Artesiæ, Hannoniæ, Namurci,

murci, Zutphaniz. Quinque Dominiis, Ultra-
jectino, Trans-Italano, Frisiz Occidentalis,
Gröningz, & Mechliniz. Hæ Porro Provinciæ
Domum Austriacam inter, Galliam, & Hol-
landiam sunt dispersitæ. Fœderatæ Provinciæ
sunt 1. Hollandia. 2. Seelandia. 3. Geldia
inferior cum Zutphaniz comitatu 4. Ultra-
jectum. 5. Provincia Trans-Italana. 6. Frisia
Occidentalis. 7. Gröninga.

§. 5.

Respublica Luccensis, S. MARINI, & Ragusana.

1. *Quid de Republica Lucensi breviter dicendum?*

Sita hæc est in magno Hetruriæ Ducatu, di-
versisque primùm Dominis parebat, donec re-
anno 1430 in libertatem se asseruit, assenti-
ente, actaque omnia rata habente Carolo IV. hoc
Et quanquam Respublica hæc potentiâ & vi-
ribus haud admodum præpolleat: suam tamen
libertatem sartam tectamque conservat legibus
bonis, probeque constitutâ Regiminis formâ.

2. *Quis Respublica S. MARINI status?*

Perexigua hæc in territorio Pontificio sita
Respublica ab anno 600. Libertatem suam
sub Pontificum Romanorum clientela constâ-
ter & inviolatè continuavit. Nomen habet He-
S. MARINO, Dalmata, qui Seculo III. in Ita-
lia Divini Verbi sementem sparsit, eoque in
loco, ubi urbs modò exstructa est, vitam du-
xit solitariam.

3. *Quid*

3. *Quid demum de Republica Ragusana memorandum?*

Exigua hæc Respublica in Dalmatia sita est, cui Regiminis forma eadem propè, quæ Venetorum. Turearum Imperatori, in cujus tutela est, annuum vectigal pendit. Cæterum urbs frequens est, & copiosa, ac celebre emporium. Singulari cultu prosequitur S. BLASIUM Episcopum, cujus festum diem quatuordecim quatrinduum ipsum solemni pompa celebrare consuevit.

NI, **Observationes ad partem tertiam.**

1. *Quid de ortu, ac progressu Rerumpublicarum singulari dignum observatione?*

Pleræquè originem suam debent armis, incrementum commerciis, felicitatem bonis legibus, splendorem artibus, ac disciplinis. In hoc fortunæ apice præcipitio sunt proximæ, nisi sibi caveant à nimio luxu, & opulentiorum Magnatum ambitione, uti omnium potentissimæ Reipublicæ Romanæ funestissimus armatus abundè docuit.

2. *Quæ Regiminis forma Rebuspublicis Europæis?*

Ut plurimum Aristocratica, Democratica permixta, quali Veneta, Genuensis, potiores Helvetiæ Cantones & Holandia uti consueverunt. Uriensibus, Tugiensibus, Suisiis, & Subalpinis regimen Democraticum præplacet. Democratica porrò est imperium populi, Aristocratica verò Optimatum,

3. *Ecquod Reipublicæ Venetæ, & Genu-
ensi caput?*

Utrique Dux, *Doge* dictus, præest; cui ta-
men fas non est, Senatu inconsulto, decre-
tum, aut legem condere.

4. *Quis Religionis status in Helvetia?*

Lucerna, Friburgum, Solodorum, Suitia,
Uria, Subsylvania, Tugium, in avita semper
Religione perstiterè immobiles: Tigurum ve-
rò, Berna, Basilea, & Scaphusia à Catholica
fide defecerunt. Glaronenses & Abbatiscel-
lani mixtæ sunt Religionis.

P A R S IV.

De Regnis, & Provinciis ex- tra Europam.

Hic stricim percurremus 1. Regna &
Provincias Asiæ, nempe Turciam Asia-
ticam, Persiam, Indiam, Tartariam
magnam, Chinam, & Japoniam. 2.

Regna Africæ & Americæ.

C A P U T I.

De Provinciis Asiaticis.

§. I.

De Turcia Asiatica.

1. *Quæ Turcicæ potentie exordia?*

MAhometes Pseudopropheta ex Arabia ori-
undus sub annum 630. suos ibidem erro-
res

res disseminare cœpit; hujus sequaces fuere Saraceni ab Arabico verbo *Saraz*, quod idem est, ac prædari, aut furari, sic appellari. Mahometani porro hi prædones Regiones plurimas in suam potestatem redege're. Machometis sectam postmodum Turci quoque amplexi sunt, qui in Asia longè lateque grassari cœpère.

2. *Quinam post Mahometis interitum Califæ vocabantur?*

Erant Mahometis successores, qui partim Babilone, partim in Ægypto dominabantur. Horum octo & quinquaginta numerantur, continua serie sibi succedentes, donec Anno 1300. Imperium Turcicum ab Ottomanno I. fundari cœptum.

3. *Quantos pedetentim progressus fecit Turcarum potentia?*

Sub annum 1030. Turcæ Persiæ regnò sunt potiti. Inde Provinciis compluribus ab Orientis Imperio avulsis, Hierosolymam anno 1075. expugnarunt, ubi Christianos tot oneravere malis, ut Europæi Principes Turcis bellum inferre, & Hierosolymam cum Palæstina recuperare decreverint. Atque hæc quidem urbs anno 1099 occupata est; verum Anno 1197. denuo amissa. Nec feliciores fuere in Palæstina progressus ob Christianorum maximè Principum discordias. Quo tempore Godofredus Bullionius primus Hierosolymis regnabat, quinque Asiæ Principatus sat amplios Turci obtinere. 1. In Bythinia. 2. In Cilicia.

cia 3. Edeſſæ in Meſopotania. 4. Antiochiæ. 5. Damalci, Mahometanis interim Califiſ in Babyloniam juxta & Ægypto ad Imperii clavum ſedentibus. Tandem ex Imperii Conſtantinopolitani & Trapezuntini ruinis ſurrexit Turcarum Monarchia, regnâs ampliùs ſeptuaginta ſub unius tyranni imperium ſubjunctis.

4. *Quenam Annô 1270. Occaſio oblata eſt Turcarum potentiam vel enervandi, vel penitus opprimendi?*

Agabas Tartarorum Princeps (Chamum appellant) Chriſtiana Religione ſuſcepta, Turcis Palæſtinam eripere ſtatuerat, invitato in belli ſocietatem ſummo Pontifice, aliisq; Principibus Chriſtianis. Hos inter S. LUDOVICUS Galliæ Rex omnium primus in Chriſtiani nominis hoſtes movit, qui tamen cum magna exercitûs parte peſtilentiâ (arcana hæc DEI ſunt judicia) ſublatus eſt. Cumquæ ceteri Europæ Principes Chriſtiani, ac geminâſſimis, exquæ præpotentes Reſpublicæ Veneta & Genuenſis eo ipſo tempore inter ſe diſſiderent, belliquæ inteſtinis implicarentur, occaſio illa opportuniſſima Turcas, junctâ Tartarorum operâ, debellandi prorsus evanuit.

§. 2.

Perſiæ Regnum.

1. *Quæ Perſiæ fata poſt collapsam Monarchiam?*

D V. ô Codomannô è vivis ſublato, Alexander Magnus per exiguo tempore Imperii Perſici

Persici gubernacula tenuit. Successores porro usque ad annum reparatæ salutis 229. de domatu identidem inter se concertarunt, ut adeo à tempore illo de sublequentium Persiæ Regum serie nihil certi ac definiti habeamus. A 229. regnare cepit. Artaxerxes cui succedere ad annum usque 630. Reges duodeviginti. Ex horum numero Sapor erat, & Isdegerdes Christianorum uterque vexator, & agitatorque crudelissimus.

2. *Quisam ab Anno 630. ad Annum 1514.*

in Persia regnarunt?

Oppidò divrsi, quos inter & Turci ex Tartaria profecti, & post hos aliquamdiu Mogolici Imperii Monarchæ. Anno 1514. nova Persiæ Regum, Sophy vel Schach dictorum, series imperare cepit. Tandem pulsò demortui Schach Solimani filiò, perduellis ille Miriweys, hocquè defunctò, Soldanus Eschref Persiæ sceptrum sibi adhuc vindicavit; tamen si Persarum non pauci Sophy illius partes etiamnum sequantur.

3. *Quis Persarum Genius?*

Jurati sunt. Turcarum hostes: ac licèt impij Machometis erroribus & ipsa adhæreant; multis tamen capitibus, uti & lingua ipsa inter se discerpant. Regio illorum fertilissima, præter arborum fructus pretiosissimos, abundat præcipuè sericò & gossipiò, quorum copiam ingentem quotannòs aliò exportare, ac divendere solent.

De India.

1. *Quid de prisca India monumentis memorie proditum est?*

NUGIS pleraquæ, & fauulis sunt referta: quippe maiores nostri vel aliquæ ad nos penetrarunt; vel, si qui fortè illuc exierint, soli felicitate, ubertatequæ illuc, de reditu haud amplius cogitantur; sed statim in eisdem fixere sedem. R. x quidem Alexander Magnus cum suo illuc exercitu apulit, Regemque Porum, fortitudinis laude celebratissimum, devicit; sed importunis militum querelis compulsus est reditum maturare.

2. *Quid de rebus India recentioribus compertum habemus?*

Vascon Gamma Lusitanus sub annum 1490. in Indiâ solvens, regiones illas, rerum omnium affluentiam reteritissimas, detexit; ubi confestim Lusitani mercaturam facere, nec uno in loco sedem figere perrexerunt, qui & Gouam, Indiæ caput, hodiequæ possident. His tamen emporia plura & celeberrima eripuerunt Batavi, augendi opibus unice intenti: quæ in finem ad ora præcipuè maritimam arcem munitissimas excitauerunt.

3. *Quænam in India rerum potiuntur?*

Dividitur hæc in tres partes præcipuas, quarum prima continentem, seu Indiam mari circumam, ubi amplissimum magni Mogolis Imperium; secunda & tertia duas peninsulas præ-

gran-

99
grandes, unam Cis, alteram trans Gangem cō-
plectitur. Utrique Reges ac Principes di-
versi dominantur, Mahometanis, aut ethnicis
erroribus impliciti. Magnus nihilominus Ne-
ophytorum est numerus, quos Europæi Sacer-
dotes, illuc missi, veræ Religionis dogmatibus
instructos curant, è quibus solus S. FRAN-
CISCUS Xaverius ultra decies centena millia
sacri baptismatis fonte manu sua abluit. Ac
enim hilce Ecclesiæ novilibus, tanta anima-
rum messe exuberantibus, magnam postea
utilitatem intulere Baravi & Angli, magis de
lucello temporario, quam de tot millium ani-
marum pretiosissimo Christi sanguine emptarum
salute solliciti.

4. *Quid de magno Mogole memorandum?*

Monarcha hic Indiarum totus potentissimus,
obquæ, opes & copias ingentes orbis propè u-
niversi ditissimus esse perhibetur. Regna duo-
dequadragenta in sua tenet ditione. Gémma-
rum pretiosissimarum copia illi tanta, ut ob-
harum & numerum & pretium vel solus ejus
thronus regius 160. millionibus, thesaurus ve-
rò universus 1500. millionibus, æstimetur.

5. *Quanam è Regione Mogoleses in In-
dias transmigrarunt?*

Anno 1401. è vicina Tartaria illuc appul-
re magni Tamerlanis ducti. Ille Bajazetem,
in acie captum, aureæquæ inclusum caveæ tã-
diu secum in triumpho circumduxit, donec is
impactum eratibus capus præ indignatione si-
bi elisit.

De Tartaria.

Tartaria bifariam dividitur, 1. in Europæam live minorem. 2. In majorem, five Asiaticā.

1. *Quid de Tartaria minore compertum habemus?*

Sita hæc est intra Europæ limites, Cherfoneus Taurica à Romanis appellata. Incola sub Tureico ut plurimum. Imperatore mercedis stipendia, crebrisquæ excursionibus Polonos & Russos infestant. Sunt bellicosi: equis utuntur parvis ac macilentis, quorum majorem longè curam gerunt, quàm sui ipsorum. Unde proverbii locum apud illos obtinuit: Tartaro potius capitis sui, quàm equi jacturam esse faciendam. Equis vehuntur ea celeritate, ut nec fugientes quis assequi possit, nec hærentes in tergis victores, nisi agrè admodum, esingere. Equitando maxima quæq; flumina transiunt. Supellectilem universam quisq; tecum deferre consuevit: in sacco cibaria, in utre potum devehunt: ex eadem patina lignea & equus pabulum, & eques cibum sumit. Behippio substernunt stragulam, cui noctu incubant. Ephippium ipsum cervicalis; pallium verò tentorii loco est, sub quo somnum capiunt. Carne, & caelo potissimum victitant Tartari; nam panem, herbas, & olera bestiarum victum esse dictitant. Sæpe carnē crudam subduat Ephippio, donec calore illo maceretur nonnihil, gulæ mox servitura. Siquis nobilium Tartarorum epulum solemniter hospitibus apparat, pullus equinus in maximis deliciis habetur.

Situm

Sinum nonnisi vaccino, aut equino lacte levant, quam per integrum etiam diem antè toleraturi sunt, quàm aquam degustent. Tartaria hæc desertis undiquè locis cingitur; cùm nemo non esse velit quàm remotissimus ab his Harpyiis. Sunt Tartari facie deformi, oculis reductis, sublimis naribus &c.

2. *Quæ majoris Tartariae facies?*

Regio hæc vastissima partem portorem nobis incognita est. Ex ea Tartariæ parte, quam Cathaiam vocant, vicinorquè è Regno Ninki anno 1630. Tartari, facta in Sinam irruptione, ibidem consedère. Hæc ipsa è Regione olim Turcas aliò commigrasse suprà meminimus. Magnus Tartarorum Chamus in summa apud suos veneratione est, diciturq; filius, anima, & umbra DEI. Quando vitâ defungitur, ad decem hominum millia trucidantur, futuri in altera vita, uti Tartari sibi persuadent, magni Chami Satellites, ac Prætoriani.

§. 5.

Regnum Sinense.

1. *Quid prisca Sinensium monumenta de regno hoc memorant.*

IN confesso est, in nullo orbis regno succedentiam sibi Regum seriem tam accuratè fuisse descriptam, atque in Sina; nam uti gentis Sinicæ fasti memorant, Foh-Yus, & post hunc Yaus ducentis à diluvio annis, vivo etiamnum Nôemo, Monarchiam Sinicam fundarunt aniu(q) Numinis cultum propagarunt.

Quem in finem pecora alebant, cæli terræq;
 Domina immolanda. I. nos hodie Monarchas
 exinde secutus est Chuen-Hi. qui ad divinum
 cultum conservandum viros doctissimos (Ma-
 darinos vocant) constituit. Eadem cura fuit
 Imperatorum proximè succedentium, quoniam
 prevalente idolorum cultu, noticia veri Nu-
 minis obsecurata fuit. Gemina porro periodi
 hic præcipua notatione dignæ sunt. Prima an-
 no 1280. quo Tartari Occidentales in Sina
 penetrarunt, annosque nonaginta ibidem sum-
 ma cum potestate præerant. Altera An. 1642.
 quando Tartari Orientales universò potiti
 regnò, stabilem inibi sedem fixerunt; ita ta-
 men, ut de pristina regiminis forma nihil ad-
 modum immutarent. Hodiernus Sincensis
 Monarcha Yum Chim inter Imperatores bi-
 nicos est ducentesimus quadragesimus tertius,
 inter Tartaros verò Orientales tertius.

2. *Quis Regni hujus Status?*

Vastissimum Sinarum Imperium in quindecim
 Provincias sive Præfecturas majores divi-
 ditur. Urbes torrentis muralibus, milibus,
 munimentis instructissimæ amplius mille nu-
 merantur. Reliquarum urbium, quarum ple-
 rumque duas, tres quatuorve leucas circuitu com-
 plectuntur, uti & arcium, oppidorum pago-
 rumque tantus est numerus, ut Sina universa
 una quodammodo urbs videri possit. Impe-
 rator Xihom ad cohibendas Tartarorum ir-
 ruptiones annis ante Christum natum amplius
 ducentis murum illum ingentè per leucas ferè
 quin-

quingentes excitandum curavit. additis Torrens, lulis, aliisq; operibus, ubi metus ab hoste major.

3. *Quæ Regni administrandi ratio?*

Longè optima; summa enim Imperatoris & Magistratum reverentia, & auctoritas: summa populi concordia: leges sapientissimæ. Nulla in sine nobilitas hereditaria; sed tantò quicq; nobilior est, quantò doctior. Ad munus quodeuncq; demum nec sanguinis prærogativâ, nec largit. mibus, nec gratiâ, nec patrocinis, sed virtute luntaxat & doctrinâ gradus sternitur. Juventus, quæ otio ferme marcescit, continua occupatione avocatur à vitis, vixq; habet respirandi spatium, nedum cupiditatibus indulgenti.

4. *Quis regionem Orthodoxam in Sinas invexit?*

Societas. JEU annis amplius quadraginta nihil inausum intentatumq; reliquit, ut gentem stiles cultissimam veri Numinis notitiâ imbueret. Igitur magnò Indiarum Apostolò Xaveriò in tanti operis molitione ac velut prociuctu ad cælesta præmia evocatò, mirum est, quot quantiq; laboribus, industriis, vitæ periculis gravissimis innumerisq; difficultatibus prope insuperabilibus obstaculis perruptis, in Regnum hoc vastissimum, à ducentis facillè hominum millionibus frequentatum, viam tandem & aditum sibi aperuerit. Neq; verò tanti, totq; annorum laboris in irritum cecidère; quippe ultra duodeciesquâ adultorum, quâ

parvulorum millia æternæ salutis fonte quotannis initiatos fuisse constat. Favebant piis hæc conatibus cum antecessores, tum præcipuè Imperator Cham-Hi, anno 1721. morte sublatus, quo regnante amplius ducenta Christianorum millia in Sinis numerabantur. At Imperator hodiernus legem Christianam praeferit & illius Magistros averfari & infectari non cessat.

5 *Quæ Sinensium indoles?*

Sunt arrogantes, & ab exterorum conversatone, ac commercio alieni. Cæmoniarum nec modus, nec finis est quando vel Mandarinorum quispiam invisendus est Mathematicas disciplinas præ reliquis æstimant; nequè aliarum artium ignari sunt, & inexpertæ, utpote ad quas excolendas nec ingenium iis, nec industria deest. Interiora ædam, quæ ultra unam conignationem non adurgunt, peculiari liquore obducta nitent. Cæminis vel pedem domo efferre probro dicitur. Lingua Sinica commune nil habet cum aliis orbe reliquo usitatis; captuquè tam est difficilis, ut vix doctorem unum reperiās, qui dimidiam characterum Sinensium, novum amplius octoginta millia recentent, calleat. Unde miraculi inflar habetur, quod Evangelii apud Sinas præcones tam exiguo tempore loqui praeferit, & scribere condiant.

§. 6.
Japonia.

1. *Quid de Japonum rebus gestis exploratum habemus?*

AD annum usque 1549. nil aliud nobis innotuit, quam Japones antiquissimis temporibus à Regno Sinensi in Insulas hasce commigrasse; hinc illis hodiequæ non pauca cum Sinenſibus communiâ. Anno porro, quem dixi, 1549. Lusitani illuc appulere, cumquæ his magus Indiarum Apostolus FRANCISCUS Xaverius, qui omniû primus Christi fidem cum fructu longè uberrimo ibidem promulgavit. Imperium Japonense sexaginta sex regna minora complectitur. Japonum Monarchæ potentes æquæ sunt, ac feroces, magnasquæ opes colligunt ex auri, & argenti fodinis.

2. *Quo iisdem successu Religio Christiana propagata est?*

Ab anno potissimum 1613. usquæ ad 1629. Christianorum numerus tantopere est auctus, ut horum amplius quadringenta milia censerentur. Verùm hæc ipsa Neophytorum incrementa bilem dudum commoverant Taicotsamæ, Japonum Imperatori, cui novos titulos addidit Batavorum Navarchus. Docebat hic Imperatorem, Patres Societatis non alium in finem advectos fuisse in Japoniam, quam ut simulatione pietatis regnum turbanti evocent populos à Principum obsequio, & ad subeandam Hispanæ dominationis jugum perdu-

cant Hanc ob causam à plerisque Germaniæ Principibus, ab Ordinibus Fœderatis Batavorum, & ab Anglis tanquam publicæ rei turbatores expulsos fuisse: Religionem porro, quam docerent, non esse veram illam, & sinceram Christi legem, sed variis superstitionibus & coïncestis adulteratâ Hisatromy Imperator in Christianos tãta in x. m. annitate debaccham cepit, ut nec Neronis & Dioclesiani atrocibus in eosdem animadverterint. Iaterea Batavi omne cum Japonibus commercium soli tenent, eoque impietatis sunt progressi, ut, cum aditus in Japoniam Europæis alter haud amplius pateret, per calcatam sacrilegis pedibus Crucis Christi effigiem illuc pergere non dubitarent.

3. *Quæ Japonum indoles?*

Bene multis aliisque peculiaribus utuntur ritibus, ab Europæorū usu & consuetudine omnino alienis. Caput nunquam obtegunt, barbam promittunt. Radunt comam plebei dimidiam, nobiliores totam, relicto in occipite circulo, quem oblongæ teniæ insar, in humeros rejiçunt. Vestis illorum manicata, desinit ad pedus usq; quàm nobiles auro, argento, gemmisque pretiosissimis distinguunt. Japones salutaturi quempiam, vel honorem delaturi, calceum vel crepidam exnuunt. Hospitem ad se fortè invisentem sedentes excipiunt. Color nigricans laticæ; candidus contra tristitiæ illis signum est. Dentes carbone nigriores arte reddunt. Medicamentis utuntur crudis acribus, multoq; sale conditis. Sanguinem nunquam

nunquam mittunt. Musicus noster concentus
illis, periade ac illorum nobis desipit. Aci-
nares geminos è latere suspendunt. Ceterum
Japones Christiani, præcipue verò Martyres,
tot tantaque virtutum plenè heroicarum edi-
dère specimina, quanta, vix universa recen-
set Historia Ecclesiastica.

C A P U T II.

De Regnis Africanis, & Ame- ricanis.

§. I.

De Africa.

1. In quas præcipue partes Africa dividitur?

IN tres primarias. Prima complectitur Re-
gones Africanorum subalbicantium, nem-
pe Barbariam, Egyptum, Biledulgerid, &
Zaaram. Altera nigricantium, nempe Nigri-
tariam, Nubiam, & Grineam. Tertia Abissi-
niam superiorem & inferiorem, sive Æthio-
piam. Nos Africam dividemus generatim in
Borealem & Australem.

2. Quod de Africa Boreali summam dicendum?

Completitur hæc Barbariam, Egyptum,
Biledulgerid, Zaaram, Nigritariam & Grine-
am. Apud olim peculiare præerant Reges:
Barbaria hodierna, quondam Africa minor di-
cta, Carthagenensibus primùm, dein Romanis
subjecta erat. Seculo V. Africam ab Imperio
Romano avellebant Vandali; qui tamen à Be-
lisario

Historio Cæsaris Justiniani Archistratego, coacti iterum sunt solum vertere, postquam Reges seculi ibidem centum amplius annis regnaverant. Seculo VII. Saraceni in Africa minore & Agypto consedere, Hodie Barbaria ad maris Mediterranei oram procurrens, tres complectitur Respublicas, Tripolitanam, Tunetanam, & Agerianam, omnes Turcis vestigales. Regnū Marochii & Fezzæ ad Oceanum protenditur. Has Africae Regiones altero statim à Christo nascente seculo veræ fidei lumen ita collustravit, ut brevi temporis spatio incolæ omnes Christo nomen darent. In sola Ecclesia Africana ante Vandalorum irruptionem Episcopi amplius sexcenti numerabantur. At enim tam copiosa fidei lux per Vandalos Arianos primum, dein per Saracenos Mahemetanos penitus extincta est. Tertulianus Doctorum Ecclesiarum antiquissimus; Sancti item Augustinus, Cyprianus, Fulgentius, pluresquæ alii ex Africa oriundi, Sacris ibidem præerant, dum ager ille Africanus pulcherimè efflorescebat.

3. *Quid de Africa Australi memorandum?*

In Abassia sive superiore Æthiopie parte magnus Neguz, quem alii Presbyterum Joannem nulla veri specie appellant, non pauca de regni sui antiquitate Abissini magnificentius quàm verius meminisse solent. Regina Saba, quæ Salomonis sapientiam exploratura Hierosolymam contenderat, illic regnasse, postq; suam ex urbe Solymæa reditum leges ac ceremonias Iudaicas introduxisse perhibetur. Novæ porò regis tempore Abissini è Regina Candacis Euthyacho,

Eunucho, quem S. PHILIPPUS Apostolus facto fonte abluir, Christianæ Religionis dogmatis imbuti suere. Iadè invalescente Eutycheis & Dioscori hæresi, penè omnia pestumivère.

4. *Quinam ceteri Reges Africani?*

Regionem Biledulgerid Rex Taspiletanus, Nigritaniam Tombutanus, Nubiam Dancalanus, extremam Africæ partem Rex Congi & Imperator Monomotapæ sub sua tenent ditione. Sed & Hispaniæ, Lusitanæ, & Angliæ Reges, cum Batavorum Republica ex hac orbis parte sibi suam quisquè particulam decerpserunt.

§. 2.

America.

1. *An prisca etiam temporibus ex hac orbis parte quidquam innotuit?*

VERISIMILE videtur, Phœnices & Carthaginenses quandam illius habuisse noticiam; tamen eorum haud multi admodum illuc pervenerint, cum ob exigam rei nauticæ peritiā, tum ob iter longissimum, multis periculis impeditum. Plato sapientissimus suis in commentariis de hac orbis parte mentionem ingerit sub nomine magnæ Insulæ Atlantis, quam amplioribus limitibus circumscribit, atquæ Asiam & Africam seorsum sumptam; addit dein, hanc Insulam iterum evanuisse.

2. *Quid de America rebus compertum habemus?*

Ante Hispanorum & Lusitanorum in Americam adventum perparum constare de illa potuit. Anno 1492. Christophorus Columbus,

bus, Genuensis, Insulas Americanas, post hunc vero, anno 1497. Americus Vesputius Florentinus, Americam ipsam, ab inventore sic appellatam, detexit. Nec multò post Hispani quo præcipuè Regna Mexicanum & Peruanum in suam redege're potestatem. Numerant hi in America Archiepiscopatus sex, cum quatuor & triginta Episcopatibus Regnum Peruanum ob auri argentique vim ingentem, quotannis in Hispanias deportari solitam, præ reliquis celebratur. Prisci Reges Peruanæ aut tanto pere abundabant, ut non modò vas omnia è purissimò hoc metallo conficiendas; sed vel ipsa delubrorum quorundam tecta aureis laminis obtegenda curaverint.

3. *Quenam Europæ Principes potissimas Americæ Regiones obtinent?*

Hispani, ut dictum est Regnum Mexicanum & peruanum præter alias Provincias; Lusitani Brasiliam, Galli Canadæ sive novam Franciæ; Angli Virginiam; Batavi Oræ maritimæ, in Guajanensi tractu possident. Sunt interper in America plures alii populi, sui etiæ nunc juris & municipii, moribus ritibusquæ effecti, cum aliquot Regulis.

Observationes ad quartam partem.

1. *Quenam dicuntur Indiæ Orientales, quenam Occidentales?*

Quæ in Asia sitæ sunt, Indiæ Orientales, utpote ortum spectantes; quæ verò in Americæ,

ca, Indiæ Occidentales vulgò appellari solent, quòd hæc orbis pars solem respicit occidentem. Reaspe Indiæ appellatio nonnisi solius Indiæ Asiaticæ propria est,

2. *Quis erat Confucius?*

Philosophus Sinen^{us}, Romano nontiquam inferior. Hic anno quingentesimo 5 rmo. ante Christi ortum natus, imperium Sinicum, ipsolquè adeò Imperatores & rexit consiliis, dum viveret, & post obitum, sapientissimus, quos reliquit libris, essatitquè hodiequè gubernat. Hunc falsa coluisse numina, nemo etiam eorum, qui cultum illis adhibent in Sina, dicere unquam est ausus. Ab Atheorum verò dementia quam longè non ipse tantùm, sed prisca Sinarum ætas omnis abfuerit, antiquissima Sinsu, codicũ, & certissima monumẽta declarant. Hunc Sina ut virum eximie sapientem venerari, summoquè honore in hunc usquẽ diem pròsequi pergit.

3. *Quò pacto florentissimas olim probeq; Catholicas Asiæ & Africae Regiones secta Mahometana, aliæq; hujusmodi pestes infecerunt?*

Procul dubio mali hujus causa præcipua erat peccatorum mensura complera, totquè divinorum donorum, quibûs incolæ in suam perniciem malè usi sunt, neglectus.

4. *Quomodo DEUS hæc tanta Ecclesie suæ detrimenta resarciebat?*

Eo ipso serè tempore, quo in Africa & Asia à Saracenis & Turcis Christianæ fidei lumen extinctum, in Europæ Regnis Provinci-

isq;

itquē aliis atquē aliis accensum est. Cū ve-
rō ante annos ducentos Lutherus & Calvinus
plurimos à Christi ovili tequissent. DEUS ex
Indiæ & Americæ gentibus ad hoc ex de longē
plures per viros Apostolicos adducendos
curavit

5. *Equis igitur rei Christianæ status apud In-
dos & Americanos?*

Præterquam quòd ab annis amplius ducentis
Regna integra, Provinciequē amplissimæ, in
America præsertim, Religionem Catholicam
sint complexatæ, gentes illæ in hunc usquē di-
em Christi ovile gregatim subeunt, ex quibus
quædam plurimi sunt, qui singulari Religionis
studio & fervore Christianis Europæis iupinā
ignaviam, torporem, rerumquē divinarum
incuriam exprobrent.

*Notandum, quòd descriptio paulò amplior Germa-
niæ hic prætermissa in Opusculo Sexto Impri-
meatur; in cuius locum hic in gratiam Joven-
tutis Poloniæ, descriptio Politica Regni
Polonia, Substituta.*

Tabula Chronologica Europæ Regum Successionem Exhibens.

Reges Germaniæ sive Imperatores vide
ad Calcem Opusculi tertii.

Capitū Regnū	Reges Lusitaniæ.	Anni Regni	Synchronis & even- tū memorabilium.
1090	Henricus Burgun- dus è Francorum Regio Sangvine Comes Lusitaniæ.		
1139	1. Alphonsus	45.	Mauri è Lusitania pulsi
1185	2. Sanctius I.	27.	
1212.	3. Alphonsus II.	11.	
1223	4. Sanctius II.	25.	
1248.	5. Alphonsus III.	31.	
1279	6. Dionysius.	46.	Conjunctæ S. Elisabethæ
1325	7. Alphonsus IV	32.	
1357	8. Petrus.	10.	
1367	9. Ferdinandus	16.	
1384.	10. Joannes I.	50.	
1434.	11. Edvardus.	4.	
1438.	12. Alphonsus V.	43.	
1481.	13. Joannes II.	14.	Vasus Gama ad Indos navigat 1490.
1495.	14. Emmanuel.	26.	S. Franciscus Xavi. ad Indos 1540. mittitur.
1521.	15. Joannes III	36.	Occidit: in Afric. 1578.
1557.	16. Sebastianus,	21.	Erat Cardinalis, & Pa- trius Sebastiani.
1578.	17. Henricus	2.	

1580	18 Philippus I.	18.	Philippus I. d. II.	103
1593	19 Philippus II.	19.	Philippus II. d. I.	110
1621	20 Philippus III.	20.	Philippus III. d. IV.	112
1640	21 Joannes IV.	16.	Joannes IV. d. I.	121
1655	22 Sigismundus VI.	1.	Sigismundus VI. d. I.	121
1667	23 Petrus II.	59.	Petrus II. d. I.	121
1706	24. Joannes V.		Joannes V. d. I.	121

REGES HISPANIÆ.

Capitū Regnū	Reges Gothi Ariani.	Anni Regni	Eventus, memoria- bilia	
414	1. Ataulphus	15.	Ataulphus imperator	87
415	2. Sigisvultus.	11.	Sigisvultus Rex Gothorum	91
416	3. Valia.	13.	Valia Rex Gothorum	110
429	4. Theodoricus I.	23.	Theodoricus I. Rex Gothorum	
451	5 Theodoricus II.	2.		
453	6 Theodoricus III.	13.		
466	7 Evarichus.	18.		
484	8 Alaricus.	23.	Pellitur ex Hispaniā	17
507	9 Gublius.	4.	Romanorum reliquias	16
511	10 Theodoricus III.	15.		
526	11 Amalarius.	5.		
531	12 Theuda.	17.		
548	13 Theudigisus.	1.		
549	14 Agila.	5.		
554	15 Arbanagildus.	13.		
567	16 Luiba I.	1.		
568	17. Leovigildus,	18.	Filium S. Hermenegildum ob. fidem occidit.	10
	Gothi Reges Catholici		jubet.	10
586	18 Recaredus. I.			13
601	19 Luiba II.			24

103	20. Vitericus.	7
110	21. Gondemarus.	2
121	22. Schibutus.	9
121	23. Recaredus II.	3. M.
121	24. Salmilla I.	10
121	25. Sisenandus.	5
126	26. Suintilla II.	4
140	27. Tulca.	2
142	28. Chindasvinto	7
149	29. Reccivindus.	23
172	30. Wamba.	8
180	31. E. vigius.	11
187	32. Egica.	15
187	33. Witiza.	9
190	34. Rodericus.	3

Res religiosissimus

Mauri occupant Hispaniam 713.

Reges Austriae
Legionis.

17	1. Pelagius.	18
16	2. Favila.	2
18	3. Alphonsus I.	19
17	4. Froila.	11
68	5. Aurelius.	6
74	6. Silo.	9
83	7. Mauregatus.	6
89	8. Varemundas I.	2
91	9. Alphonsus II.	33
94	10. Ramirus. I.	26
100	11. Ordonius I.	12
102	12. Alphonsus III.	48
109	13. Gartias	3
113	14. Ordonius II.	9
123	15. Froila II.	1
124	16. Alphonsus IV.	6
131	17. Ramirus II.	19
130	18. Ordonius III.	5
135	19. Ordonius IV.	1

Tyrannus is fuit.
Pariter Tyrannus.

Incipiunt Reges [Na-
varræ. 882.

Incipiunt Comites
Castiliæ 930.
1112 956.

956	20 Sanctius I.	12.	Occiditur à Ferdin	102
967	21 Ramirus III.	15.	Comite Castilia,	16
982	22 Veremund. II.	17.	succedit.	18
999	23 Alphontus V.	28.		
1027	24 Veremūd: III.	10		
	Reges Crisilie.			
1035	1. Ferdinandus I.	30	Incipit Regnū Arrag	98
1065	2. Sanctus II.	7	niz 1035.	98
1072	3 Alphonsus VI.	37	Mauris Toletanam	11
			bem eripit.	11
1109	4 Alphonsus VII.	13	Adfuit praeliis omni	15
1122	5 Alphons: VIII	35	50.	
1157	6 Sanctus III.	1.	Ferdinandus II. Rex	
1158	7 Alphontus IX.	55.	Legionis Solius, Alpi	
1214.	8 Henricus I.	3.	si VIII filius regna	100
1217	9 Alphonsus X,	9.	mul cum Sanctio.	13.
1226	108. Ferdin: III.	25.	Sanctorū Catalogo	14
			scriptus, contra Ma	
			res sapius Victor	
1252	11 Alphonsus XI.	32.	ctus Astrologus. &	101
1284	12 Sanctus IV.	11.	piens, electus Imp	101
1295	13 Ferdinand: IV.	17.	rator.	
1312	14. Alphons: XII.	38.		
1350	15. Petrus.	17.	Dictus crudelis.	
1369	16. Henricus II.	10.		
1379.	17. Joannes I,	11.		
1390	18 Henricus III.	16.	Dictus Valetudinar.	
1406	19 Joannes II.	48.		
1454	20 Henricus IV.	20.		
1474	21 Ferdinand: V.	31.	Dictus Catholicus o	
			Mauros plenè fuga	
			1492 Ex Arragoniz &	
			ge Hispaniz Monar.	
			Isquisitio indussa.	
			merica invēta 1492.	
			E De	

E Domo <i>Austriaca</i>		
<i>Hispanie Reges.</i>		
22 Philippus I.	12	
23 Carolus I.	42	Inter Cæsares V.
24 Philippus II.	46	Batavi abli sparis di-
		vulsi; Lusitani adjuñti.
25 Philippus III.	23	Judæi 900000. ex Hi-
		spanis pulsi.
26 Philippus IV.	44	Lusitani iterum separa-
27 Carolus II.	35	ti 1640.
Ex Domo <i>Borbo-</i>		
<i>nica.</i>		
28 Philippus V.		
29 Ludovicus I.		
30 denuo Phil V.		

FRANCI E REGES.

E prima stirpe	Anni	Synchronis sing evētu
Merovingorum.	Regni	um memorabiliū.
1 Pharamundus.	8	Burgundia Regnum An.
2 Clodio.	20	408 cceptū Franciæ
3 Meroveus.	10	Regno junctū An. 534.
4 Childericus I.	24	
5 Clodoveus I.	29	Cæsis prodigiōse Ger-
6 Childebertus I.	49	manis A 496. ample-
		ctitur Christi fidem,
7 Clotarius I.	2	Ani 511 Initium Regni
8 Cherebertus.	9	Austrasiæ,
9 Chilpericus I.	22	
10 Clotarius II.	45	
11 Dagobertus I.	15	
12 Clodoveus II.	17	A Clodoveo II. Reges
13 Clotarius III.	4	undecem otio & volu-
		ptatibus toti se dedunt.
14 Theodoricus I.	0	In Monast. detrusus.
15 Childericus II.	3	H ₃ 667

667	Theodot. iterum.	23		1132
690	16 Clovis II	4		118
694	17 Childeric. II	17		1223
711.	18 Dagobert II	5		1226
716	19 Clotaire IV,	0		1270
716	20 Chlperic: II	5		128
720	21 Theoderic: II	13		1315
735	Anarchia.	7	An. 742: natus Inge-	1316
			hem Carolus M.	1322
742	22 Childerics III	10	Attonis la Monachi	
			regis Pipinus Caro-	
			M: Patre.	1328
	Reges Carolingi			
752	23 Pipinus.	17	An. 756. adstetit Pip-	1360
			contra Alstulphum Lon-	1364
			gobardum Regem	1380
			Imperator. coronatus	1423
768	24 Carolus M.	47	An. 800.	1461
814	25 Ludovic Plus	26		1483
840	26 Carol. Calv.	38		1498
877	27 Ludov. Balb.	2		1515
879	28 Lud. & Carol.	5		1547
885	29 Carol: Crass.	3		1559
888	30 Odo.	10	Regni Burgundie	1560
			secundum	1567
898	31 Car I. simpl.	25	Initium Regni Ar-	1579
923	32 Rudolphus.	13	lacenlis.	1610
936	33 Lud. Trasm.	18	Finis Regni Arclaten	
914	34 Lotharius	32		
996	35. Lud. V. Iners.	1	Distracta Galliarum	1643
			Provinciar.	1715
	Reges Capeting			
987	36 Hug. Capetg		Secundi Regni Bur-	
996	37 Robe tus.	36	gundie hals.	
1033	38 Henricus.	28	Normani Saraceni	
1060	39 Philippus.	48	pellunt e Sicil. A. 1083	
1108	40 Ludov: VI.	29	Crassus.	115

1132	41 Ludovicus VII	44	
1180	42 Philippus II.	41	Conjunctæ iterum Pro-
1223	43 Ludovicus VII.	3	vinatæ,
1220	44 Ludovicus IX.	44	
1270	45 Philippus III.	15	
1235	46 Philippus IV.	30	Pulcher. Deletus Tem-
1315	47 Ludovicus X.	1	plar. Ord. An: 1307.
Ingo 1316	48 Philippus V.	5	Laagus.
M. 1322	49 Carolus IV.	6	Pulcher.
Carol	Ex dono Valde		
1328	50 Philippus VI.	23	Iniunctæ lineæ lateralis
			Valeatorum.
1365	51 Joannes I.	13	Bella cum Anglis
1364	52 Carolus V.	17	Sapiens.
1380	53 Carolus VI.	40	
1413	54 Carolus VII.	39	An: 1420. Gallia libe-
1441	55 Ludovicus XI.	21	ratrix Joanni de Arc:
1483	56 Carolus VIII.	14	pulla Aurea.
1498	57 Ludovicus XII.	17	
1515	58 Petrus I.	32	Bella gerit cum Caro
1547	59 Henricus II.	12	lo V.
1559	60 Henricus I.	1	
1567	61 Carolus IX.	13	Clades Hugonottor
1547	62 Henricus III.	15	Cultræ occisus
	Ex Dona Bertha		
	nica.		
1589	63 Henricus IV.	21	
1610	64 Ludovic XIII.	32	Svecorum adversus
			Germaniam adjuvor.
1643	65 Ludovic XIV.	72	Palmæ et Corona Imperi-
1715	66 Ludovic XV.		ci An: 1687.

REGES ITALIE.

Reges	Reges Italie	Anni	Eventus memorabi-
Reges	Reges	Reges	les
1136	11 Oliver,	1136	Heratorem Rex
		1136	493.

493	2 Theodoricus.	33	Boëtium & Symma-
526	3 Athalaricus.	8	chum necat.
534	4 Theodatus.	2	
536	5 Vitiges.	4	
540	6 Theodobaldus.	1	
541	7 Araricus.	M. 3.	
541	8 Totila.	10	
552	9 Tejas.	1	Narſes advocat Longo bardca.
	Reges Longo- bardi.		
568	1 Alboinus.	3	Iniciū Exerchat9 568.
572	2. Clepho	1	
	Anarchla.	12	
585	3. Antharius.	5	
590	4. Agilulphus.	25	Suaſu Theodelindæ
616	5. Adelvaldus.	10	Bayaræ Conjugis Chri- ſtum ſequitur 604.
626	6. Ariovaldus.	12	Arianis favet.
638	7. Rotharis.	16	
654	8. Rodoaldus.	5	
659	9. Aripertus. I.	3	
662	10. Gundipert. & Berthard9 Fratr.	1	Pſſi à Grimoaldo Be- nevenſi Præfacto.
663	11. Grimoaldus.	9	
673	12. Garibaldus.	M. 3.	
673	13. Bertharitus.	17	Divinit9 revocatur ad ſolium Princeps piſſi-
691	14 Cunipertus.	12.	mus.
704	15. Luitpertus	M. 8.	
704	16 Ragumpertus	M. 3.	
704	17. Aripertus II.	8.	
712	18. Aſprandus.	M. 3.	
712	19. Luitprandus.	31.	Magnæ pecuniæ vi re- demt à Saracenis cor- pus D. Auguſtini, ac Ticinium transfert
744	20. Hildebrand9.	M. 7	
744	21. Rachis.	6	

750	22. Alstulphus.	5	Finis Exarchatus Anno 752. quem Piping do- nat Ecclesiam.
756	23. Desiderius. Successit Carol9 M & Imperatores cate- ri Romano Germa- nici Reges Sicilia & Neapolis.	18	Victus à Carolo M. Anno 774.
1129	1. Rogericus III.	23	Comites ac Duces à
1152	2. Gvilielmus I.	14	Normannorum Gente
1166	3. Gvilielmus II.	32	ab A. 1083. præerant
1189	4. Tancredus.	3	
1192	5. Henricus VI.	5	Imper: per Constatia.
1197	6. Fridericus II.	53	Imp: Rogerii III. filia
1250	7. Conradus V.	4	Imp: Rex Siciliae.
1254	8. Manfredus.	13	
1265	9. Conradinus.		Ultimus Svevix Dux capite plexus Neapol. 1268. à Carol: Andevag, Reges Siciliae & Arrago- nia.
	Reges ex Domo Andegavensis.		
1626	1. Carolus. Reges solius Regni Neapolitani.	19	1282. Petrus III. Arra- gonum Rex ob Con- stantia Manfredi filia Sicilia potitur post ve- speras Siculas regnat.
1285	2. Carolus II.	23	Ann. 41.
1309	3. Robertus.	33	1286 Jacobus I. 41.
1343	4. Joanna I. Ex alia linea Ande- gavensi.	39	1327. Fridericus II. 1
1382	5. Ludovicus I.	0	1328. Petrus. 15
1382	6. Carol9 III. Dyr- rachinus.	4	1342. Ludovicus 12.
	7. Ladislaus.	28	1355. Frideric9 III 13
		H5	1368. Maria. 24.
			1402. Martinus I. 7.
			1414

1414	7 Joannas II.	0	1409 Martinus II.	2.
1414	9 Ludovicus II.	3	1410 Blanca,	2.
1417	10 Ludovicus III.	16	1412 Ferdinandus	4.
1434	11 Renatus	43	1416 Alphonsus V.	42
1480	12 Carolus IV.	2	1418 Joannes	21a
1482	13 Ludovicus XI		1479 Ferdin. V. Carbo	
	Rex Gallie	11	licus.	36a
1494	14 Carolus VIII	4		
	Rex Gallie			
	Reges Sicilia &			
	Neapol. ex Domo			
	Hispanica.			
1502	15 Ferd. V. Cath.			
	Ex Domo Hispano			
	Austriaca.			
1515	16 Car. V Imper.	43		
1558	17 Philipp. II.	50		
1598	18 Philippus III.	21		
1621	19 Philippus IV.	44		
1655	20 Carolus II.	35		
	Ex Domo Germano			
	Austriaca			
1700	21 Car. VI Imp.		Ex Domo Hispano.	
1735	22. Carolus I.		Borbonica.	

Duces ac Reges Bohemiz.

Capitū Ducis ac Reges Anni Eventus memorabiles
Regnū Bohemiz. Regni

550	1. Zechus		
	2. Crocus.		
619	3. Libus.	13	Urbs Pragens.
634	4. Primislaus	44	
676	5. Nemislaus.	39	
715	6. Mstas	20	
735	7. Vaganus.	20	

763	8. Wenceslaus I.	22	
785	9. Cretyrhus	19	
807	10. Neukom.	35	
859	11. Otivizius.	17	Christo primogenito nōen
856	12. Bořivoj I.	48	
901	13. Spisignens I.	2	
906	14. Ladislav I.	10	Deiſo à fratre Boleslao
916	15. S Wencell: II.	21	
938	16. Boleslaus I.	29	
967	17. Boleslaus II.	32	
999	18. Boleslaus III.	13	
1012	19. Jaromirus.	25	
1037	20. Bratislav I.	18	
1055	21. Spisignens II.	6	Rex dicitur ab Henric
1061	22. Ladislav II.	25	eo IV. Imp.
1086	23. Ladislav II.	6	
1092	24. Couradus I.	M. 8.	
1092	25. Bratislav II.	8	
1100	26. Bořivoj II.	7	
1107	27. Bratolocna.	2	
1109	28. Ladislav IV.	16	
1125	29. Bořivoj I.	15	Rex Bohemiz secundu
1140	30. Ladislav V.	34	
1174	31. Bořivoj II.	4	
1178	32. Fredericus	12	
1109	33. Conradus II.	1	
1192	34. Wencesl: III.	1	Episcopus Poniſs Re-
1193	35. Bořivoj III.	3	gui administrator
1196	36. Ladislav VI.	0	
	Reges continui.		
1196	37. Primiſlaus II.	32	Deus estom Othecar9
1201	38. Wencesl: IV.	24	quia christi confesso-
1255	39. Othecar: II.	23	IV. Imperator Pius.
1278	40. Wencesl: V.	27	Ultimus e Hirpe Primi-
1305	41. Wencesl: VI.	1	slai agricolae.

124 X 88			
1306	42 Rudolph Aust.	1	Regnum administrat.
1307	43 Henricus.	3	
Reges partim de stirpe Luxemburg, partim Austriaci			
1310	1 Joannes.	36	
1346	2 Carolus IV.	32	Imperator.
1378	3 Wencesl. Iners	40	Imperator.
1418	4, Sigismundus.	18	Imp: Bellū Hussitic.
1416	5 Albertus II.	3	Imperator.
1440	6 Ladislaus VII.	18	Filius Alberti, dictus.
1458	7 Geor. Podiebra	13	posthumus.
1471	8 Ladislag VIII.	45	
1516	9 Ludovicus.	10	
1526	10 Ferdinand; I.	37	E domo Austriaca de
1562	11 Maximilian; I.	12	hinc omnes Bohemiæ
1575	12 Rudolphus	37	Reges, simulque Im-
1608	13 Mathias.	9	peratores.
1617	14 Ferdinand; II.	10	Turba Bohemicæ!
1627	15 Ferdinand; III.	19	
1646	16 Ferdinand; IV.	11	
1658	17, Leopoldus.	47	
1705	18 Josephus-	6	
1711	19 Carolus VI.	29	

REGES HUNGARIÆ

Cæptū Regnū	Reges Hungariæ	Anni Regni	Eventus memora- biles.
1000	1. S. Stephanus.	38	Rex Apostolicus dictus quia Christi fidē toto regno promulgavit.
1038	2. Petrus.	4	Regno, pulsus.
1042	3. Ovo.	2	
1044	Petrus restit.	2	

1046	4 Andreas I.	15
1061	5 Bela I.	3
1063	6 Salomon.	11
1074	7 Geisa II.	3
1077	8 S. Ladislaus I.	18
1095	9 Colomannus.	19
1114	10 Stephanus II.	18
1132	11. Bela II.	10
1141	12 Geisa III.	20
1161	13 Stephanus III.	12
1172	14 Ladislaus II.	M. 6.
1173	15. Stephanus IV.	M. 5.
1173	16 Bela III.	23
1195	17 Emericus.	■
1204	18 Ladislaus III.	M. 6.
1205	19. Andreas II.	30
1235	20 Bela IV.	25.
1260	21 Stephanus V.	13
1273	22 Ladislaus IV.	18
1290	23 Andreas III.	11
1301	24 Wenceslaus.	4
1305	25 Otho Bavar.	5
1310	26 Carol: Robez.	32
1342	27 Ludovicus M.	40
1382	28 Maria	1
1383	29 Carylus.	■
1387	30 Sigismundus.	51
1438	31 Albert: I. Aufst	2
1440	32 Ladislaus V	4
1444	33 Joans: Corvin.	■
1452	34 Ladislaus VI.	26
1458	35 Mathias Corv.	32
1490	36 Ladislaus VII.	26
1516	37 Ludovic: II.	11

Privilegi: Hungarici
Auctor.

Cogitur abdicare
sceptrum.

Zelo Ecclesie defen-
dendæ insignis.

Imperator.
Imperator.

Reges

Reges & Domo Au		
str, cōtinui, & Imp		
1526	38 Ferdinand: I.	38
1563	39 Maximill: II.	9
1572	40 Rudolphus II.	36
1603	41 Mathias.	10
1618.	42 Ferdinand: II.	13
1619	43 Ferdinand. III.	9
1646	44 Ferdin: IV.	12
1658	45 Leopoldus	29
1683	46 Josephus.	23
1711	47 Carolus VI.	19
1741	48 Maria Theresia	

DUCES & REGES POLONIAE

Comitū	Duces & Reges.	Anni	Evēsus memo-
Regū	Poloniae.	Regni	rabilis.

550.	1. Lechus. & Kir-		
	p. ejusdem non		
	nuli Duces.		
700	1. Cracks.	9	
700	2. Lechus I.	30	
750	Vendā.		
	Regnum admini-		
	strant aliquandū		
760	12. Palatini	44	
804	3. Primislans.	6	
810	4. Lechus II.	5	
815	5. Lechus III.	8	
823	6. Popielus I.	0	
	7. Popielus II.		
	Anarchia		
842	8. Piasos.	19	Stemma Piasorum
861	9. Zamovickus.	21	
891	10. Lechus IV.	12	
913	11. Zamovickus.	5	
964	12. Micislans.	21	Christo dat nōen

REGES.

999	1. Boleslaus.	25
1025	2. Mieszko II.	29
1034	3. Casimirus.	25
1058	4. Boleslaus II.	23
	<i>Interim Paces</i>	
1081	4. Ladislaus.	20
1102	2. Boleslaus. III.	36
1139	3. Ladislaus II.	7
1146	4. Boleslaus IV.	23
1174	5. Mieszko.	4
1177	6. Casimirus II.	17
1194	7. Lechus V.	33
1227	8. Boleslaus V.	52
1279	9. Leobus VI.	10
	<i>Anarchia.</i>	
1296	10. Ladislaus III.	4.
1300	11. Wenceslaus.	6
1309	Ladisl: iterum.	27
1333	12. Casimirus III.	37
	<i>Restituti Reges</i>	
1370	1. Ludovicus.	12
1386	2. Ladislaus IV.	48
1434	3. Ladislaus V.	10
	<i>Idem Henric: III. Gal-</i>	
1444	4. Casimirus IV.	48
1492	5. Joan: Albert:	9
1501	6. Alexander.	5
1506	7. Sigismundus.	42
1548	8. Sigismund II.	24
1572	9. Henric: Vales.	M 2.
1576	10. Steph. Bathor:	11
1587	11. Sigismund. III	45
1612	12. Ladislaus VI.	15
1648	13. Joan. Casimir.	20
1669	14. Mich: Koribut	5

Interfectus S. Stanislaus
Episcopus, quare digni-
tate regia excludit.

In praeliis so. semper
Victor.

Simul Bohemiae Rex.

Placitorum ultimus.

Hungariae idem Rex.
Ante Jagiello Lithva-
niae Dux. à quo initium
nomen natus Jagellonic:
Sancti Casimiri Pater.

Idem Henric: III. Gal-
liae Rex.
Idem Sueciae Rex.

1674	15. Joannes III.	22	Sobiesfortū è genere.
1698-	16. Augustus II.	34	Hercules Saxon: dict9.
1734	17. Augustus III.		Elect9 Saxoniæ

REGES ANGLIÆ.

Capitū Regnū	Collectis in anſū septem Angliæ Regibus	Anni Regni	Eventus memo- rabiles.
800.	1. Egbertus.	36	Anglia Sedē Apostoli- cæ tributaria redditur.
837.	2. Ethelwold9	20	
857.	3. Ethelbald9	3	
860	4. Ethelbert9.	6	
866	5. Ethelredus.	5	
871	6. Alfredus	29	
900	7. Eduardus	23	
923	8. Aſcelſtans.	17.	Aliis Ethelranus.
941	9. Edmundus.	5	
946	10. Eldredus	9	Aliis Elfridus.
955	11. Edwinus.	4	
959	12. Edgardus.	16	
975	13. S. Edvard9 II.	4	
979	14. Ethelred9 II.	37	
1016.	15. Edmūdus II.	1	Superatur à Danis.
1017	16. Canutus.	19	Simul Daniæ Rex.
1037	17. Heroldus	4	
1040	18. Canutus. II.	2	
1042	19. Alfredus II.	1	Danos iterum ejicit.
1043	20. S. Edvard9 II.	23	Contra jus Regnum in- volat.
1066	21. Heroldus II.	M. 10	
Reges è Ducib9 Normanniæ.			
1066	1. Guilielmus I.	21.	Hæres Regni à S. Ed- vardo dict9 pellicHo- roldum.
1087	2. Guilielm9 II.	13	
1099	3. Robertus.	0	
1100	4. Henricus I.	35	
1135	5. Stephanus.	19	Oblit absque liberis

re.
189.

o-

oli.
tur.

s.

it.
n in-

Ed-
Ho-

ris

Reges & Prosapia
Comitum Andeg.
venerum.

1	1. Henricus II.	34
1	2. Richardus I.	10
1	3. Joannes.	17
15	4. Henricus III.	57
1224	5. Edvardus IV.	34
1303	6. Edvardus V.	19
1346	7. Edvardus VI.	51
1377	8. Richardus II.	22
1399	9. Henricus IV.	14
1443	10. Henricus V.	9
1422	11. Henricus VI.	39
1461	12. Edvardus VII.	22
1483	13. Edvardus VIII.	0
1483	14. Richardus III.	2

Reges & Comitibus
de Richemond.

1485	1. Henricus VII.	23
1509	2. Henricus VIII.	38
1547	3. Edvardus VI.	6
1553	4. Joannes.	0
1553	5. Marius.	6
1558	6. Elisabetha.	44

Reges & stirpe
Stuartorum.

1603	1. Jacobus	22
1625	2. Carolus I.	23

Regnū per Matrē ob-
tin. t. f. a. Henr. I. 136
Henr. II. Hiberniæ
quoque Rex. 1162.
S. Thomas Cantuarien-
sis occid. tar.
Fr. n. e. Regem se pri-
mus dicit.

Prius Defensor Fidei,
dein auctor Schismatis
Anglicani. 1523.
Restituere parabat rem
Catholicam.
Ecclesiam persequitur
Mariam Stuartam ce-
pire plecti jubet 1587.

3. Regna Scot: Hyber:
Angliæ conjunguntur.
A subactis capite plecti
xus 1648.

1648		11	(Anglia Republica	102
2659		1	anno 11. sub Crom-	107
			wello, & anno 11. sub	108
			Richardo ejus filio.	109
				110
2660	3. Carolus II.	25	Ob fidem Cathol: è	113
1685	4. Jacobus II.	4	Regno ejectus 1688.	113
			Rex ob Annam Coja-	114
1689	5. Guil III. Nassi	12	gem Jaco. filiam.	118
1702	6. Anna.	11	Electus Britannicus &	118
1714	7. Georgius I.	12	anno Jacobo III. ad	118
1727	8. Georgius II.		Regnum vocatus.	120

DUCES & REGES PRUSSIE.

Capitū Regnū	Duces & Reges Prussie	Anni Regni	Eventus memo- rabiles.	
1515	Albertus.	43	Ord: Taut. Magus	12
1568	Albert: Frideric:	50	M. ad Luth: defecit,	12
1618	Jean Sigmund.	1	Extincta stirps Alberti	12
1619	Burgi: Guillelmo	21	ad Elector: Branden-	12
1640	Frideric: Guilielmo	47	burg: transit Prussia	14
1688	Fridericus I.	13	A Leopoldo M. Rex.	14
1701	Idem Rex primus	12	dicitar 1701.	14
1713	Fridericus Guili:	27		14
1740	Fridericus II.			14

REGES DANIE.

Capitū Regnū	Reges Danie	Anni Regni	Eventus memora- biles.	
930	1. Haroldus I.	50	Præcessere alii Reges	1
980	2. Suenus I.	34	quorum tamen inces-	1
			ta successio.	1
1014	3. Canutus II.	21	Angliam quoque &	1
1036	4. Canutus III	9	Norvegiam possedit.	1
1041	5. Maguus.	4		1
1049	6. Suenus, II.	27		1

1074	7. Heroldus II.	2
1076	8. S. Canutus IV	9
1083	9 Olaus.	10
1093	10. Ericus III.	7
1102	11 Heroldus III.	33
1135	12. Ericus IV.	4
1139	13. Ericus V.	8
1147	14. Canutus V.	8
1155	15. Suenus III.	2
1157	16 Valdemarus I.	23
1185	17 Canutus VI.	18
1202	18 Valdemar: II	40
1211	19 Ericus VI.	8
1250	20. Abel	2
1252	21. Christophor9.	7
1259	22 Ericus VII	27
1286	23 Ericus VIII.	35
1321	24 Christo. II	12
1333	25. Valdemar: III	41
1376	26 Aquilus.	37
1412	27 Ericus IX.	26
	Anarchia.	
1444	28 Christoph: III	41
1448	29 Christianus I.	34
1482	30. Joannes.	32
1513	31 Christian9 II.	10
1523	32 Fredericus I	11
1534	33 Christian: III	24
1559	34 Fredericus II.	29
1588	35 Christian IV.	60
1648	36 Fredericus III	22
1670	37 Christian: V.	19
1699	38 Fredericus IV.	31
1730	39 Christian9 VI.	

A suis in odium Fidei
occisus in Templo "A."
1084.

Simul Rex Sveciæ

Sveciæ Rex.
Theodorici Comitis
Oldenburgi Filius.
Sveciæ Rex.
Sveciæ Regno copul-
sus
Sectam Lutheri in Da-
niam invehit.

REGES SVEDIE.

Capitū Regnū	Reges Sveciæ	Ann Regni	Eventus memo- rabiles
1150	1. S. locus X.	10	Reges Sveciæ ante
1160	2. Carolus VII.	8	ante Christum 2000.
1168	3. Canutus.	24	merito sunt laudati
1194	4. Sverkerus III.	13	Scorum tunc. 10
1210	5. Ericus XI.	8	lo IX. sub k. 1100
1218	6. Joannes I.	4	no, tempore Sveciæ
1222	7. Ericus XII.	28	predicatum Sveciæ
1250	8. Valdemarus.	16	Evangeliū.
1276	9. Magnus II.	6	
1282	10. Biergrus.	43	
1326	11. Magnus III.	10	
1336	12. Albertus.	23	
1361	13. Margaretha	35	Valdemari III. Daniæ
1396	14. Ericus XIII.	42	Regis Finl.
1438	15. Christophorus.	10	Simul Rex Daniæ.
1478	16. Carolus VIII.	10	Daniæ Rex.
1458	17. Christianus I.	12	Daniæ Rex.
1470	18. Steno-Prorex.	13	
1483	19. Joannes.	30	Daniæ Rex.
1513	20. Christian II.	10	Ob Tyrannidem Re- gno pulsus.
Reges à stirpe Wa- sorum-			
1523	21. Gustavus I.	37	Lutherum sequitur
1560	22. Ericus XIV.	8	cum toto Regno.
1568	23. Joannes.	24	
1592	24. Sigismundus	7	Ejectus, quia Catholi- cus.
1599	25. Carolus IX.	12	
1611	26. Gust. Adolph.	22	Miserè vastat Germ.
1633	27. Christina.	21	Regnum ultro dimittit, ut Ecclesiæ Cath.
1654	28. Carol. Gustav.	6	det nomen.
1660	29. Carolus XI.	37	
1697	30. Carolus XII.	21	1718.

1718	31. Ulricz E con.
1720	32. Esidericus I.
1744	33. Adolphus Fri- dericus de Hol- stein Status in Saxellaria

Soror Caroli XII ! &
Friderici I, Hasso-Cass.
Principis Conjugax.
Regnum sit electivum.

Duces & Monarchæ Russici.

Capitulum Regni.	Duces & Monar- chæ Russici.	Anni Regni.	Eventus memora- biles.
988	1. Volodemirus I.		Christo nomen dat Ba- silus exinde dictus.
	2. Ieroslaus I.		
	3. Volodemirus II.		
	4. Wolsevolod: I.		
	5. Wolsevol: II.		
	6. Wolsevol: III.		
	7. Wolsevol: IV.		
	8. Wolsevol: V.		
	9. Wolsevol. VI.		
	10. Wolsev: VII.		
	11. Wolsev, VIII.		
	12. Wolsev, IX.		
	13. Georgius I.		
	14. Demetrius I.		
1237	15. Georgius II.		
	16. Ieroslaus. II.		
	17. Alexander.		Moscoviæ sedem figit. & Magni Ducis no- men assumit.
	18. Daniel.		
	19. Joan. Caleta. I.		
	20. Simon.		
	21. Joannes II.		
	22. Demetrius II.		
	23. Basilus. II.		
	24. Georgius III.		
	25. Basilus. III.		

	26	Joā B. filow cz	
	27	B. A. u. IV.	
1540	28	Jo. Bafilow: II	
1581	29	Fedor Iwanow.	
1587	30	Boris Gadeno	
1605	31	Fedor Boniflow	
1605	32	Demeerius	
1606	33	Szuyfski Bafilow	
1611	34	Ladislaws.	
1613	35	Mich: Federow	33
1617	36	Alex: Micha:	16
1676	37	Fedor Alexiew	6
1682	38	Joan & Petrus	14
		Alexiew zil.	
1696	39	Petrus solus.	29
1725	40	Catharina.	2
1727	41	Petrus II.	3
1730	42	Ana Iwanow:	10
1740	43	Joannes	
1741	44	Elisb. Petrow:	
1742	45	Petr9 Federow	
		w cz Successor	
		designatus.	

Sigismundi Pelenia
Regis Filius

Imp: Ruffia cōtinuum
affertit A. 172.

Filia Joā Frat: Patri E
Ex Princ: Brunsviere
jectus Anno 1741.

Orientis Imperatores Greci.
Imperatores Romano Græcos usque ad tempora Caroli
Magni Vido Opusc: 2.

Cæptū Regnū	Orientis Imperatores Græci: Regni.	Annū	Eventus memo- rabiles.
802.	1. Nicephorus.	9	
811.	2. Mich Europat	2	
813	3. Leo Armenus.	7	
820	4. Mich: II. Balb.	9	
829	5. Theophanus.	12	
842	6. Michael I. I.	25	
867	7. Basilus Macedon.	18	
886	8. Leo Philosoph9	25	

Nero & Sardanapalus
sui Sæculi.

911	2 Alexander.	1
912	10 Constant VIII	47
959	11 Romo Porphy	4
963	12 Niceph. Phocas	6
969	13. Joan. Zimisce.	53
975	14 Basil & Coſt. IX	5
1028	15 Romanus.	8
1034	16 Mich. Paphl-go	M. 4.
1042	17 Mich. Calaphat	12
1042	18 Constant IX	1
1054	19 Theodora.	
1055	20 Mich. Stratiota	1
1057	21 Isaac. Comnen	2
1059	22 Coſt. XI. Ducas	7
1067	23 Romanus Diogen	3
1071	24 Mich. Ducas.	7
1078	25 Niceph. M Botō	3
1081	26 Alexio Comnen	37
1118	27 Joan. Comnen.	24
1143	28 Manuel Comnen	38
1180	29 Alex. II Comnen	3
1183	30 Andronicus.	2
1185	31 Isaacio Angeli	10
1195	32 Alexio Angeli	8
1203	Isacus reſtituto	M. 7.
1204	33 Alexio Murtillio	M. 2.
1204	34 Theod. Lafrio	18
1222	35 Joannes Ducas.	33
1255	36 Theod. junior.	4
1259	37 Joannes IV.	4
1262	38 Nicom. Palolog	22
1282	39 Andronicus II	42
1325	40 Andr. III. Pal.	13
1333	41 Jo. Comnen	15
1353	42 Jo. VI. Palol.	28

Porphyrogenitus.

B. V. Cultor singularis.

Monomachus.

Multum graſſantur Turce.

Turcas ſapius vicit.

Attonſus in Monachū
1099. capt. Jeruſoly-
ma; ſtetit ibi Regnum
ſub Regibus novem
annos 88.

Crudeſſimis ſuppli-
cis affectus oblit.

Capti 1204 Conſtantino,
poli Latini Imp.

1204 Baldwin Comes
Flandrie. 2.

1206 Ilaricus Fr 10.
1116 Petrus M. 6.

1216 Robertus. 11.
1227. Baldwinus II. 34

Impetatores Graeci in-
terea ſubſidebant Aſia-
niſ.

1204 Captum ab Ale-
xio Comneno Imp

1224	143 Andronicus IV.	9	rium Trapezuntinum;
1327	44 Manuel Palco.	31	eventum 1462 à Ma-
1418	45 J. VII Palco.	27	homet. II.
1445	46 Constant. XII.	8	Capta Constantinopo-
			lis 1453.

Imperatores Turcici.

Annus	Imperatores Turcici.	Anni Regni	Eventus memorabiles.
1200	1. Othomanus.	26	
1327	2. Orchanus.	32	
1357	3. Amurathes	31	
1388	4. Bajazethes	14	Sedes Adrianopoli
1402	5. Jofus.	2	
1404	6. Solimanus I	7	
1411	7. Moyfes.	3	
1412	8. Mahomet.	8	
1421	9. Amurathes II.	30	(hæc 13. Antagonista Sacer-
1451	10. Machomet II.	30	Sedes Constantinopo-
1481	11. Bajazeth. II.	31	li 1453.
1512	12. Selimus. I.	8	
1510	13. Solimann. II	46	Multas in Hungaria
1566	14. Selimus. II.	8	urbes expugnati Rhodum capit.
1574	15. Amurath III	20	1571. Insula Cyprus
1595	16. Mahomet III.	9	capta. Rodum an. cele-
1604	17. Achmet.	13	bris victoria ad Nau-
1607	18. Osmanus.	4	pactum.
1623	19. Mustapha.	1	
1623	20. Amorath IV.	17	
1640	21. Ibrahim	8	
1648	22. Mahomet IV.	39	
1657	23. Solimann. III	3	1669 Cratani occupat.
1691	24. Achmet II	5	1683 Obsidio Viennæ-
1701	25. Mustapha II	7	li.
1713	26. Achmet III	27	Detractus
1740	27. Mahomet V.		

SACRI ROMANI IMPERII ELECTORES

Archipresules Aquinini.

1. W ilhelmus natus pater 1. Comes Comes de Wit Casselrio, à quo primum Rota iussu, quibz ipse adiunxit W s recolas, quis es? & unde venis? Putat pr mus S. R Imp: E obitque. Anno Christi 1101,	1. Conradus Comes de Wit ceilbach, à Cefare Cassario dejectus, obit 1164.
2. Erkenboldus ex Abbate Fuldensi obit 1100.	15. Bertricus Friber. Im perat: Cancellarius ab solutus obit 1180
3. Arbo ex Plat; Rhani, decessit 1031.	16. Conradus revocatur, mo ritur 1205.
4. Bardo de Oppresho ren. ex Abbate Eulden fi alter Chostomus o bit 1034.	17. Sigefridus II. Baro ab Lyonstein, obit 1225.
5. Luitpoldus, obit 1059.	18. Sigefridus III. Baro ab Eppenstein, prioris ne bis obit 1248.
6. Sigefridus I. Baro ab Ep pstein, ex Abba Ful deni, obit 1080.	19. Christianus, obit 1257.
7. Wazila, obit 1088.	20. Gerardus Ord: Minob bit 1260
8. Richardus ex Abba Er mundensi obit 1109.	21. Wernerus Comes de Falkenstein, obit 1281.
9. Adalbertus I. Dux Lo tharingie, obit 1137.	22. Gerardus de Eppstein. mortuus 1304.
10. Adalbertus II Comes de Sarbrun, obit 1141.	23. Petrus de Achypala, o bit 1320.
11. Maronius obit 1142.	24. Mathias Comes de Bu berg, ex Abbate Mar burgensi, obit 1328.
12. Henricus Comes de Na sso, obit 1152.	25. Henricus III de Viru berg, obit 1357.
13. Arnoldus de Sumbolen. crucidatus à civibus o bit 1160.	26. Gerlaus Comes de Na sso, obit 1371.
	27. Ioannes Comes de Lu xemburg, obit 1383.
	28. Adolphus Comes Na sso vius mori

- vius, moritur 1382.
- 29 Conradus H. Comes We-
inberg; obiit 1395.
- 30 Joannes Comes Nissovi-
us, obiit 1419.
- 31 Conradus III. Comes
Rheni, obiit 1434.
- 32 Theodericus Baro ab
Erpbach, obiit 1454.
- 33 Detherus Comes ab He-
burg, decessus, 1467.
- 34 Alphonsus Comes Nas-
sollus, obiit 1475. revo-
catur Deherus qui o-
biit 1482.
- 35 Albertus I. Dux Saxo-
nie moritur 1484.
- 36 Bertholdus Comes de
Hannenburg, obiit 1505.
- 37 Jacobus à Liebenstein,
obiit 1508.
- 38 Ulrich à Gammungen, ob-
iit 1518.
- 39 Albertus Marchio Bran-
denburgicus, obiit 1545.
- 40 Sebastianus ab Henffen-
stein, obiit 1555.
- 41 Daniel Brendel ab Hom-
perg, 1582.
- 42 Welfangus Cammeret
de Dalburg, obiit 1601.
- 43 Joannes Adamus de Bi-
cken, moritur 1604.
- 44 Joannes Suicardus de
Cronberg; obiit 1626.
17 Septembris.
- 45 Georg Fridericus Greifen-
clau, obiit 1629 6. Julii
- 46 Anselmus Cusim: Wom-
bolt ab Unstet, obiit 1647
- 47 Joannes Hilpert à Schön-
born, Episcopus Herbi-
polensis, obiit 1673.
- 48 Lotharius Fridericus à
Metternich, obiit 1675
- 49 Damius Harthardus
à Kett, obiit 1678.
- 50 Carolus Henricus à Met-
ternich, electus, & mor-
tuis 1679.
- 51 Franciscus Anselmus ab
Ingelheim, obiit 1695.
- 52 Lotharius Franciscus à
Schönborn, Episcopus
Bambergensis, electus
1694 3. Septembris; obi-
it 1729.
- 53 Franciscus Carolus Lud-
wicus: Rhen: episcopus
Breslaviensis: successit 17
29 obiit 1732.
- 54 Philippus Carolus de Hux-
electus 1732 obiit 1743
- 55 Joannes Fridericus de
Offeln Electus 1743

S. R. I. Electores Trevirenses.

1. Elector fuit Lodolphus 12. Adalbertus Germanus S.
Ducis, Saxon; ob: 998. Kunegundis Imperat.
3. Mun.

3.	Mingwardus, sive Megis-	25.	Wernherus Comes de
	gates obiit 1008.		Königsberg, obiit 1418.
4.	V. Poppo filius Leopoldi	26.	Otho Comes de Ziegen-
	Austrus March: obiit		hain, obiit 1430.
	1037.	27.	Rhabanus abbas Helmsl.
5.	Eberhardus Comes Pa-	28.	Jacob. Burgo à Buck 1436
	latin: obiit 1065.	29.	Joan: Marchio Badensi:
6.	Chuno, sive Conradus		obiit 1505. decrepitus.
	caras ab impiis 1060.	30.	Jacobus II. Marchio Ba-
7.	Udo Comes Nellenbur-		densi: obiit 1511
	gus mortuus 1077.	31.	Richardus à Graiffelam.
8.	Ado, quem nonnulli ex-	32.	Joannes à Mezuhauzen,
	nudem cum superiore		obiit 1540.
	volant, obiit 1079.	33.	Joannes Ludov: ab Ha-
9.	Egelbertus obiit 1101.		gen, obiit 1547.
10.	Bruno obiit 1123.	34.	Joannes Comes ab Hen-
11.	Godfridus obiit 1130		berg: obiit 1556.
12.	Meginherus.	35.	Jos. de Seain, obiit 1567
13.	Adalbertus electus 1132.	36.	Jacob ab Elz. 1599.
14.	Hilinus seu Hilig 1134.	37.	Lotharius à Metternich.
15.	Arnoldus obiit 1183		obiit 1623.
16.	Joannes obiit 1212.	38.	Philipp: Christophorus à
17.	Theodoricus Comes de		Sotern. obiit 1652
	ward, obiit 1242.	39.	Carolus Gaspar: à Peira
18.	Arnoldus II. obiit 1259		obiit 1676.
19.	Henricus II. de Vinstin-	40.	Jos. Hugo ab Orbeck.
	gen obiit 1286.		Episcopus Spiragi. electus
20.	Boemundus à Vofperg.		1676. obiit 1710.
	obiit 1299.	41.	Carolus Josephus Episc:
21.	Datherus Comes de Naf-		Olmont: à Osnabrug
	sauford. Præd. obiit 1307		electus 6. Januar. 1711.
22.	Belvinius Comes Luc-		obiit 4. Decemb: 1715.
	burgius. Henr: VIII. fra-	42.	Franciscus Lud. Palatin:
	ter obiit 1354.		Rheni Episc: Breslaviens:
23.	Boemundus Comes de		Coadjutor Mogontin.
	Sachralch, obiit 1368		tin electus 8. Febr: 1716
24.	Conradus Comes de Fal-	43.	Franciscus Georgius de
	ckenstein, obiit 1388.		Schoenborn elect: 1729

S. R. I. Electores Colonienſes.

1.	5. Heribertus obiit Ann. 1041.	25	Vicholdu Biro Weſtphalus. 1299.
2.	Peregrinus. obiit 1037.	26	Henricus de Varenburg.
3.	Herman9 Otho9. II. ex lorore nepos.	27	Waltanu. Comes Junia ci. obiit 1349.
4.	8. Anno.	28	Wilb; Genap: 1350.
5.	Hildulphus, obiit 1084	29	Joannes à Varenburg
6.	Sigevinus,	30	Adolphus Comes de Marca, obiit 1368.
7.	Hermanus elect: 1089,	31	Rogelbertus Comes de Marca, obiit 1367.
8.	Fridericus elect: 1112	32	Chuno de Falcke. ſtein
9.	Bruno, com: Aſſenæ, e lect: 1132,	33	Fridericus Comes Sorn verdenſis, obiit 1414.
10	Arnold9 elect: Ann: 1152	34	Theodorico Comes de Moers, obiit 1642.
11	Hugo claruit 1158.	35	Rupertus Dux Bavarie obiit 1479
12	Arnold: Comes Geldria	36	Hermann9 Landgavin9 Haſſia, obiit 1508
13	Fridericus Comes Alte næ claruit 1162.	37	Philippus Comes de Dhuin.
14	Reinoldus Comes à Daf ſel. tranſtulit Mediolan9	38	Hermannus Comes de Wieda exauctoratur 1512
15	3. SS. Regum corpora, Philippus ad Heinsberg: 1187.	39	Adolph. Comes Schaü burgius, obiit 1556
16	Bruno Comes Altenæ ſit mon: 1199.	40	Antoni9 Comes Schaü burgius, Adolphi frater obiit 1559.
17	Adolph9 Comes Altenæ & frater Brunonis.	41	Joannes Gebhard:
18	Bruno de Segelbach.	42	Fridericus Comes de Wiedt claruit 1562
19	Theodoricus Comes de Monte 1210.	43	Valentinus Comes ad I ſenburg reſignat. 1579
20	Engelbertus Comes de Monte 1225.	44	Gerhardus Dapifer de waldpurg exauctoratur
21	Henricus 1232.	45	Erneſt9 Dux Bavar: ele-
22	Conradus obiit 1261.		
23	Engelbertus à Falcken burg.		
24	Sigefridus de Weſtel burg 1280.]		

46. Bertholdus Dux Bavar. Maximilianus Electoris frater, obiit 1640.	Clemens Augustus Ma- ria Dux Bavariz. ele- ctus 1723. S. R. I. Electores Bohemis Reges, Vide superius inter Duces ac Reges Bohemie in- choando à Ladislao IV. non interrupta Ser e.
47. Maximilianus Henricus. Dux Bavariz, obiit 1688.	
48. Josephus Clemens, Dux Bavariz, electus 1688. 19. Julii obiit.	

S. R. I. Electores Bavarici.

Ex Constitutione Pactis Noviomagensis.

1. Maximilianus, obiit 1651.	4. Carolus Albertus succes- sit 1726. Electus in Impe- ratorē. 1742 obiit 1745.
2. Ferdinandus Maria, obi- it 1679.	
3. Maximilianus Emmanuel successit 1680.	5. Maximilianus Josephus successit 1745.

S. R. I. Electores Palatini.

1. Sigfridus à Duce Lotha- ringiz Mosellaniz, o- biit Anno 1701	5. Conradus Friderici, Imp: frater. Dux Sveciz.
2. Henricus cogn. Hezelo- donatus etiam Bavariz Ducatu.	6. Henricus Guelpho, o- biit 1228.
3. Henricus H. zolan's fili- us.	7. Ottho Witespachius, obiit 1253.
4. Conradus Franconiz Dux	8. Ludovicus Severus, o- biit 1294.
	9. Rudolphus Filius Lu- dovici obiit 1319.
	10. Adol

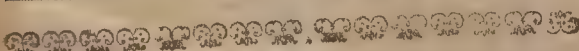
1	20	Adolphus, Rudolphus	22	Ludovicus Friderici fi-	9.
2		liater.		lius obiit 1533.	
3	21	Rudolphus Adolphi fi.	23	Fridericus IV. filius Lu-	10
		liater. obiit 1327.		dovici, obiit 1611.	
4	22	Rupertus I. obiit 1326.	24	Fridericus Rex Bohe-	11.
5	23	Rupertus II. Adolphi fi-		miae, exactoratus	
6		lius. obiit 1398.	25	Carolus Ludovicus Fri-	12
7	24	Rupertus III. filius 2. po-		derici filius. obiit 1685.	23
8		stea Imperator.	26	Philippus Wilhelmus I	
9	25	Ludovicus II. Ruperti		ex Domo Neuburgica,	14
		Imp. filius obiit 1409.		obiit 1690	15
1	26	Ludovicus III. filius 2.	27	Joannes Wilhelmus II.	1
2		obiit 1451.		ex Domo Neuburgica,	
3	27	Philippus Ingenius filius		obiit 1716.	
4		Ludovici III. obiit	28	Carolus Philippus Gu-	
5		1508.		bernator Tyrolensis ex	
6	28	Ludovicus Pacificus Phi-		domo Neuburgica suc-	
7		lippi filius. obiit 1544.		cessit 3 Junii. 1716. o-	
8	29	Fridericus filius, obiit 1556		bit 1742.	
9	30	Otho Henricus. obiit	29	Carolus Philippus de	
		1559.		Sachsenbach successit An-	
1	31	Fridericus Simerensis, o-		no 1742.	
2		bit 1576.			

S. R. I. Electores Saxoniae.

1	2.	Bernardus Germani Bi-	6.	Henricus Superbus Gu-	
2		lunzi frater, Dux Angliae		elpho dux. unica Lo-	
3		Elect. I. An 998 creatus		tharii filia Elector, obi-	
4		Bernardus fr. obiit 1063		it 1163.	
5	3.	Othophus Bernardi II	7.	Henricus Leo Superbi	
6		filius, obiit 1073		filius. incomparabilis	
7	4.	Magnus obiit. 1106.		heros obiit. 1195.	
8	5.	Lotharius, Comes Quer-	8.	Bernardus Alberti Urst	
9		tariensis post imperat, o-		electo B. andebii filius	
10		bit 1137		obiit 1212.	

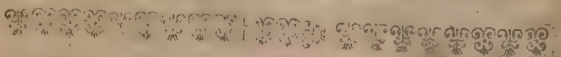
9.	Albertus I. Bernardi fi	18.	Rud: Saviēs. obiit 1280
	lius, obiit 1260.	19.	Joannes II. obiit 1332.
10.	Albertus II. Alberti fil	20.	Joan: Frid: a Carol: V.
	us, obiit 1311.		anno Mortis 1547.
11.	Rudolphus I. Alberti fi-	21.	Alu: Saviēs. obiit 1553.
	lius, obiit 1356.	22.	Augustinus obiit 1586.
12.	Rudolph II. obiit 1370.	23.	Christianus I. obiit 1591
13.	Wenceslaus, Rudolphi	24.	Christ: aq: II obiit 1611.
	frater. obiit 1288.	25.	Joannes Georgio fratri
14.	Rudolph III. obiit 1402		successor. obiit 1694.
15.	Albertus III. obiit 1422.	26.	Friedrichus, guero fra
16.	Fridericus Ballicolus,		ter. obiit 1694 Rex
	primus ex Misavensi linea,		Polon: a 1696. obiit 1697.
	electus 1423. obiit 1423.	27.	Fridericus Augustus III
17.	Fridericus Placidus. obi		Petr: de 1711. 1733,
	it 1464.		Rex Polon: obiit 1717.

S. R. I. Electores Brandenburgici.

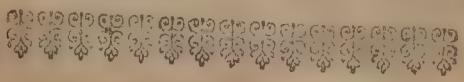
1.	Hugo Comes Wathinen-	9.	Otho Alberti filius obi
	sis, obiit Anno 1001.		bit 1198.
2.	Theodoricus, ex fratre	10.	Otho II. primi filius,
	nepos, pulsus ab Oboni-		obiit 1206.
	tis, Obiit 1009.	11.	Albertus, Othonis fra-
3.	Sigfridus. Marchio Sta-		ter. 1228.
	denfis.	12.	Joannes I. obiit 1266.
4.	Otho Sigfridi frater, o-	13.	Otho III. frat: Joannis
	bit 1085.		Abbiit 1267.
5.	Otho Junior. prioris fi-	14.	Joannes II. primi frater
	lius.		obiit 1283.
6.	Rudolphus. Frater Ot-	15.	Otho IV. Joannis II.
	thonis.		frater, obiit, 1298.
7.	Rudolph II. Filius I.	16.	Conradus I. Joannis fi-
			lius, obiit 1304.
8.	Albertus, Ursus, Comes	17.	Joan. III. Otho I. filius.
	Ascanie. obiit 1269.		

18. Waldemarus I. Joannis filius, obit 1321.	31. Joachim, Joannis filius, obit 1535.
19. Waldemarus II. palmarum repor.	32. Joannem (I. obit 1571)
20. Waldemarus IV. obit 1321.	33. Joannem Georgius, obit 1571.
21. Ludovicus I. pater Ludo- IV. Anthonii, obit 1321.	34. Joachim Fridericus obit 1535.
22. Ludovicus II. obit 1321.	35. Joannem Sigismundus, obit 1699.
23. Anna Leontina, obiit 1570.	36. Georgius Wilhelmus, obit 1701.
24. Carolus IV. postea Imperator.	37. Fridericus Wilhelmus, obit 1701.
25. Sigismundus, postea Imperator.	38. Joannem III. successit, obiit 1701. successit Anna Maria obit 1712.
26. Iodocus Moraviae Mar- chion.	29. Fridericus Wilhelmus obit 1701.
27. Fridericus Burggravius Norimberg. obiit 1540.	40. Fridericus Carolus successit 1701.
28. Fridericus II. Illas I. obiit 1470.	
29. Albrechtus d. d. g. Achilles Germanus obiit 1566.	
30. Joannes II. Alberti filius, obiit 1499.	

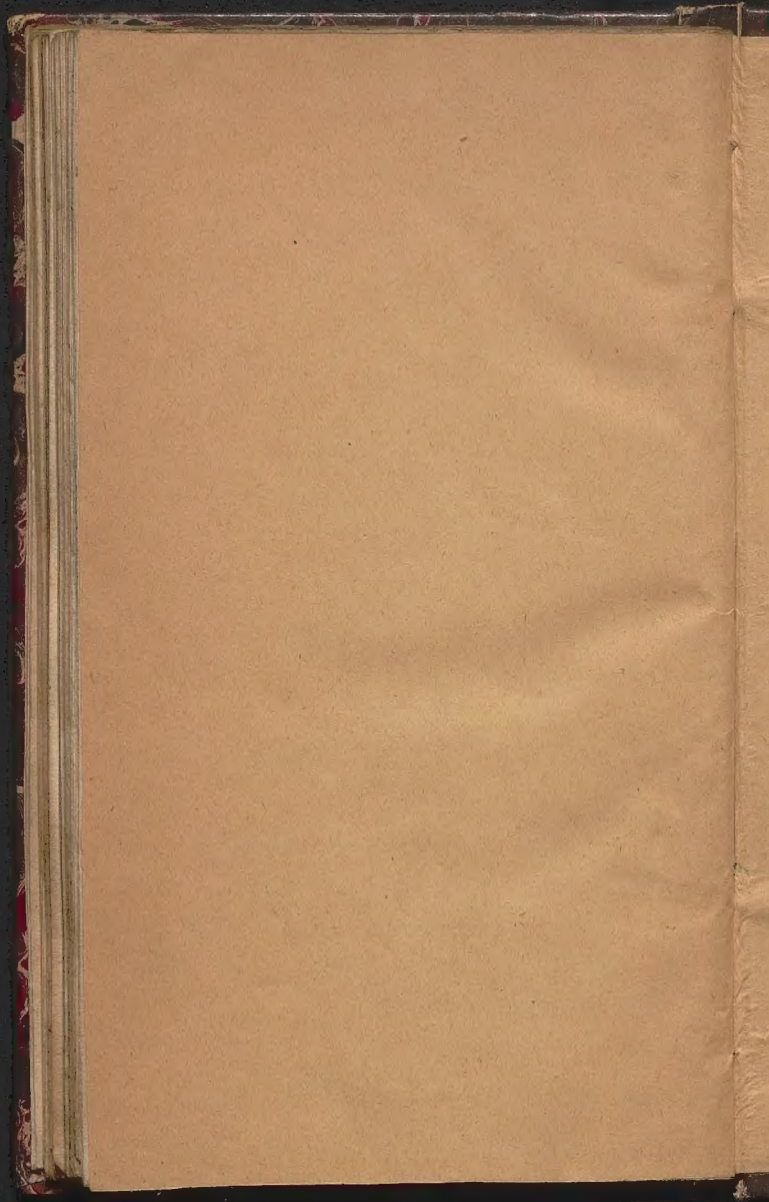

S. R. I. Electores Habsburgiani Brunsvi-
go-Lupenburgenses.

1. Ernestus Augustus, Elec- toratu nono solemniter dignatus Anno 1691 Decembris, obiit Anno 1698 3. Februarii.	2. Georgius Ludovicus suc- cessit, Anno 1698. obiit 1726. 3. Georgius Augustus suc- cessit 1726.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0022072

